BS

186 BRABANT STRIP MAGAZINE

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

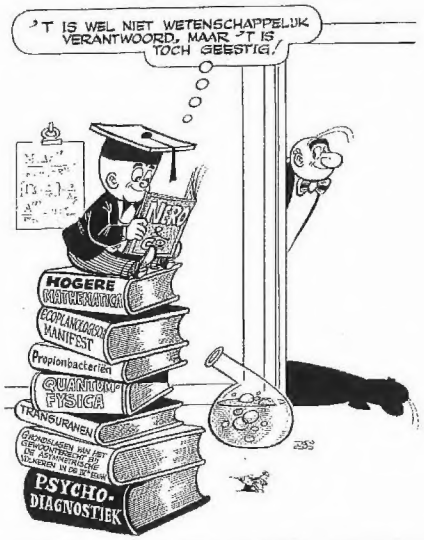

HET BESLOTEN LAND

STRIPS-COMICS-COOL MEDIA
Parijsstraat 16 Leuven
016-225840
info@hbl.be
www.hbl.be

Stripwinkel TISTJEN DOP
www.tistjendop.be

Patersstraat 96 - 2300 Turnhout
014.42.88.29 - info@tistjendop.be

Ruime keuze in Engelstalige strips:
graphic novels, klassiekers, manga, humor
en underground.

De Striepclub
www.striepclub.be
Regelmatige updates met een stripveiling, promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

De Striep Brugge, Katelijnestraat 42, 8000 Brugge
De Striep Oostende, Paulusstraat 36, 8400 Oostende
De Striep Kortrijk, Budastraat 7, 8500 Kortrijk

STRIPWINKEL PIERKE

F. VAN RYHOVENLAAN 312 (HOEK ANJELIERSTR.) 9000 GENT
TEL: 09 222 70 86

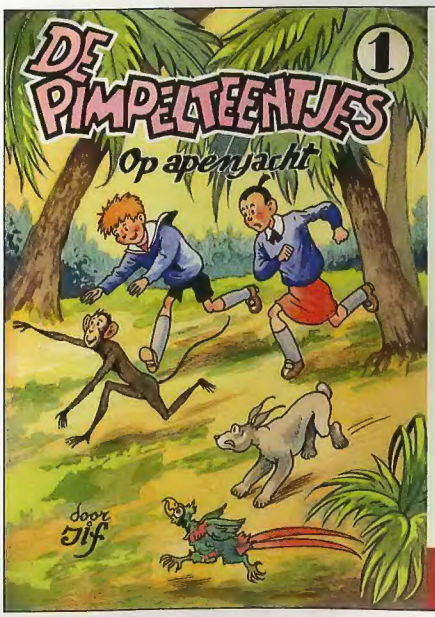

BONTE MAGAZINE

1	21
2	22
3	23
4	24
5	25
6	26
7	27
8	28
9	29
10	30
11	31
12	32
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	

BONTE

BS
BRABANT STRIP MAGAZINE

nr 186 (3) van 04/07/2011

Gratis voor leden van Brabant Strip vzw, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van de Reclamestripclub.
Wordt niet los verkocht.

Bestuur
Joeri Delamane, Etienne Hauwaerts, Yves Kerremans, Jean Smits

Werkgroep
Joppe Broeckhoven, Marnix Cachet, Marc de Lint, Kurt Morissens, Philippe Mouvet, Hendrik Neyts, Jozef Peeters, Roger Philippot, Yves Pieters, Bertrand Van Herp, Johan Van Ransbeeck, Patrick Vranken,

Redactie en medewerkers
Gert Bussens, DannY De LaeT, Léon den Hartog, Jeroen Denters, Willem Gay, Wallie Hakkens, Jean-Pierre Legein, Rik Lok, Chris Mouton, Antoine Ryckman, Marc Van Lint, Ine en Martin van Meenen, Tom Vermeeren

Eindredactie
Kurt Morissens

Layout
Jeroen Denters

Cover
Tom Bouden

Auteursrechten
Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen of foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.
Alle Kuifjeafbeeldingen: copyright Hergé/ Moulinsart 2011

Lidgeld
Lidgeld 2011 B & NL: 20 euro
Rest van de wereld: op aanvraag
(B): 001-2980926-95
BIC GEBABEBB
IBAN BE76 0012 9809 2695
(NL): Giro 7616528
(altijd deze naam gebruiken:
Brabant Strip vzw)

Verantwoordelijke uitgever
Brabant Strip vzw, Dewandelaerstraat 8, 1930 Nossegem

NIEUW E-MAILADRES
brabant.strip@gmail.com
www.brabantstrip.be

Oplage:
1.600 exemplaren

Zandkasteel

De zon roept. De kinderen ook. Uit gewoonte, neem het van me aan. Vakantie! De deur van de BSM-redactie gaat op slot. We gaan er even tussenuit maar niet zonder u eerst wat literatuur op te zadelen. Een magazine dat tachtig bladzijden stripinformatief tracht te zijn, een nieuwe P@per en daarbovenop ook een ferm vakantiealbum. Met een grote glimlach sluit ik de deur van de redactie. De kinderen roepen. Of ik kan helpen een zandkasteel te bouwen? Uit gewoonte, neem het van me aan.

Met schuppende groeten,

Kurt Morissens
Hoofdredacteur

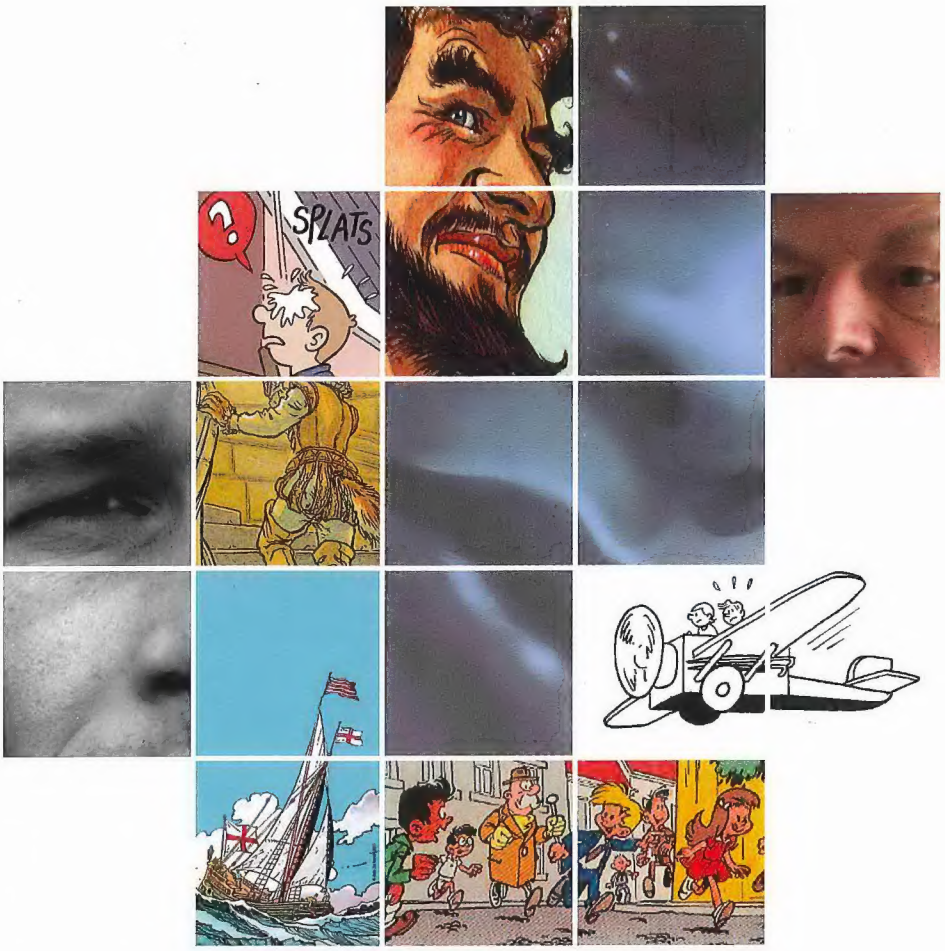

Inhoud

4	Kapoentjes	46	Tillier	70	BS-nieuws
16	Hislaire	51	Acte de Présence	72	Ons Rakkersblad
33	Koffieklets	62	Scheepsjournaal		
38	Filmnieuws	65	Strips uit kader		
40	Smurfen	66	Geert de Sutter		
44	Uitgelezen	69	Wanted		

De comeback van DE LUSTIGE

Het lijstje tekenaars dat de legendarische Vlaamse stripreeks *De Lustige Kapoentjes* onder hun artistieke hoede heeft gehad, leest als de geschiedenis van het Vlaamse beeldverhaal. De grote stripnamen Bob De Moor, Marc Sleen, Jean-Pol, Jef Nys, Hurey en Karel Boumans krijgen nu gezelschap van Tom Bouden, die de *Lustige Kapoentjes* herlanceert in zijn *Kroepie en Boelie Boemboem*-reeks en ondertussen nog meer snode plannen smeedt.

DOOR **KURT MORISSENS**

KAPOENTJES

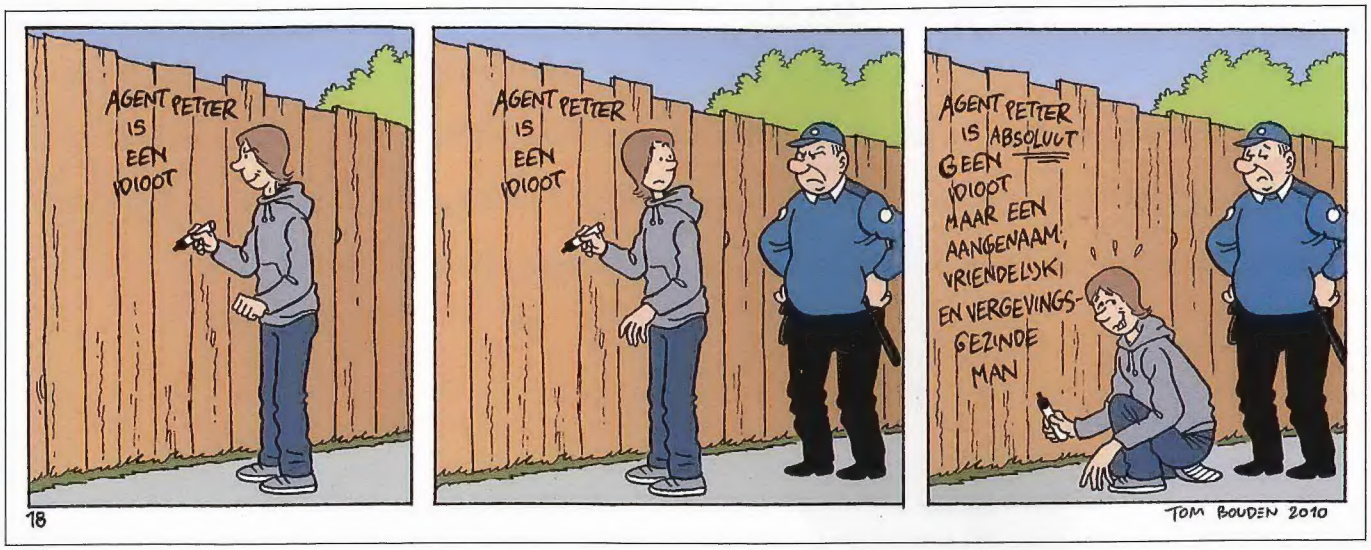
AGENT PETTER IS EEN IDIOOT
AGENT PETTER IS EEN IDIOOT
AGENT PETTER IS ABSOLUUT GEEN IDIOOT MAAR EEN AANGENAAM, VRIENDELIJKE EN VERGEVINGSGEZINDE MAN
18
TOM BOUDEN 2010

De voor de handliggende vraag, Tom. Waarom *De Lustige Kapoentjes*?

Toen ik wist dat *En Daarmee Basta!* stopgezet zou worden in 2009 ging ik op zoek naar iets nieuws om me mee bezig te houden. In mijn *Basta*-map zaten nog heel wat ideeën, plotlijnen, oneliners, gags en dialogen die ik niet zomaar wou weggooien. Dus zocht ik iets in die trant. Iets met een viertal kinderen en een oudere tiener met een slecht karakter. Dat deed me ergens aan denken...

Al vele jaren heb ik, zoals een hoop collega's veronderstel ik, een aantal strips in mijn hoofd waarvan ik het wel leuk zou vinden daar een eigen versie van te maken. *Piet Pienter en Bert Bibber* is zo'n reeks. *De Familie Snoek* ook. Maar dan zou ik van de oorspronkelijke ouders de grootouders maken en van Gaby, Stan en hun kinderen de nieuwe hoofdrolspelers maken. Met *De Rode Ridder* zou ik me ook kunnen amuseren. *Clifton, Baard en Kale* of *Robbedoes en Kwabbernoot* zouden ook leuk zijn, maar die zijn wellicht te hoog gegrepen. En dan is er nog *De Lustige Kapoentjes* van uitgeverij Het Volk. Ik loop al heel lang rond met het idee dat een moderne versie daarvan zich niet rond een clubhuis zou moeten afspelen, maar wel rond een jeugdhuis. Toen ik jaren geleden *Kid City* maakte in opdracht van Dupuis Gent, voorheen De Stripuitgeverij, voorheen Het Volk, heb ik de toenmalige uitgever daar al eens over gesproken, maar die man had daar geen oren naar. Dus ging ik er vanuit dat de terugkeer van *De Lustige Kapoentjes* er niet meer in zat. Maar twee jaar geleden kreeg ik geheel onverwacht het onmogelijk geachte voor elkaar. Ik had namelijk van Pom toestemming gekregen om zijn personages te gebruiken. En als dat kon, lagen *De Lustige Kapoentjes* misschien toch ook binnen handbereik. Opnieuw nam ik contact op met Ballon Media, voorheen Mezannine, voorheen Dupuis Gent. Ik dacht namelijk dat de rechten op *De Lustige Kapoentjes* daar zaten. De toenmalige uitgever was daar ondertussen weg, en mijn nieuwe contactpersoon zag dat idee wel zitten maar moest eerst eens informeren hoe het precies zat met de rechten. Een half jaar later had hij dat nog steeds niet gedaan. Dus ben ik zelf maar beginnen rondzoeken en na een tweetal dagen kwam ik te weten dat de rechten nooit bij uitgeverij Het Volk zaten, maar

wel bij de VUM. Ik had plots de mogelijkheid om me de rechten op de naam aan te schaffen, dus heb ik dat maar gedaan. De rechten op de afzonderlijke personages en de vroeger getekende strips zitten natuurlijk nog steeds bij de toenmalige tekenaars. Maar dat is nu juist het bijzondere aan de *De Lustige Kapoentjes*-reeks; de naam en het concept van de reeks is belangrijker dan de personages. Iedere tekenaar had zijn eigen versie, dus indien ik die reeks zou willen verder zetten zou ik sowieso nieuwe personages moeten creëren.

Ben je van plan om – nu je de rechten bezit op de naam – nog meer te doen met *De Lustige Kapoentjes*? Ik zeg maar wat, andere tekenaars aan het werk zetten, een heel *Kapoentjes*-universum opzetten,...?
Ik heb daaraan gedacht. Het hoeft niet noodzakelijk tot strips beperkt te blijven. Andere dingen kunnen ook. Spelletjesboeken bijvoorbeeld. Of een kinderencyclopedie. Een voorlichtingsboekje misschien? Een tijdschrift zou ook wel kunnen. Maar voor dat soort dingen heb je een uitgever nodig die daarin gelooft. Eerst eventjes kijken of de albums genoeg verkopen. Er zijn echter wel vage plannen om iets te doen met andere tekenaars. Hopelijk lukt dat ook.

Maar eerst gaan we de oude generatie *Lustige Kapoentjes* aan het werk zien in je strip?
Ja en nee. Het was mijn plan om gewoon een nieuwe reeks te maken met nieuwe, hedendaagse kapoentjes. Ik heb daar ondertussen anderhalf album van klaarliggen. In die pagina's verwijs ik af en toe wel eens vaagweg naar de vroegere versies. Maar dat blijft subtiel. Ik kan ook niet anders, want zoals gezegd heb ik geen rechten op de personages. Maar mijn uitgever bleef me vragen of ik ook een *Kroepie en Boelie*-album zou willen maken met de kapoentjes. De vorige twee *Kroepie en Boelie*-albums verkochten immers behoorlijk goed, en hij zou die reeks graag verder zetten. Ik zag dat niet echt zitten, tot ik plots een idee kreeg voor een verhaal waarin ik beide concepten kon verenigen. Dus ben ik nu bezig aan een derde *Kroepie en Boelie*-album waarin ik mijn versie van de kapoentjes ga introduceren en waarin de vroegere kapoentjes letterlijk als een oudere generatie kapoentjes in cameorollen te zien zijn.

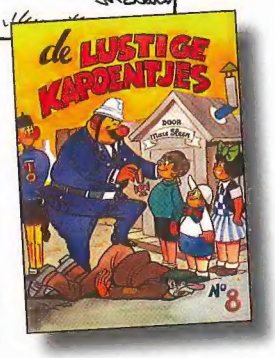

***De Lustige Kapoentjes* verschijnen dus in de *Kroepie en Boelie*-reeks? Een aparte reeks komt er niet?**
Eerst zal een *Kroepie en Boelie*-album verschijnen. Dat wordt meer een hommageachtig verhaal, iets voor de meer nostalgische lezers. Ik zie dat als een soort nulnummer waarin *De Lustige Kapoentjes* versie 8.0 geïntroduceerd worden. En daarna komen – als alles goed gaat - twee albums met gags. Die gaan veel minder voor de nostalgische lezers bedoeld zijn. Eerder voor mijn neefje en nichtjes. En dan is het een kwestie van verkoopcijfers. Als die tegenvallen zal het wellicht daarbij blijven. En anders doe ik gewoon verder. Ik zou ook graag nog eens een lang verhaal maken met de bende. Het scenario daarvoor ligt in ieder geval al klaar.

***De Lustige Kapoentjes* versie 8.0. Wat moeten we ons daar bij voorstellen? GSM, I-pads en de moderne technieken vervangen de taarten die steevast gestolen worden?**
Ik vrees dat ik ondertussen al een gestolen taart-verhaaltje heb gemaakt. Maar dat is een behoorlijk *tongue in cheek* stripje geworden en het is zeker niet mijn bedoeling die richting uit te gaan. Toen ik jaren geleden bedacht dat het leuk zou zijn om de kapoentjes te laten terugkeren, had ik een moderne, hedendaagse versie voor ogen. Dat betekent dus inderdaad dat gsm's, computers en Playstations een belangrijke rol spelen.
[LEES VERDER OP PAGINA 9]

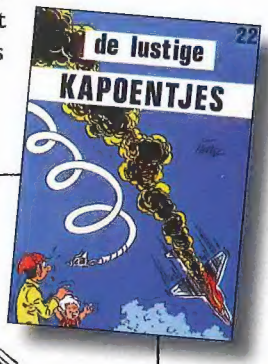

ZOEKTOCHT NAAR DE ONBEKENDE JO

De afgelopen maanden hebben we de van Zwam in ons naar boven gehaald. De Porche mochten we echter meteen op onze buik schrijven, "daar hebben we geen budget voor", en onze speurkwaliteiten bleken niet van het hoge niveau te zijn die de detective uit de Nero-avonturen constant haalt. Het onderzoeken van sigarettenpeuken leverde, buiten heel wat meewarige blikken, niets op. De zoektocht naar de onbekende Jo, de tekenaar van *De Lustige Kapoentjes* van 1985 tot 1989, moesten we dus anders aanpakken.

Het was Tom Bouden, die ons op een kille winteravond de vraag voor de voeten smeet. Of wij enig idee hadden wie de onbekende tekenaar Jo was, die *De Lustige Kapoentjes* overnam van Karel Boumans. Wat op het eerste gezicht een simpele vraag was die in een mum van tijd kon beantwoord worden, bleek bij nader inzien de start van een zoektocht die ons ettelijke maanden van andere vrouwen, vreemdsoortige drugs en het klasseren van onze omvangrijke verzameling eerste drukken van De Roze Ridder hield. Zelfs de grootste kenners van *De Lustige Kapoentjes* konden ons niet helpen aan een volledige naam en een exclusief interview voor uw favoriete ledenblad.

Jean-Pol leek ons een valabele kandidaat om ons meer informatie te verschaffen over wie in hemelsnaam die Jo dan wel was. Tekende hij immers niet De Lustige Kapoentjes tot midden de jaren '70? En met zijn jarenlange aanwezigheid in het Vlaamse stripwereldje moet hij die Jo toch wel eens tegengekomen zijn. Maar ook Jean-Pol had geen kennis met de onbekende Jo. "Jo is mij helemaal niet bekend", zo antwoordde hij hoogverbaasd. "Ik dacht aan Hugo De Reymaeker (Hurey) en mezelf. Verder heb ik geen weet wie nog aan die reeks heeft getekend. Dat zou ik nu ook eens willen weten, wie mijn collega Jo is."

De zoektocht was dus nog niet ten einde. Tijd om ons ruim ledenbestand te raadplegen. In het vorige Brabant Strip Magazine-nummer lanceerden we in de 'Wanted'-rubriek de oproep met de vraag of er iemand ons kon vertellen wie de onbekende De Lustige Kapoentjes-tekenaar is. En ja, we kregen reacties. "De naam van de tekenaar kan ik niet geven", zo mailde Gert Goovaerts ons. "Ik kan wel vertellen dat hij ooit samen met Nadine De Sloovere en Zaki op de toenmalige BRTn Het Schildpadplein presenteerde. Hij tekende ook heel wat voor TOP Magazine, Averbode (begin jaren '80). Het is een man en eind jaren zeventig voorzien met een ruige kop haar en een baard. Aldus sprak mijn herinnering."

Herinneringen spreken wij nooit tegen en dus duikelden we met die informatie de naam Jacky Duyck op, een Dilbeeks kunstenaar die als freelance medewerker vroeger verbonden was aan Het Schildpaddenplein. Te mooi om waar te zijn echter. De heer Duyck was niet onze onbekende Jo. Het bewijs dat er geen Van Zwam in ons schuilt, leverde Tom Bouden ons. Of we er al eens aan gedacht hadden om de toenmalige hoofdredacteur van 't Kapoentje te contacteren. Nadat we onszelf een klap voor ons hoofd hadden gegeven (en vervolgens drie weken konden thuis blijven met een lichte hersenschudding) vonden we de naam van de vroegere hoofdredacteur, Dirk Musschoot, die tegenwoordig journalist en auteur van tal van jeugd- en volwassenenboeken is. Fijn, we konden meteen op zijn medewerking rekenen nadat we de onbekende Jo-vraag voorlegde. Hij moest dat nog wel eerst eens navragen en dat navragen bleek niet zo eenvoudig te zijn als hij had gedacht. Uiteindelijk bezorgde de voormalige 't Kapoentjes-hoofdredacteur ons een naam uit de medewerkerslijst van 1985. Jo bleek over een familienaam te beschikken!

Jo Coppens. Woonde in 1985 in Neerijse (Huldenberg). Het was nu een kwestie van alle Jo Coppens' in ons Vlaanderenland af te gaan. De jonge doelman van Cercle Brugge werd meteen geweerd uit de selectie. En de Jo(zef) Coppens die voor Averbode heeft gewerkt ook. Wegens al dood in 1981. Ook Jo Coppens, een pedagogisch begeleider, en Jo(han) Coppens, een fotograaf uit Diest ("Mijn tekentalent is zo miniem dat ik het hoogstens bij telefoonkrabbels heb gehouden.") bleken niet de tekenaar te zijn die we zochten. En ook Jan Coppens ontkende iets met De Lustige Kapoentjes te maken hebben gehad. En we geloofden hem.

Hoe ver staan we dus nu? Wat we zeker weten, denken we toch, is dat de onbekende tekenaar Jo Coppens is. Nog meer zekerheid over de woonplaats. Jo Coppens woonde in 1985 in Neerijse, dat heeft een bezoekje aan het adres door onze eminente voorzitter Etienne Hauwaerts aan het licht gebracht. Maar of de goede man nog leeft? En waar hij tegenwoordig uitsteekt, blijft voor ons momenteel nog een groot raadsel. Een tweede oproep met deze gegevens naar u toe zou terug wat vuur in ons onderzoek kunnen steken. Wie kan ons meer informatie verschaffen over Jo Coppens, wonende in Neerijse in 1985? Alle info mag naar ons redactieadres gestuurd worden brabant.strip@gmail.com.

Nu ik al wat pagina's bijeen heb gepend, merk ik ook dat het regelmatig over de generatiekloof tussen jong en oud gaat. En mijn kapoentjes gaan ook wat meer bezig zijn met het andere geslacht dan de vroegere generaties. Ook al blijft het allemaal zeer braaf. Want het is en blijft een familiestrip.

Hoe zou je de humor van de 'oude' *Lustige Kapoentjes* typeren? Zit daar een bepaald stramien in?

Nee, daar zit geen stramien in. Wat de verschillende versies van de kapoentjes gemeen hebben, is het concept; gags met een viertal kinderen, een paar jaar oudere tegenstander in de hoofdrol en eventueel ook nog een ordehandhaver in een belangrijke bijrol. Toen Bob De Moor de reeks begon nam hij dat concept over van Vandersteens *De Vrolijke Bengels*. Maar zijn gags waren minder absurd dan die van Vandersteen. De Moor bedacht klassiekers zoals de gestolen taart, de doorgezaagde brugjes, de verboden te zwemmen of vissen scènes, de dierenvermommingen, de practical jokes tussen de kapoentjes, de agent en de kleine crimineel van dienst.

Toen Sleen na een paar jaar de kapoentjes verder zette, voegde hij eigenlijk niets nieuws toe aan de reeks. Zowat al zijn gags waren variaties op gags van De Moor.

Na Sleen kwam Jef Nys. 27 weken lang borduurde hij verder op het klassieke stramien van de kapoentjes, om ze dan plots te vervangen door de personages uit de *Jommeke*-reeks. Waardoor de toon natuurlijk meteen veranderde. Het clubhuis, de agent en de hangjongere van dienst verdwenen uit de reeks. En met hen de kwajongensstreken. Ook de humor was anders. De personages van Nys' gags leven in een licht absurde wereld die alleen maar in de logica van kinderen kan bestaan.

Na Nys kwam Hurey die de reeks een hip, modern karakter gaf. In het begin keerde hij terug naar het oude kapoentjes-concept, maar de agent verdween al vlug uit beeld. Vreemd genoeg verdwenen na een paar albums ook drie van de vier kapoentjes uit de reeks. Hurey's gags waren vooral visueel en absurd.
Toen Hurey ermee ophield nam Karel Boumans de reeks over, en keerde meteen terug naar de stijl en sfeer van Sleen en De Moor. Persoonlijk vind ik dat een achteruitgang na de hedendaagse aanpak van Hurey. Boumans strip was in de jaren 80 gemaakt, maar kon evengoed uit de jaren 50 komen. Misschien daarom ook dat er maar één album verscheen van zijn versie. Alhoewel dat dan helemaal niet verklaart waarom van de versie van Jo die daarop volgde helemaal geen albums meer verschenen. Want Jo maakte er weer iets zéér hedendaags van, zowel qua tekenstijl als inhoudelijk. Jo's kapoentjes maakten herkenbare, uit het leven gegrepen situaties mee. Voor het eerst speelden ook de ouders van de kinderen een belangrijke rol. Eigenlijk is het wel jammer dat Jo's versie ondertussen helemaal vergeten is.

Wie is volgens jou de beste *De Lustige Kapoentjes*-tekenaar geweest?

Als je het puur over het tekenwerk hebt, ga ik moeten kiezen voor Jef Nys. Als je tenminste negeert dat een deel van zijn gags getekend zijn door een mindere assistent. Aan de tekeningen te zien dezelfde die ook al *Neuzen bij de Vleet* tekende.
Bob de Moors tekenwerk was ook goed, alhoewel hij in die periode natuurlijk nog maar een beginnende tekenaar was. Hurey deed het ook niet slecht. Ik ben opgegroeid met zijn versie. Als ik aan de kapoentjes denk, denk ik vooral aan Poes en co.

Je weet ook duidelijk veel over de rijke geschiedenis van de strip. Hoe groot is die kennis? Het verbaast me soms hoeveel je eigenlijk weet...

*echt waar!

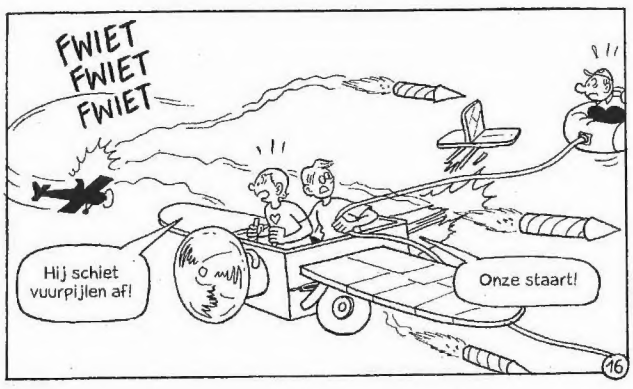

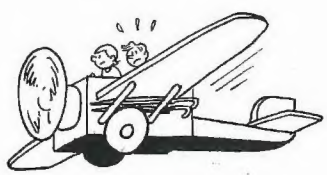

Ik maak mijn huiswerk. Toen ik indertijd tijdelijk wat scenario's moest schrijven voor *W817* heb ik ook de volledige TV-reeks bekeken. Ik vind dat ik moet weten waarover ik het heb. Van de kapoentjes heb ik alle albums gelezen. Helaas is niet al het werk van Boumans gebundeld en is er van Jo helemaal niets te vinden. Maar ik heb toch een aantal van zijn of haar gags liggen.
Ik kan je bijvoorbeeld vertellen dat Bob de Moor begon met vijf kapoentjes, maar dat Benjaminneke en Eefje het einde van zijn teneur niet hebben gehaald. Ik weet dat Sleens Fonske oorspronkelijk Mielke heette. En dat Sleen een paar gags heeft getekend waar hij twee pagina's voor nodig had, maar dat die pagina's niet na elkaar in de albums staan. Of dat Nys eigenlijk drie verschillende versies van de kapoentjes heeft getekend. Voor hij Jommeke en co gebruikte, tekende hij een dertigtal pagina's met andere figuren, maar op één gag zien die er plots helemaal anders uit. Ik vermoed dat dat een testpagina was die later dan toch nog gepubliceerd is geraakt. En zowel gags van Sleen als van Nys zijn achteraf door assistenten opnieuw getekend. Album 21 bevat om de een of andere reden enkel maar hertekende *Jommeke*-gags. En natuurlijk ken ik de namen van alle kapoentjes, en van de agenten en champetter. Maar vraag me niet welke gag in welk album staat. Dat soort dingen onthoud ik nooit.

Die vraag schrappen we dan maar. Waar komt die interesse vandaan voor die oude strips? Nostalgie? Alles was beter vroeger?
Alles was vroeger zeker niet beter. En nostalgisch ben ik eigenlijk ook niet echt.
Het kan geen kwaad om je als stripmaker op een nichemarkt te storten waar niet veel anderen actief zijn. Het ziet ernaar uit dat er drie genres zijn waarin ik me heb gespecialiseerd. Ik ben een kleine twintig jaar geleden begonnen met strips voor een homopubliek. Niemand anders deed dat, dus die albums waren relatief succesvol. Als tweede genre reken ik bewerkingen gemaakt van bestaande, al dan niet literaire verhalen. Ik heb er zo toch behoorlijk wat gemaakt. Waarbij ik een vreemde, onbewuste voorkeur tentoonstel voor verhalen waarin het hoofdpersonages een vondeling is. En waarin er getrouwd wordt. Het is achteraf bekeken vreemd om te zien dat ik al zeven keer een strip heb gemaakt waarin gehuwd wordt, met een achtste verhaal in de maak. Ik ben nochtans helemaal niet trouwachtig aangelegd. Of romantisch.

DE LUSTIGE KAPOENTJES

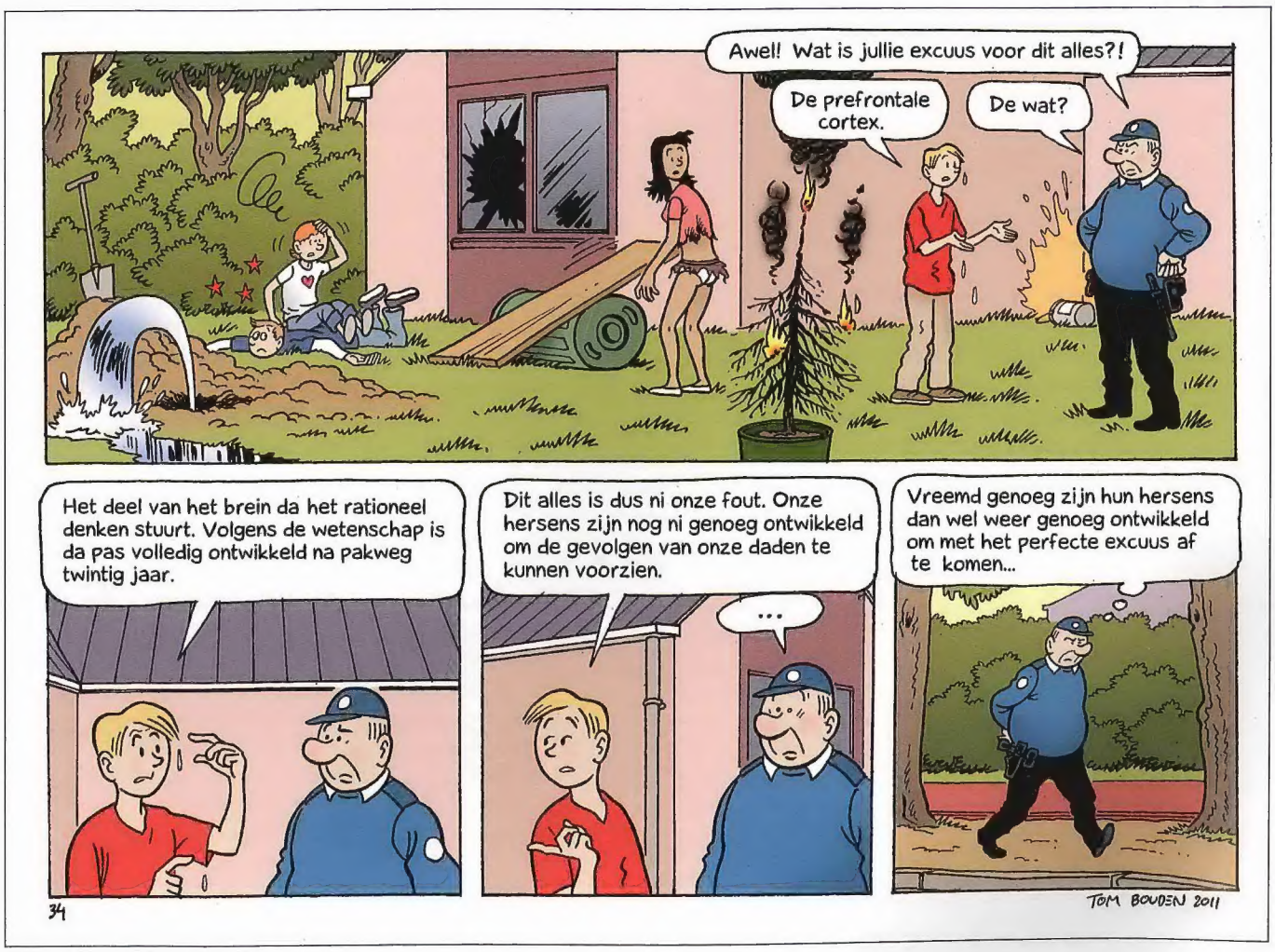
Awel! Wat is jullie excuus voor dit alles?!
De prefrontale cortex.
De wat?
Het deel van het brein da het rationeel denken stuurt. Volgens de wetenschap is da pas volledig ontwikkeld na pakweg twintig jaar.
Dit alles is dus ni onze fout. Onze hersens zijn nog ni genoeg ontwikkeld om de gevolgen van onze daden te kunnen voorzien.
...
Vreemd genoeg zijn hun hersens dan wel weer genoeg ontwikkeld om met het perfecte excuus af te komen...
34
TOM BOUDEN 2011

Dit ene tijdschrift zegt da jongens houden van sexy vrouwen, en dit andere tijdschrift zegt da ze liever huiselijke, moederlijke types hebben.
Hoe kan ik die informatie optimaal benutten?
Het lukt! Alle jongens kijken naar me!
17
TOM BOUDEN 2010

En het derde genre zijn parodieën en alles wat daar op lijkt. Dus ook de meer hommageachtige albums. Omdat ik strips maak, is het voor de handliggend dat ik ook strips parodieer, maar dat kunnen evengoed andere dingen zijn. In de reeks *En Daarmee Basta* zaten zo enkele albums.

De laatste jaren merk ik dat vooral die parodieachtige albums succesvol zijn. Dus is het logisch dat ik daarmee verder doe.

Je zou natuurlijk ook kunnen zeggen dat ik met die strips gewoon teer op het succes van anderen. En dat is ook wel een beetje zo. Maar als je naar de wereldwijde productie van strips kijkt, zal je zien dat de meeste stripmakers voortborduren op het werk van voorgangers, en dat het normaal is dat oude stripreeksen telkens opnieuw vernieuwd worden. Dat geldt ook voor andere populaire genres zoals pulpromans en films. Ik vind het boeiend om te kunnen werken aan iets wat al een lange traditie heeft omdat je dan een uitgebreide achtergrond ter beschikking hebt waarmee je kan spelen. Iets wat je niet hebt als je van nul moet beginnen. Zo is het na bijna twintig jaar *Flikkerzicht* heel leuk geworden om iets te schrijven met Max, mijn belangrijkste personage in die reeks, juist omdat dat personage ondertussen een hele geschiedenis heeft waarop ik kan voortborduren.

De herlancering van *De Lustige Kapoentjes* en de *Piet Pienter en Bert Bibber*-strip mogen dus ook een bewuste commerciële zet van je genoemd worden? Je weet dat je strip immers hierdoor meer in de kijker gaat staan.

Alle beetjes helpen. Jij weet ook wel dat het tegenwoordig heel moeilijk is om een nieuwe stripreeks op te starten. Hec Leemans vroeg me toen ik hem over de kapoentjes vertelde of ik dacht dat daar nog iemand op zat te wachten. Wellicht niet, maar er zit blijkbaar ook niemand te wachten op een compleet nieuwe stripreeks. Toen ik hiermee begon dacht ik inderdaad dat de naambekendheid zou helpen om de strip voorgepubliceerd te krijgen. We zijn twee jaar verder en het is me ondertussen duidelijk dat het geen zin meer heeft om te proberen een klassieke familiestrip voorgepubliceerd te krijgen. Tien jaar geleden kon je bijna meteen aan de slag als je een leuke gagstrip kon maken, ook al moest je tevreden zijn met een niet al te fameuze vergoeding daarvoor. Tegenwoordig doen redacties of uitgevers niet eens de moeite om te reageren als je hen iets voorstelt. Dat zou natuurlijk ook kunnen liggen aan de kwaliteiten van mijn werk, maar ik veronderstel dat ik toch niet zó slecht ben.

Omdat ik tegenwoordig meer werk aan *FC De Kampioenen* heb dan vroeger, heb ik minder tijd om me bezig te houden met eigen projecten. Vandaar dat ik het niet meer zie zitten om lange verhalen van pakweg 80 pagina's te tekenen. De komende jaren ga ik me bezig houden met strips van 30 pagina's of korter. Gagstripjes zijn dus ideaal. Door hun beperkte lengte lijkt dat vlug vooruit te gaan. Iedere week heb ik wel weer iets afgewerkt, en dat maakt dat het werkplezier groter is. Ik zou diezelfde gags en kortverhaaltjes kunnen maken onder een willekeurige naam, of ik kan ze *De Lustige Kapoentjes* noemen. Ik ben een kleine zelfstandige, dus kan het geen kwaad af en toe eens commercieel te denken waardoor die keuze vlug gemaakt was.

Niet onbelangrijk: wanneer mogen we het *De Lustige Kapoentjes*-album verwachten?

Momenteel staat er nog geen datum was. 'Na de zomer' is momenteel het meest correcte antwoord dat ik je kan geven.

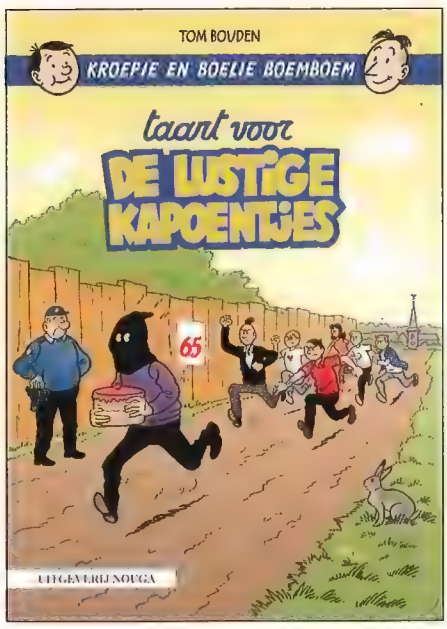

Dat klopt! En na de zomer krijgt u, beste BSM-lezer elke keer een nieuwe aflevering van De Lustige Kapoentjes voorgeschoteld, getekend door Tom Bouden op scenario van telkens een andere stripauteur. En in dit magazine krijgt u nu exclusief de eerste platen te lezen van het te verschijnen De Lustige Kapoentjes-album!

Het voorlopig coverloze eerste album uit wat hopelijk een lange reeks van De Lustige Kapoentjes 8.0 zal worden!

Ik haat de jeugd. Toen ik jong was, hadden we dat niet. Zonder kinderen zou de wereld een stuk rustiger zijn.
De mensheid zou uitsterven!
Inderdaad, kan het nog rustiger!
De jeugd weet niets, maar ze denken alles te weten.
Beter dan die volwassenen die alles weten, maar niet denken.
Bah, de jeugd is nergens goed voor!
Onzin! De jeugd wilt tenminste nog goed doen!
Ze kunnen niet beter. Briljant zijn is iets voor volwassenen.
O, het is tijd, meneer de burgemeester...
Beste Anissa Kabou, Milan Nys, Wout De Reymaeker en Lotte De Moor, dankzij jullie inspanningen opent burgemeester Neels vandaag een splinternieuw jeugdlokaal.
Geachte aanwezigen, iedereen weet dat ik de jeugd een warm hart toedraag, vandaar dat ik met plezier dit jeugdlokaal inhuldig.
In mijn tijd moesten we het stellen met een zelfgebouwd clubhuis maar jullie krijgen een splinternieuw lokaal van stevige, Poolse kwaliteit!
TAP TAP
KRRRRRR
?
BAF
Euh... hierbij verklaar ik het jeugdlokaal "De lustige kapoentjes" voor geopend.
1
TOM BOUDEN 2009

Is da een cactus?
Ja, mijn moeder wou die wegdoen, maar ik dacht dat hij eventueel in ons lokaal kon staan.
Ik ging net ons naambord opgangen.
Tof. Kan ik meteen de camera van mijn nieuwe gsm uitproberen. De filmkwaliteit zou excellent moeten zijn.
DE LUSTIGE KAPOENTJES
Kijk uit voor die duif.
Welke duif?
?
SPLATS
?
AAAH!
Een uitstekende nagel?
KRRRR...
...RRSSST
AUW!
AUW AUW
AUW AI AW
Euh, doet het pijn?
Zucht... da kon onmogelijk erger verlopen...
Oeps... ik merk net da ik het filmpje per ongeluk naar al mijn contacten heb verstuurd...
TOM BOUDEN 2009

Oei, mijn zus met haar Kapoentjes-bende!
Restaurant Angelina's Jolly BRAAD SPIT
GAMES
Ik heb geen zin die nu te ontmoeten. Laat ik vlug oversteken.
PEUT!
?!
BOMP!
Oei, oei!
Wat is er gebeurd?!
Oeps, sorry, ik had je te laat gezien. Je stak zo plots over!
Euh...
Ben je gewond?
Ik heb niets, maar ik kan hier geld mee verdienen!
Oei, mijn benen! Ik zal nooit meer kunnen lopen! Hopelijk ben je goed verzekerd.
Blijf liggen! Niet bewegen! Ik bel de ambulance!
Da is misschien ni nodig... als je me 500 euro geeft, dan...
BONK!
Sorry, juffrouw! Ik had u te laat gezien!
AI! AU! AU! OE! AI! AUW!
AU! AI! OEI! Bel toch maar die ambulance! Ik denk da er iets gebroken is! Auw!
9
TOM BOUDEN 2009

Oei, Willy moet dringend zijn omheining herstellen!
WAAAH WAAH!!
?
WAAAH! WAAH!
Een huilende baby tussen de struiken?
Ha, agent Petter, wa vind je van mijn nieuwe ringtoon? Vetcool, he.
Euh, ja. Heel euh vet.
WAAAH WAAH...
Later die dag...
VROOAA
?
VROOO...
Nieuwe ringtoon. Tof, he.
Nog wat later...
PANG PANG
Schoten?!
PANG
Relax, Petter! Da is mijn nieuwe ringtoon. Ik was de vorige beu.
Waarom moet dat steeds weer veranderen? Mijn telefoon rinkelt al 30 jaar op dezelfde manier.
BEUH BEUH BEUH
Nu begint Milan toch te overdrijven! Maar ik trap er niet meer in.
BEUH
BEUH
PAS OP, MIJN STIER IS ONTSNAPT!! OEI!!
TOM BOUDEN 2009

DE RODE DRAAD

VAN HISLAIRE

De creatieve duizendpoot Bernard Hislaire begon zijn carrière met het poëtische *Frommeltje en Viola* en klom naar een climax met het familie-epos van *Samber*. Sinds 2007 diept hij met *De oorlog van de Sambers* de genealogie van de Sambers verder uit, een reeks waarvoor hij met diverse tekenaars samenwerkt en waarvan dit jaar een nieuw album verschijnt. Het zesde *Samber*-album ligt in september 2011 in de winkel.

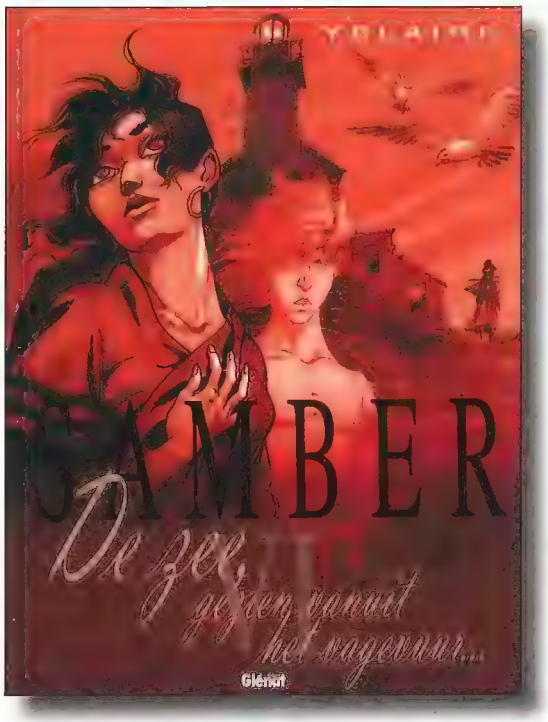

DOOR **TOM VERMEEREN** EN **GERT BUSSENS**

INTERESSES EN DEBUUT

Heb je je tekenpassie van je ouders meegekregen?
Helemaal niet. Ik kwam wel in aanraking met boeken en strips via mijn vader, die politiek en cultureel journalist was bij *La Libre Belgique*. Daarenboven werkte mijn tante in de jaren zestig als secretaresse van André Fernez, redacteur bij het weekblad *Kuifje*. Zo was ik al op jonge leeftijd geabonneerd op dat weekblad en kregen we af en toe stripalbums opgestuurd. Vroeger trok ik ook op pad, net als jullie, om de jonge talenten van dat moment te interviewen. Mijn artikels en interviews verschenen in fanzines. Zo heb ik op veertienjarige leeftijd Hermann, Giraud, Graton en Dany het vuur aan de schenen gelegd. Toen waren dat allemaal beginnende tekenaars. Jaja, ook zij zijn als jonge snaken begonnen. *(lacht)*

Heb je ooit Hergé of Jacobs geïnterviewd?
Jacobs heb ik nooit ontmoet maar Hergé wel. Hij kwam vaak bij ons over de vloer. Mijn vader hield van zijn werk. Ik daarentegen niet. Hergé is nooit mijn ding geweest. Al mag ik dat als Belg waarschijnlijk niet zeggen. *(lacht)*

Wanneer heb je je eerste stripverhaal getekend ?
Toen was ik zeven jaar. Het verhaal *Terreur Bleue* ging over een Zorrofiguur die vrouwen, kinderen en weerlozen ter hulp snelde. Ik was altijd de eerste van de klas, haalde prima resultaten zonder er thuis veel te moeten voor doen en had dus tijd in overvloed om te tekenen. Ik tekende bijna altijd historische verhaaltjes. Al herinner ik me dat ik ook ooit eens een sciencefictionverhaal heb gemaakt. Ik bedacht een apparaat dat aan boord van een ruimteraket exact toonde waar je je bevond en welke weg je moest volgen om een bestemming te bereiken.

Euh... dat noemen we nu gewoon een GPS.
(lacht) Inderdaad, vreemd hé? Ik heb de GPS uitgevonden! Toen leek dat een machine die pas in een verre toekomst zou uitgevonden worden. Ik had beter moeten weten, hé! *(lacht)*

Waren die eerste stripverhaaltjes al volwaardige avonturen ?
Niet echt. Ik werkte ze meestal niet af. Ik begon met veel zin maar als de schwung er wat uit was, startte ik een nieuw verhaal. Ik had nood aan afwisseling. Nu nog steeds. *(brede glimlach)* Ik mag er niet aan denken om slechts aan één langlopende serie te werken. Mijn inspiratie zou snel opdrogen en ik zou snel gedemotiveerd raken. Mijn zijprojecten geven me de brood-

nodige zuurstof om mezelf te blijven heruitvinden. Daarom ontwerp ik heel graag affiches voor theaterstukken en -festivals en werk ik graag mee aan films. Zo leverde ik recent nog een bescheiden bijdrage aan *Mister Nobody*, de meest recente film van mijn vriend Jaco Van Dormael.

In 1975 debuteerde je in het weekblad *Robbedoes*. Hoe ben je daar terechtgekomen?

Mijn eerste tekeningen verschenen in de *Robbedoes*-rubriek *Vrij Vel*, zoals wel meerdere tekenaars hun carrière zijn gestart. Op mijn 17de ben ik weggegaan bij mijn ouders en moest ik snel ergens aan de bak om te overleven. Jean-Marie Brouyère werkte voor *Robbedoes*. Hij was er een van de meest productieve scenaristen. Zijn bekendste reeks zal wel altijd *Archie Cash* (getekend door Malik, verschenen bij Dupuis) blijven. Iedere zaterdag ging ik bij hem langs. Hij leerde me veel op grafisch vlak maar ook de andere belangrijke dingen des levens heeft hij me leren kennen. Het was begin van de jaren zeventig, de hippietijd van 'love, peace, sex, drugs and rock 'n roll'. Moet ik nog meer zeggen? *(proest het uit)* Thierry Martens was toen hoofdredacteur bij *Robbedoes*. Ook van hem heb ik veel geleerd zoals hoe snel je een pint kan leegdrinken. *(lacht als hij onze verwonderde blikken ziet)* Martens zat vaak in een bistro vlakbij de *Robbedoes*-redactie met andere levensgenieters als Franquin, Roba en Walthéry. Ik zie me daar nog zitten als jonkie tussen al die grote kanonnen en maar lachen, grollen... en bier drinken. Ik dronk gewone pintjes en Martens dronk bier uit 1 liter glazen! *(lacht smakelijk)*

De samenwerking met Brouyère mondde uit in het stripalbum *Zakkenloper en Blasius*.

Het verhaal werd voorgepubliceerd in *Robbedoes*. De inkleuring gebeurde door de studio van Vittorio Leonardo, zoals gebruikelijk was. Daar mocht ik mij niet mee bemoeien. Brouyère geloofde echt dat het een langlopende, succesvolle reeks zou worden.

En jij niet?

Ik wilde gewoon mijn best doen om Jean-Marie te plezieren. Als ik er nu in blader, vind ik dat mijn tekenwerk lijkt op dat van de eerste albums van *Johan en Pirrewiet*. Ik had mijn hele leven realistisch getekend en werd nu gedwongen om een humoristische, karikaturale tekenstijl te gebruiken. In die tijd verkochten humoristische strips beter dan realistische dus als beginnend tekenaar kon je maar beter opteren voor een carrière als humoristisch tekenaar. Al snel voelde ik me opgesloten in dat genre. Ik vind het niet makkelijk om een verhaal van 48 pagina's te tekenen zonder grafische evolutie van je hoofdpersonage. Er waren ook te veel gelijkenissen tussen de toenmalige, humoristische reeksen. Het was een ongeschreven wet dat de personages ronde hoofden en dikke neuzen moesten hebben. Dat zou wel op de lachspieren werken. Eenheidsworst was het vaak. En daar houd ik helemaal niet van. Regels opgelegd door hogerhand waren en zijn dodelijk voor mijn creativiteit.

Eerste verschijning van Blasius en Zakkenloper in het weekblad Robbedoes (2 februari 1978)

In het hoofdpersonage Blasius menen we trekken van je eigen gelaat te herkennen.

(twijfelt even) Je moet het anders zien. Ik heb het gezicht van Blasius gebruikt als basis voor het uiterlijk van Viola. Het gezicht van Viola heb ik dan weer gebruikt bij het creëren van Sarah Samber. En Sarahs gezicht was dan weer het vertrekpunt om Fabienne Rouge-Dyeu in *XXe siècle.com* te tekenen. Je mag het gerust een soort rode draad doorheen mijn oeuvre noemen. *(lacht)*

Ben je contact blijven houden met Brouyère?

(diepe zucht) Jean-Marie sukkelde met een alcoholprobleem. Toen hij bij *Robbedoes* opstapte, ben ik hem uit het oog verloren. Tot ik in december 2009 te horen kreeg dat hij overleden was. Een heel triest einde voor een man die toch best wel heel wat verhalen voor *Robbedoes* heeft bedacht. Vier jaar lang is hij mijn mentor geweest. Dat vergeet je niet zomaar...

BO.. BO.. BOZOBURP! DE VOGEL!
BOZO.. BOZO.. BOZOBURP!
SNUF! SNUF! 'T RUIKT NAAR ZWAVEL... SNUF!
WAS IK MAAR NAAR BED GEGAAN!.. DEZE DUIVELSREUK BETEKENT DAT RANJANJA IN DE BUURT IS!
INDERDAAD... EEN WOLK VAN ZWAVELDAMP TREKT OP, EN DE HEKS RANJANJA VERSCHIJNT ALS BIJ TOVERSLAG ...
HARTEFIJN, WAPENSMID DIE 'T BUSKRUIT NIET HEEFT UITGEVONDEN, JE VERSPILT JE KRACHT ....
DE BOOM VAN SOETEMINNE HEEFT MAGISCH SAP, ALLEEN MET MAGISCHE MIDDELEN KUN JE HEM VELLEN!
OH?
NET ALS JIJ HAAT IK DEZE BOOM! IN 'N DORP WAAR IEDEREEN AARDIG IS, KAN 'N HEKS NIETS BETOVEREN!
EN 'N WAPENSMID GEEN WAPENS VERKOPEN!...
IK BEGRIJP U MAAR AL TE GOED, MEVROUW RANJANJA!
JUFFROUW, VLEGEL!
NEEM ME NIET KWALIJK ... MEJUFFROUW...
IK BEN VERLOOFD MET JE RAADT WEL WIE. MAAR NOOIT GETROUWD!
HISLEIKER 76 + J.M. BROUYÈRE

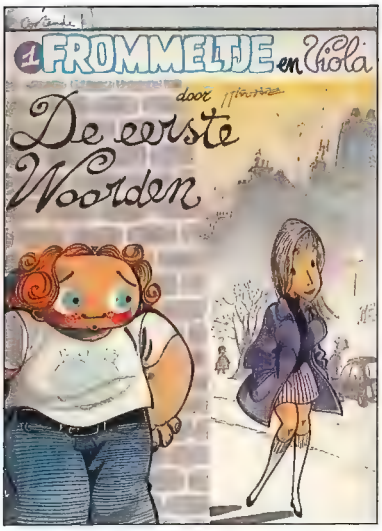

FROMMELTJE EN VIOLA (1978– 1986)

Hoe is *Frommeltje en Viola* geboren ?

Ik had al enkele jaren zin om een verhaal te maken waarin ik veel van mezelf kwijt kon. Dergelijke verhalen waren voor die tijd vrij uitzonderlijk. Eind jaren zeventig draaide in de stripwereld alles rond sciencefiction. Die strips borduurden voort op het succes van het blad *Métal Hurlant*. Ik wilde daarentegen een verhaal vertellen zonder echte helden, intrige en actie. De enige intrige die in *Frommeltje en Viola* aanwezig is, is de relatie tussen de twee verliefde pubers. Alles draait rond gevoelens. Het alledaagse leven vond ik meer dan de moeite om in beeld te brengen. Daarenboven speelt een verliefd meisje de hoofdrol wat toen vrij uniek was. *Natasja* en *Yoko Tsuno* waren er toen al wel maar dat waren meer echte heldinnen dan mijn *girl next door* Viola. Na het ontslag van Thierry Martens als eindredacteur bij *Robbedoes*, nam Alain De Kuyssche het over. Op aanraden van Frédéric Jannin ben ik naar hem gestapt met mijn ideeën voor het eerste verhaal van *Frommeltje en Viola*. De Kuyssche twijfelde aan het welslagen maar ik kreeg toch een kans. Als ik er nu aan terugdenk, was ik met *Frommeltje en Viola* toch een soort pionier. Vandaag komen dit soort verhalen wel meer voor, zoals Dupuy en Berbérian en hun *Meneer Johan*. *Frommeltje en Viola* was toen moeilijk in een hokje onder te brengen. Het was geen kinderstrip en geen strip voor volwassenen. Het hoorde niet bij de stroming van de Franse strip noch bij de Franco-Belgische lijn. Niet evident om je als uitgever achter zo'n project te scharen, die zoiets vanuit een commercieel oogpunt bekijkt en er promotie moet voor voeren.

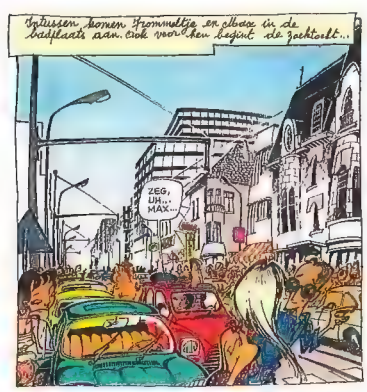

Vrij uitzonderlijk was ook de rechthoekig vorm van Frommeltjes hoofd...

Dat was een bewuste keuze. Ik wilde me verzetten tegen die mentaliteit van 'dikke neuzen en ronde hoofden'-verhaaltjes en vond dat deze vorm iets abstracts toevoegde aan het personage en bijzondere karakter van Frommeltje. In alles probeerde ik het karakter van mijn personages te tonen. De tekeningen op het T-shirt van Frommeltje varieerden naargelang zijn gemoedstoestand. Ook de lettering verschilde in de tekstballonnen van Frommeltje, Viola, Frommeltjes vader en Viola's ouders.

Hoe autobiografisch zijn die verhalen?

Je zou mijn karakter van dat moment met dat van Frommeltje kunnen vergelijken. Al had ik geen complexen over mijn figuur. Dik ben ik nooit geweest. Maar daarom had ik niet minder complexen over mijn uiterlijk en was ik ook vrij onzeker.

Frommeltje en Viola gaan op vakantie naar Oostende. Ben je daar als kind ook geweest?

Best grappig dat je dat vraagt... In de originele Franse tekst staat niet Oostende vermeld maar wel de Normandische badplaats Deauville. De scène waarbij Frommeltje en Viola door de straten van Deauville rijden, moet dus bij jullie doorgaan voor een straat in Oostende. *(lacht)*

Je verwerkt ook veel details in je tekeningen. Knipoogjes naar bevriende tekenaars of strips waar je zelf van houdt, bestaande elpees waar Frommeltje verzot op is...

Ik vond het leuk om op posters in de kamer van Frommeltje of Viola andere stripfiguren te tekenen. Zo herinner ik me posters van *Corto Maltese* en *Sarah Spits*. En die platen van Frommeltje waren inderdaad ook platen die ik best kon smaken. Zo hield ik toen wel van de muziek van de Brit Brian Eno.

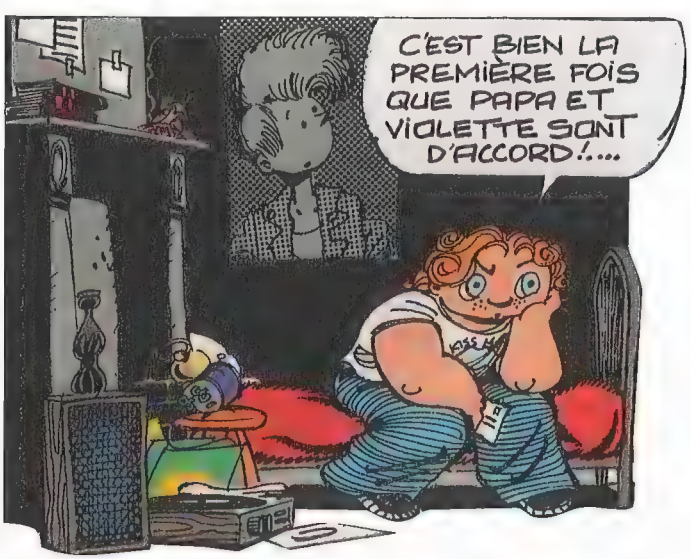

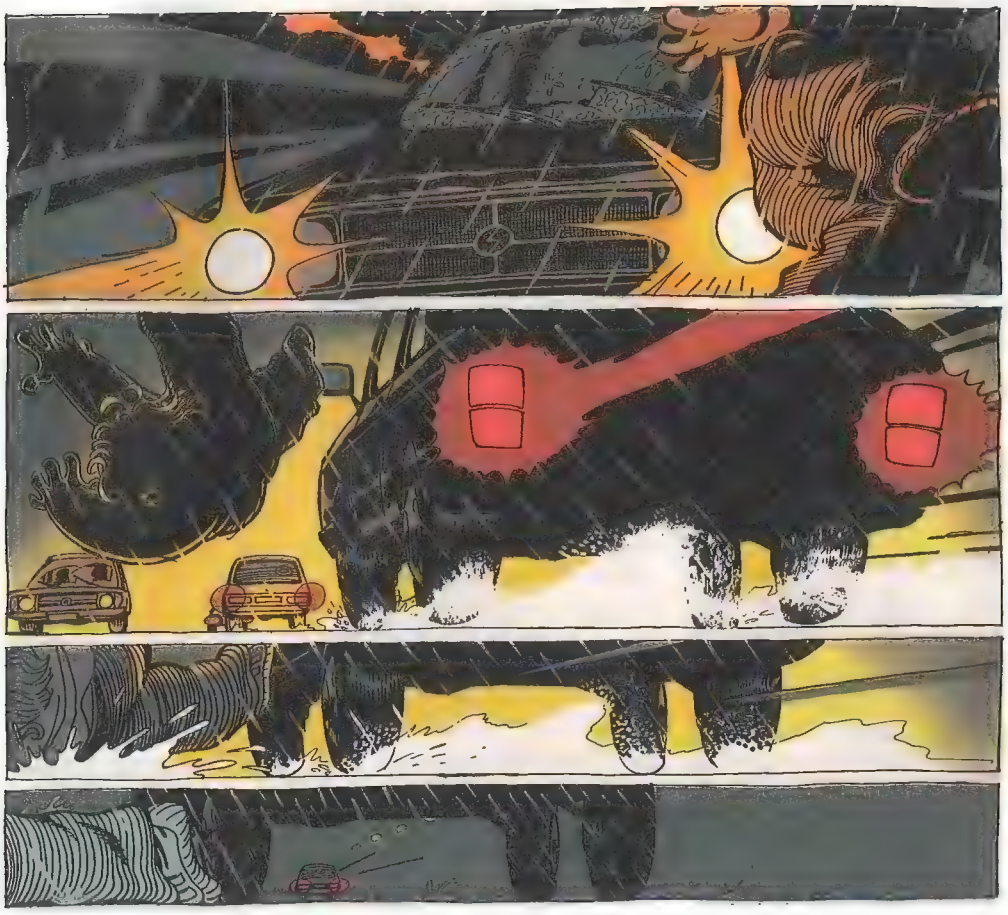

Fragment uit Frommeltje en Viola 4

En de muziek die in de disco gedraaid wordt, was dat ook jouw ding?
Oei, helemaal niet. *Saturday Night Fever*, brrrr. Ik mag er niet aan denken, maar het hoort wel bij de tijd waarin de verhalen zich situeren.

Heb je muziek nodig bij het tekenen of schrijven van je scenario's?
Dat verschilt van periode, album en project. Toen ik aan *Frommeltje en Viola* werkte, zette ik vaak gewoon de radio op. Ik tekende toen vooral 's nachts en die nachtelijke uitzendingen hebben wel iets extra. Radio is meer dan gewoon muziek. Af en toe pik je interessante gesprekken mee. Daar houd ik wel van. Bij het tekenen van de eerste albums van *Samber* zette ik vaak muziek van Brahms op. Tegenwoordig luister ik naar iTunes. Zo ben ik de laatste tijd nogal onderstoboven van de Britse rockgroep *Muse*.

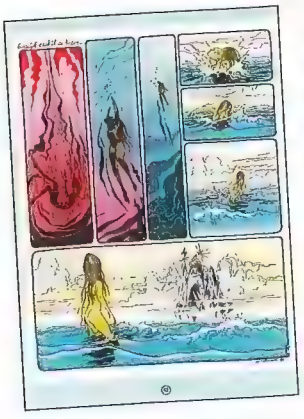

In het derde album van *Frommeltje en Viola*, *De IJskoningin*, is de droom van Viola op een lichtblauwe achtergrond gedrukt. Jouw idee?
Ja, maar Dupuis kon er allerminst mee lachen en zag dat aanvankelijk helemaal niet zitten, dat zou te veel kosten, te veel extra werk met zich meebrengen, ... Maar ik hield voet bij stuk en heb het toch maar mooi voor mekaar gekregen!

Waarom is het vierde album, *La ville de tous les jours*, nooit vertaald naar het Nederlands?
Dat is inderdaad een spijtige zaak. Toen halverwege de jaren tachtig de wegen van *Spirou* en *Robbedoes* uit elkaar gingen, begon de voorpublicatie van dat album in *Spirou*. De Nederlandstalige versie schrapte *Frommeltje en Viola*. Daarom besloot Dupuis dat een vertaling niet aangewezen was. Ik betreur het nog altijd dat de Nederlandstalige lezers nooit konden lezen hoe Frommeltje een einde maakt aan zijn huisarrest door zijn eigen kamer in brand te steken om toch maar bij Viola te kunnen zijn. Op weg naar haar wordt hij door een wagen omvergereden. Een dramatisch einde dat in Vlaanderen en Nederland wellicht vrij onbekend is. Ook de integrale die Glénat in 1996 uitbracht, is nooit in het Nederlands verschenen.

Waarom is het vijfde deel nooit verschenen?
Meer dan een titel en een drietal vaag uitgeschreven synopsissen voor een vijfde album zijn er nooit gekomen. Ik heb geen enkele pagina getekend. Weet je wat het probleem was bij deze reeks? Strippersonages uit humoristische verhalen hebben één ding gemeenschappelijk: ze moeten eeuwig jong blijven. Bij *Frommeltje en Viola* draait alles rond de liefde. Ze moesten ouder worden zodat hun liefde kon evolueren. Ik geraakte er niet uit hoe ik dat grafisch moest oplossen. Ik heb geprobeerd om Frommeltje en Viola iets ouder te tekenen maar het lukte me niet om iets deftig op papier te krijgen. Dus besloot ik om ermee te stoppen. Toch wilde ik een verhaal maken over de essentiële vraag of liefde eeuwig kan blijven duren. Ik besloot terug te grijpen naar mijn realistische stijl. En zo groeide de basis voor *Samber*...

Le Bastide in Villars-Comars

GROTE DOORBRAAK MET *SAMBER* (1986 – ...)

Hoe is de samenwerking met scenarist Yann, alias Balac, ontstaan?

Ik heb Yann leren kennen tijdens mijn periode bij het weekblad *Robbedoes*. Het klikte snel tussen ons. Yann raakte in een hevige ruzie verwikkeld met tekenaar Didier Conrad na hun parodie *Bob Marone* en ze zagen het niet meer zitten om nog langer samen te werken. Toen belde ik naar Yann met de vraag of hij met mij een verhaal wilde maken rond een tragische liefdesgeschiedenis vol intriges en dramatiek gesitueerd in een historisch kader, een dramatische familiekroniek waarin de hoofdpersonages verouderen. Ik vertelde hem over een mysterieus huis in Villars-Colmars in de buurt van het Zuid-Franse Nice, dat toebehoorde aan de familie van mijn toenmalige vrouw. Het dateert uit de 19de eeuw en werd 'Le Bastide' genoemd, een groot huis vol bizarre legendes en met een griezelige sfeer. Yann en ik zijn daar toen op vakantie gegaan. Hij is nogal fanatiek in het verzamelen van documentatie en heeft toen veel foto's genomen van 'Le Bastide'. We ondervroegen ook dorpsbewoners over de verschillende families die het huis hadden bewoond. Toen we elkaar na de reis voor het eerst terugzagen, stelde hij me al een eerste synopsis voor.

Waarom koos Yann voor het pseudoniem Balac?

Hij wilde niet dat de lezers zijn naam associeerden met zijn eerdere humoristische werk. Balac'h is de familienaam van zijn grootmoeder. Hij liet de letter h weg en een nieuw pseudoniem was geboren. Ik besloot toen ook van naam te wisselen omdat ik het een prima idee vond om een andere persoonlijkheid aan te nemen om me te onderscheiden van mijn periode van *Frommeltje en Viola*. Mijn nieuw pseudoniem begon nu met een y en zijn nieuw pseudoniem met een B. Precies de eerste letters van elkaars voornaam. Als dat geen toeval is? *(lacht)*

Hoe is de naam *Samber/Sambre* ontstaan?

We hadden oorspronkelijk *Sang* (bloed, nvdr.) als titel in gedachten maar vonden dat toch iets te hard naar de lezers toe. Daarom begonnen we met dat woord te spelen: *sang* werd al snel *sans*, *sombre*, *cendre* (as, nvdr.) en uiteindelijk *Sambre*.

Hoe is het scenario tot stand gekomen?

Door wederzijdse wisselwerking. We schreven samen aan het verhaal. Vergelijk het met een spelletje tafeltennis. De ideeën werden heen en weer gepingpongd. *(lacht)* Dat leidde soms wel tot hevige discussies als we het oneens waren. Net als Yann ben

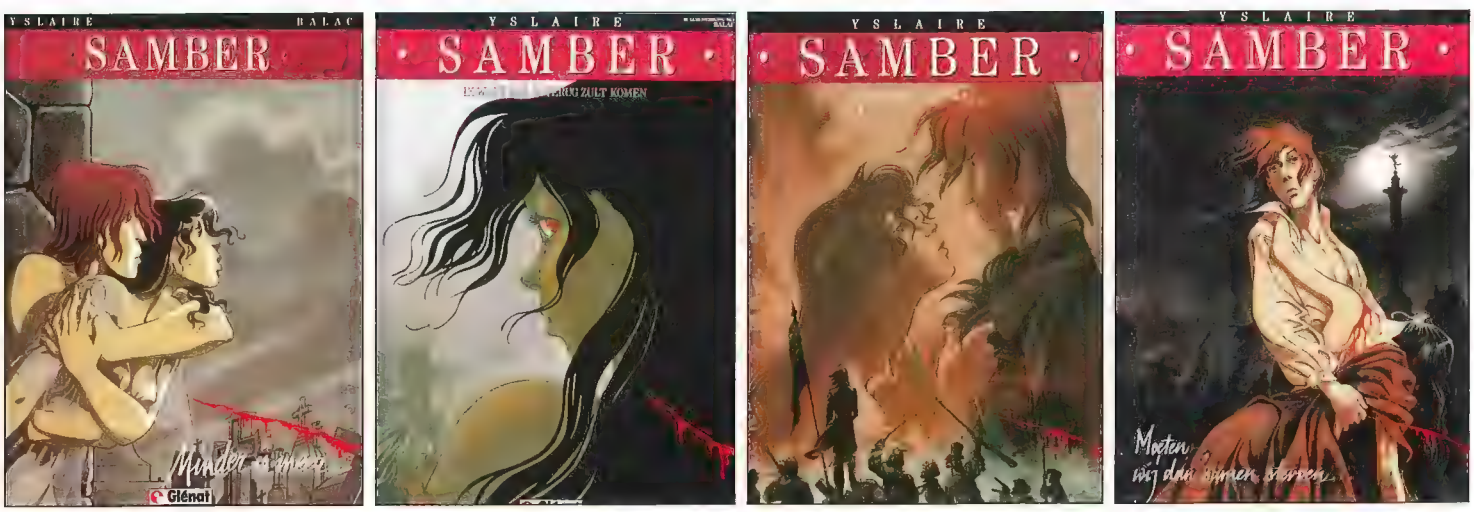

Covers eerste druk van Samber

ik verzot op de sfeer van de boeken van Victor Hugo, Lamartine en de Musset. We wilden onze familiekroniek in die sfeer vertellen en hebben zelfs volledige zinnen uit hun werken gerecycleerd. *(lacht)* De titel van het eerste album *Minder is meer* werd ooit door Alfred de Musset gebruikt in zijn beroemde briefwisseling met George Sand.

Hoe zijn jullie op het idee gekomen om Julie rode ogen te geven ?
Yann had haar oorspronkelijk groene ogen gegeven die een perfect contrast boden bij de zwartbruine ogen van de Sambers. Toen op een dag mijn groene markeerstift spoorloos verdwenen was, nam ik de rode stift om Julies ogen in te kleuren. Yann kreeg die schetsen onder ogen en vond meteen de rode irissen beter passen bij Julie en perfect passen bij het beperkt kleurenpalet van grijze, zwarte, bruine en rode tinten die we voor *Samber* kozen.

En toch gingen jullie wegen snel uit elkaar.
Yann en ik hadden een verschillende kijk op *Samber*. Hij zag er meer een feuilleton in. Ik heb *Samber* altijd als een roman gezien en wilde er een lijvige familiekroniek van maken met als rode draad het essay *De Oorlog der Ogen*. Deel twee was een zware bevalling. We herschreven wel drie keer de synopsis. Het kwam tot een definitieve breuk in april 1987 nadat de eerste twaalf pagina's getekend waren. Hevig was het conflict niet. Het was voor ons zelfs een opluchting dat we elk onze eigen weg konden gaan.

Je stond er toen alleen voor en moest *Samber* 2 tot een goed einde brengen. Dat moet een zware periode geweest zijn.
Ik vond het heel beangstigend. Maar, al was het wellicht beter geweest voor mijn gezondheid, toch heb ik nooit gedacht aan stoppen. Enerzijds door de druk van de uitgever om door te gaan, het eerste deel was immers warm onthaald door pers en lezers, en anderzijds hield ik te veel van de personages om het zomaar op te geven. Om mijn angst wat te verdringen ben ik me beginnen verdiepen in boeken over de zeden en gewoontes van de 19de eeuw. Ik moest op zoek naar inspiratie en kapstokken om mijn verhaal aan op te hangen. Fortuinen heb ik in die tijd uitgegeven aan boeken. Maar mijn angst en onzekerheid om het zelf als scenarist van *Samber* te proberen verdween. Het opzoekingwerk werd zelfs een uitdaging, die me veel plezier heeft opgeleverd. Toch verliep het schrijven van het scenario heel stroef. Ook privé zat ik toen in een moeilijke periode. Mijn moeder kreeg meer en meer last van Alzheimer en geraakte nog moeilijk uit haar woorden. Dat woog op mij. Het werd moeilijker om de juiste woorden op papier te krijgen. Ik besloot alles op een rijtje te zetten en onderging een psychoanalyse, een kantelmoment in mijn leven. Toen ik mezelf weer op de rails had gezet, begon ik te schrijven, schrappen en herschrijven. Voor het tweede *Samber*-album heb ik meer dan 200 bladzijden scenario geschreven. Meer dan vier jaar van mijn leven heeft het me gekost. Eigenlijk niet te geloven. Uiteindelijk deed deze periode me meer dan ooit aanvoelen dat ik nog lang kon doorgaan met deze familiegeschiedenis. Er was en is nog zo veel te vertellen over de Sambers.

Kan je eens uitleggen hoe je te werk gaat bij het inkleuren van *Samber* ?

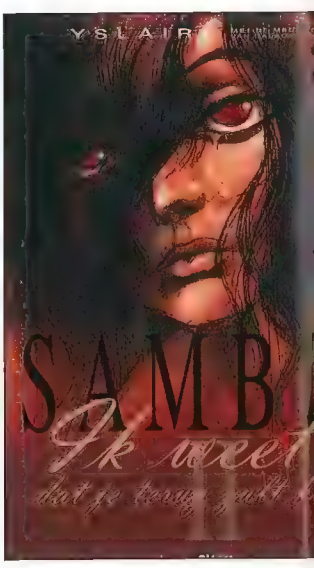

Covers herdrukken van Samber

De eerste drie delen werden vooral handmatig ingekleurd. Ik kocht mijn eerste computer pas in 1997. Op een tiental dagen tijd ontdekte ik alle mogelijkheden van Photoshop. Voorheen werkte ik met directe inkleuring. Toen ik mijn vroegere drukproeven zag was ik te vaak ontgoocheld over het eindresultaat. Het afgedrukte resultaat van mijn ingekleurde platen verschilde soms enorm van mijn originelen. Dat had vooral te maken met het tegelijkertijd inscannen van massa's originelen van totaal uiteenlopende reeksen in de drukkerij. Het kleurenpalet werd gelijk ingesteld voor alle pagina's. Het clair-obscureffect waarnaar ik streefde, kon ik zo niet maximaal bereiken. De verschillende zwart-grijswaarden kon ik beter bereiken door de directe inkleuring. Grijs is ook de kleur die het gevoeligst is aan verkleuring door zon of door het indringen in het tekenpapier. Ik was dan ook heel blij met de intrede van het inkleuren op computer. Ik zou niet meer zonder kunnen. Voor deel vijf heb ik gedeeltelijk handmatig ingekleurd op dik tekenpapier met een mix van zwarte Chinese inkt, sepiatinten en water en voegde ik hier en daar wat wit toe voor de lichteffecten. Vervolgens scande ik de platen in en voegde nadien de rode tinten toe met de pc. Tenslotte bewerkte ik de hele pagina nog met Photoshop. Met een simpele muisklik kan je volledige achtergronden of grote kleurvlakken net dat tikkeltje donkerder of helderder maken. Geen risico op verkleuring meer. Betere kwaliteit bij het drukken en een esthetisch mooier eindproduct. Wie kan daar tegen zijn?

Werk je voor deel zes van *Samber* ook op die manier?
Nee. Ik houd ervan om voor elk album te sleutelen aan mijn manier van werken. Dat houdt me gemotiveerd. Voor het volgende *Samber*-album maak ik enkel nog potloodschetsen, die ik onmiddellijk inscan en volledig bewerk met de computer. Ik kleur dus bijna niets meer handmatig in. Alles gebeurt via de computer.

Hoe ver ga je in het zoeken naar documentatie voor *Samber*?
Als kind heb ik altijd gehouden van geschiedenis. Dat veranderde tijdens mijn adolescentie. Toen heb ik een aantal jaren een afkeer gevoeld jegens het vertellen van verhalen die zich in een historisch kader afspelen. Dat is een van de redenen waarom ik toen zo graag *Frommeltje en Viola* tekende. Opzoekingwerk was niet nodig. Alles speelde zich af in een huis achter de hoek. Lekker makkelijk. Dat ik toch weer zin kreeg in het vertellen van verhalen in een historische context, is voor een groot deel te danken aan Laurent Vicomte. Hij publiceerde *Het Land van Langvergeten* in het blad *Circus*, net als ik. Ik werkte vaak bij hem in Parijs om ideeën uit te wisselen en inspiratie op te doen.

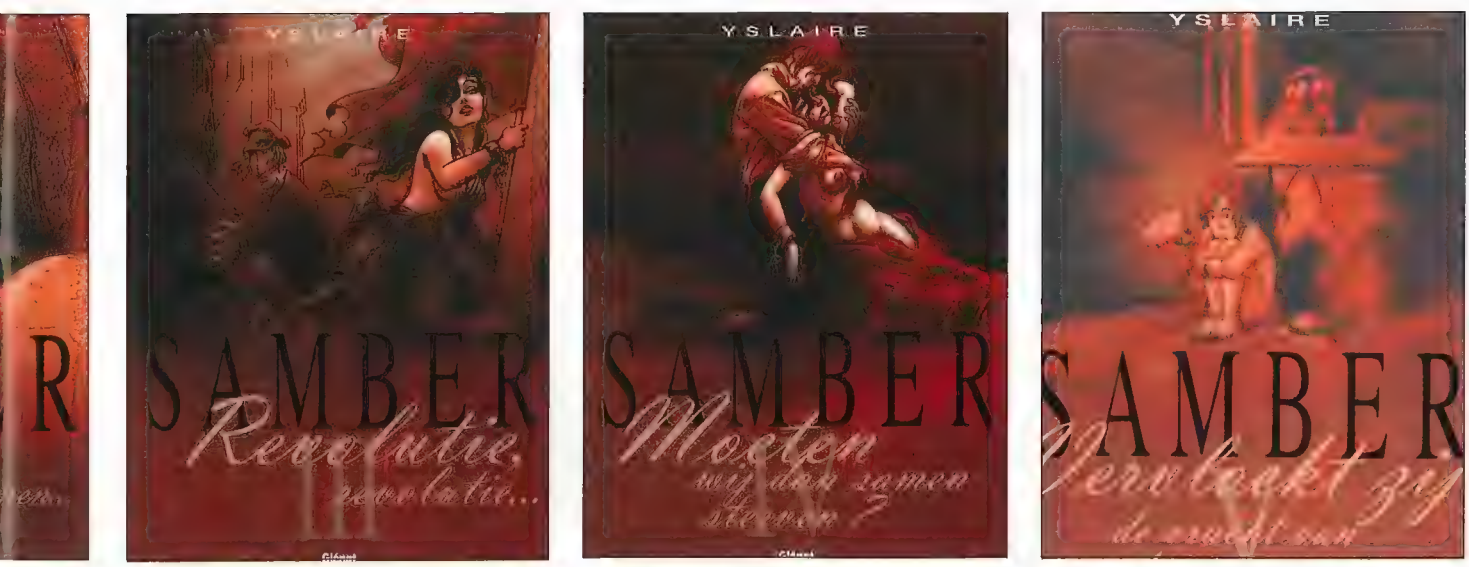

Hij was het die mij de zin van een goede documentatie deed inzien toen hij opmerkte dat ik in een bepaalde scène Sarah Samber verkeerd ondergoed had gegeven. Toen ik argumenteerde dat geen enkele lezer dat zou opmerken zei hij dat dit oog voor detail het verschil maakt tussen een televisiefilm en een groots opgezette Hollywoodproductie. Nu houd ik ervan om mij te verdiepen in de geschiedenis. Die hele sfeer aanvoelen heb ik zelfs nodig om creatief te zijn. De geschiedenis van de mens interesseert me. Hoe heeft de mens geleefd, wat heeft de mens bedacht om bepaalde obstakels te overwinnen? Waarom vervalt de mens altijd weer in oorlog? De sombere 19de eeuw boeide me het meest. Het is een onderschatte eeuw die te vaak geromantiseerd wordt voorgesteld met stereotype beelden en is een eeuw die nog net dicht genoeg bij het heden ligt om voldoende getuigenissen te kunnen lezen. Toch wil ik niet overdrijven in het opzoekwerk voor *Samber*. Het weergeven van de juiste sfeer is belangrijker dan het gedetailleerd opzoeken hoe een bepaalde schoen of lantaarn er toen uitzag. Trouwens, de informatie die je vindt over historische kostuums beperkt zich meestal tot de rijkere klasse. Hoe de gewone man en vrouw erbij liepen, vind je bijna nergens terug. Voor deel zes heb ik bijvoorbeeld informatie nodig over de kledij die men in Ierland droeg, waar Julie aanspoelt na de schipbreuk. Welke onderbroeken ze droegen in 1800 in Ierland, heb ik helaas nog nergens gevonden. *(schaterlach)*

DE MAZDABENDE (1987 – 1988)

Hoe ben je bij de gagreeks *De Mazdabende* terecht gekomen ?

In september 1984 huurde ik een atelier met Christian Darasse en Michetz. Darasse had op dat moment geen werk en hing wat rond in de zetel. Hij zat de hele tijd kleine grappige tekeningetjes te maken. Ik raadde hem op een dag aan om in die stijl albums te tekenen en verzon enkele verhaaltjes over ons atelier. Het alledaagse leven van drie stripmakers die onder hetzelfde dak woonden, daar moest wel een gagreeks in zitten.

Vanwaar komt de naam van de reeks?

Simpel, ons atelier lag toen vlak boven een oude Mazda-garage.

Hoe kijk je terug op je medewerking aan deze reeks?

Ik heb enkel meegeholpen aan het scenario van de twee eerste albums. Ik heb er met veel plezier aan gewerkt en er met Darasse een goede vriend aan over gehouden. Hij is zelfs de dooppeter van mijn eerste dochter! Met Michetz heb ik minder contact. Hij heeft er ook maar enkele maanden gewerkt. Toen Michetz wegging in december 1986 is Balac even bij ons komen werken. In 1987 verhuisde het atelier van locatie en is Olivier Neuray erbij gekomen. Hij was toen bezig met het tekenen van zijn reeks *Witte Nacht* (verschenen bij Glénat, nvdr.). En toen we het jaar daarop weer van stek veranderden, is Neurays plaats ingenomen door tekenaar Jung (bekend van ondermeer het tweeluik *Yasuda* - Uitgeverij Talent, nvdr.). Het was een komen en gaan van bevriende collega's. Ik vind dat tekenateliers zeker bevorderend kunnen werken voor beginnende tekenaars. Je kan elkaar dag en nacht bijstaan met tips en elkaar motiveren als het eens wat moeilijker gaat. Een onvergetelijke tijd!

Als we de aangekondigde titels van de hoofdreeks van *Samber* bekijken, kunnen we alleen maar zeggen dat je best wat ambitie hebt! Nog drie delen in de cyclus rond Bernard-Marie en Judith en nog vier delen van de laatste generatie Sambers, Nelson en Judith.

(lacht geamuseerd) Ja, als ik mijn huidig werktempo aanhoud, zal ik in het hiernamaals nog moeten verder tekenen. Ik heb nu een zevental jaar nodig voor één album van *Samber*. Ofwel moet mijn werktempo fors de hoogte in ofwel moet ik de cyclus van de vier voorziene albums rond Nelson en Judith korter vertellen. Een ding is zeker, ik probeer elk nieuw album van *Samber* te tekenen alsof het mijn laatste is. *(stilte en diepe zucht)*

Achteraan het laatste album van *Samber* staan de titels van de zeven nog te verschijnen albums in de hoofdreeks. Mogen we daaruit afleiden dat de scenario's al helemaal in je hoofd zitten?

Meer zelfs, de synopsissen van alle albums zijn al uitgeschreven. Ik weet dus perfect waar ik naartoe wil. Uiteraard kan er tijdens het uittekenen nog wat veranderen. Dat is in het verleden nog al gebeurd.

XXe siècle.com (1997 – 2007)

Met XXe siècle.com sloeg je weer een totaal nieuwe weg in. Zonder de pc was deze reeks waarschijnlijk nooit verschenen.

Zeg dat wel! Het idee ontsproot uit een experimentele website die ik in 1997 maakte. Zoals ik al vertelde, kocht ik mijn allereerste pc in 1997. In datzelfde jaar maakte ik mijn eerste website. Toen ik aan die website begon, had ik helemaal niet de intentie om er albums uit te destilleren maar wilde ik gewoon mijn overzicht geven van de voorbije eeuw.

Fragment uit XXé Siècle

Hoofdpersonage Eva Stern heeft haar hele leven als psychoanalyste gewerkt. Je hecht blijkbaar zelf veel aandacht aan de psychoanalyse.

Ik ben van mening dat je als verteller van liefdesverhalen wel verplicht bent om dat vanuit je eigen binnenste te doen. En zodra je je begint vragen te stellen bij je eigen gevoelswereld, ben je automatisch met psychologie bezig. Dat mijn tweede vrouw psychotherapeute is, zal er misschien ook wel voor iets tussen zitten. *(lacht)* Wat me vooral bezighoudt is ons collectieve onderbewustzijn. Soms reageren we op bepaalde situaties zonder te beseffen waarom. We dragen onbewust veel invloeden mee uit ons persoonlijke verleden. Waarom reageert die persoon in die situatie zo? Dergelijke vragen waren voor mij het vertrekpunt om herinneringen aan de 20ste eeuw op te halen.

Was het een bewuste keuze om met foto's en beelden uit televisiejournaals te werken in plaats van die gebeurtenissen of personen te tekenen?

Absoluut. De 20ste eeuw is een eeuw van heel sterke beeldcultuur. Wat onthouden de mensen uit de vorige eeuw? Geen lange speeches of tekstfragmenten, nee, beelden! Ik heb zelf eens overlopen welke beelden spontaan opborrelen als ik aan de vorige eeuw terugdenk. De eerste mensen op de maan, de brand van de Reichstag, de val van de Berlijnse Muur, de Vietnamoorlog, de loopgraven aan de Ijzer, de landing van de geallieerden in Normandië, ... Die beelden staan ons allemaal voor de geest.

Dus je vertrok voor deze albums vanuit beelden en zocht dan naar een verband om er een verhaal uit af te leiden?

Inderdaad. Normaal begin je met een synopsis of scenario om er daarna beelden of tekeningen op te plakken en zo je verhaal te vertellen. Voor *XXe siècle.com* ging ik omgekeerd te werk. Eva Stern is zelf 98 jaar als ze de balans van haar leven, de hele 20ste eeuw zeg maar, opmaakt. Heel haar leven heeft ze vragen gesteld aan haar patiënten en naar andermans verhalen geluisterd. Tot die bewuste donderdag in maart 1998 waarop ze haar eerste mysterieuze mail krijgt van ene @nonymous. Een mail die uitpuilt van foto's van bekende gebeurtenissen uit de 20ste eeuw en bizarre foto's van een witte engelfiguur. Telkens ze de laatste foto's aanklikt, verschijnt een nieuw venster met korte filmische sequenties over de geschiedenis van de foto's en krijgt Eva een soort spiegel voorgehouden van haar leven. Al snel begint Eva die vreemde mails met een Vietnamese stagiaire psychoanalyse te bespreken, waarop ook zij van diezelfde @nonymous mails met foto's begint te ontvangen.

DRIE MAAGDEN (2003 EN 2006)

Voor het tweeluik *Drie Maagden* werkte je opnieuw enkel als scenarist. De tekeningen zijn van Brusselaar Jean-Louis Boccar. In Vlaanderen kennen we Boccar vooral van stripprojecten rond BV's (Kim Kay of 2Fabiola). Een vreemde keuze om met hem samen te werken?

Ja, op het eerste gezicht misschien wel, toch koos ik bewust voor hem om dit sciencefictionverhaal in beeld te brengen. Ondanks het beperkte succes vind ik zijn hyperrealistische, bijna fotografische stijl best wel geslaagd. Ik was al met Boccar bevriend en schreef dit verhaal om hem te helpen.

Hoe sta je zelf tegenover sciencefiction?

Ik zie mezelf geen langlopende sf-reeks tekenen maar houd er wel van om een dergelijk verhaal te bedenken. Ik houd vooral van intimistische sciencefiction. De ideeën boeien me meer dan het groots in beeld brengen of beschrijven van nieuwe technologisch hoogstaande steden of machinerieën.

Voor de lezers die dit tweeluik nog niet kennen, kan je vertellen waarover het gaat?

Drie jonge maagden vertrekken in april 2074 op odyssee naar Jupiter. Zowel de blanke Dyane, de Aziatische Shi en de zwarte Atena werden verwekt in een NASA-lab op aarde. Ze groeiden op in een luchtbel, veilig afgeschermd voor elke besmetting van buiten en zijn uiteraard nog nooit met een man naar bed geweest. Ze zullen meer dan 40 jaar moeten reizen om hun voorganger, Jupiter Lander I, op te sporen en de kolonisatie van ons zonnestelsel verder te zetten. Tot plots blijkt dat Dyane, de blanke van het gezelschap, zwanger is. Wat me vooral boeide in het schrijven van dit verhaal is de thematiek van het klonen, de genetische manipulatie en hoe ver je als mens daarin kan of mag gaan. Ik vond het ook bijzonder interessant te tonen hoe jaloezie, machtswellust en racisme aan boord van een gesloten universum als een ruimteraket tot moeilijke situaties kunnen leiden.

In deel 1 zit ook een duidelijke knipoog naar *XXe siècle.com*.

Ik heb bewust dezelfde beelden hergebruikt die op ons netvlies gebrand staan en vind het boeiend om in mijn projecten – hoe verschillend ze er qua vorm ook uitzien – linken te leggen naar vroegere albums.

DE HEMEL BOVEN BRUSSEL (2006 -2007)

In dit tweeluik primeert een thema dat van alle tijden is: *Make love, not war*. Mogen we deze albums als een soort vredespamflet bekijken?

Zeker! Elkaar liefhebben is toch veel interessanter dan elkaar naar het leven staan. Oorlog zal altijd blijven. Dat zit blijkbaar in onze menselijke genen gebakken. Het is geen toeval dat na ieder conflict een golf van pacifisme ontstaat. Nadien worden de pacifisten vaak vermoord. Denk maar aan Luther of Gandhi. En dan krijgen we weer de slingerbeweging richting nieuwe conflicten. Zo is het altijd geweest en zal het altijd blijven. Een eeuwigdurende wereldvrede zal wel altijd een utopie blijven. John Lennon heeft dat mooi verwoord in zijn *Imagine*.

Over John Lennon gesproken, de link tussen het liefdesverhaal van de jood Jules en de islamitische Fadya en de beroemde 'bed-in' van John Lennon en Yoko Ono is prominent aanwezig in *De Hemel boven Brussel*.

In de jaren zeventig, in volle Vietnamoorlog, organiseerden Lennon en Ono een ultieme boodschap van vrede met hun verblijf in het Amsterdamse Hiltonhotel. Een week lang elkaar beminnen terwijl de camera's alles registreren. Een prachtig maar tegelijk ook choquerend beeld. Lennon is altijd een van mijn helden gebleven. Toch is een identiek protest anno 2011 helaas niet meer mogelijk. Met de jaren zeventig zaten we volop in de hippieperiode. Overal zag je de slogan *Make love not war* op T-shirts. En wat zagen we toen de mensen op straat kwamen om

Fragment uit De hemel boven Brussel

te protesteren tegen de oorlog in Irak? Ze scandeerden enkel nog *No war*. Dat is jammer, maar het is nu eenmaal zo. Vanuit deze beelden ben ik vertrokken om een hedendaagse 'bed-in' te bedenken.

Bepaalde seksscènes zijn expliciet in beeld gebracht. Had je geen schrik voor verontwaardigde reacties bij de lezers?
Wat is het meest choquerend? Man en vrouw die de liefde bedrijven omdat ze elkaar graag zien of islamitische terroristen die oproepen tot kamikazedaden om het paradijs te bereiken? Seksscènes worden tegenwoordig sneller gecensureerd dan oorlogsbeelden. Dat is toch de wereld op zijn kop? Vrijen, dat doen we allemaal. Dat is het meest natuurlijke dat er is. Als dat in beeld wordt gebracht, is er altijd wel een of andere censuurcommissie die zich wil bemoeien. En oorlogsvoering, waar we gelukkig niet allemaal aan meedoen, kan gewoon schaamteloos getoond worden. Pure schijnheiligheid is het! Ik heb er geen ander woord voor.

Zaterdag zijn er investeren 150 demonstraties in de wereld tegen deze kut-oorlog geweest.
Als dat Bush ook laten zwichten
WOMEN PEACE NOT WAR

Toch heb je op het einde van het tweede album een nawoord geschreven waarin je uitlegt wat je bedoeling was van het maken van dit tweeluik.
Ik heb dat vooral gedaan op vraag van de uitgever en om mijn gezin te beschermen. Je weet nooit in wiens handen dit verhaal terecht komt. Ik mocht het risico niet nemen dat ze mijn familie en mezelf zouden viseren en domme dingen zouden doen.

En vielen de reacties uiteindelijk mee?
Gelukkig wel. Het overgrote deel van de reacties was heel positief. Bij de meeste lezers was mijn vredesboodschap duidelijk overgekomen. Toch vergeet ik nooit hoe de grote baas van het Brusselse Hiltonhotel me probeerde te overtuigen de naam van zijn hotel nergens expliciet te vermelden. Ik weigerde, waarop hij heeft geprobeerd om de publicatie tegen te houden. Het boek was echter al gedrukt en zelfs voor hem zou het te duur geweest zijn om het in die fase nog tegen te houden. Toch vreemd. Toen het Hilton in beeld kwam met Lennon en Ono was er niemand die vreesde voor negatieve publiciteit. Terwijl tv-beelden toch een veel grotere impact hebben op de wereld dan een Brusselaar die een strip gebruikt om een oorlog aan te klagen. Bizar allemaal.

Net als in *XXe siècle.com* werk je afwisselend met originele televisiebeelden en eigen tekenwerk.
Die keuze was voor mij evident. Waarom zou ik de oorlog zelf tekenen? Ik ben veel minder vertrouwd – gelukkig maar - met oorlog dan met de liefde. Dus besloot ik de liefdesscènes zelf te tekenen en voor de beelden die op de tv in de hotelkamer van Jules en Fadya te zien zijn, de originele beelden te gebruiken.

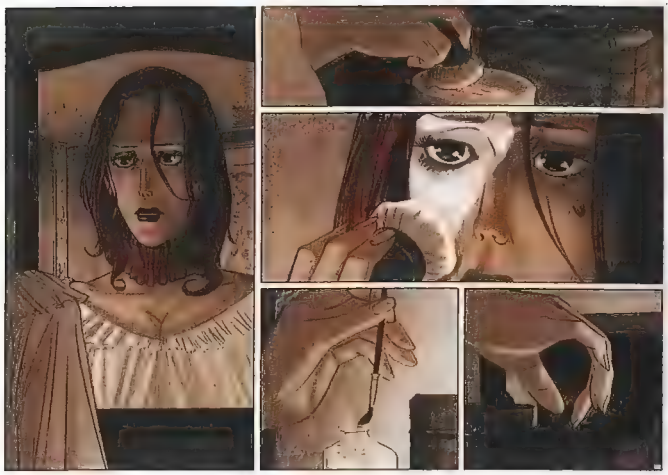

Fragment uit De oorlog van de Sambers – deel 1: Werner en Charlotte

DE OORLOG VAN DE SAMBERS (2007 - ...)

Met *De Oorlog van de Sambers* toon je veel ambitie. Je wil de stamboom van de Sambers tot in de Prehistorie uitpluizen!
(lacht) Dat klopt! De hele stamboom heb ik al in 1990 bedacht. In elke cyclus van *De Oorlog van de Sambers* draait het om een funeste liefdesgeschiedenis. Ieder keer opnieuw zal een mysterieuze kracht ervoor zorgen dat iemand van de Sambers in de armen van een vervloekte dame met rode ogen geduwd wordt. De hele saga van de Sambers en de familie met de rode ogen lijkt op het verhaal van Kaïn en Abel in Genesis. Ook hier is er sprake van een broederoorlog en een vloek die doorheen de eeuwen de mens blijft achtervolgen. De Bijbel, en dan vooral het Oude Testament, puilt werkelijk uit van gruwelijke verhalen vol geweld, moord, overspel en incest. Je zou voor minder geïnspireerd worden. *(lacht luid)*

Voor de eerste cyclus rond Hugo en Iris ging je in zee met twee jonge tekentalenten, Jean Bastide en Vincent Mézil. Hoe ben je bij hen terechtgekomen ?
Ik ben vaak jurylid aan het Institut Saint-Luc in Brussel om werk van de studerende jonge stripmakers te beoordelen. Daar maakte ik kennis met Bastide en Mézil. Ik vond toen al dat ze heel wat in hun mars hadden. Pas een half jaar later zagen we elkaar terug. Ze namen contact met mij op om wat tips te vragen over hun project. Toen ik ze echter voorstelde om een verhaal van mij uit te tekenen, waren ze onmiddellijk enthousiast. Ik vond het ook een verrijkende ervaring om met die jonge kerels aan de slag te gaan. En zij waren heel tevreden met de gratis privéopleiding. Sterker nog: een bijscholing waarvoor ze betaald werden! Geef toe dat je als beginnend tekenaar slechter kan terechtkomen. *(brede glimlach en pretogen)*

Toch vreemd dat ze het tekenwerk met zijn tweetjes doen. Hoe zijn de rollen tussen Mézil en Bastide verdeeld?
Mézil houdt zich bezig met de documentatie (gebouwen, kostuums, gebruiksvoorwerpen, ...) en maakt prachtige 3D-computerontwerpen van de kamers waarin het verhaal zich afspeelt. Zo kunnen ze makkelijker originele standpunten zoeken van waaruit ze de actie willen tekenen. Bij het tekenen zorgt Mézil vooral voor de decors. Bastide tekent de personages en gaat nog eens in zijn eigen stijl over Mézils decors om geen stijlbreuk te creëren. Ook de inkleuring neemt Bastide voor zijn rekening. En ik keek over hun schouders mee. *(lacht)*

We kunnen ons voorstellen dat er een aantal regels zijn waaraan de tekenaars zich moeten houden als ze willen meewerken aan het universum van Samber.
Je mag mij gerust de dirigent noemen van de reeks en de tekenaars een soort van solisten. Ik bepaal het kader waarin ze moeten werken en waak er over dat de sfeer van de Sambers gerespecteerd blijft. Doorheen de jaren is er een soort code ontstaan waaraan iedereen die een album van *De Oorlog van de Sambers* tekent, zich moet houden. De lezers zouden het niet pikken dat personages plots van uiterlijk veranderen. Dat zou de samenhang van de hele familiekroniek niet ten goede komen. Bij elke fase blijf ik nauw betrokken. Ik bezorg de tekenaars telkens een viertal pagina's scenario en voeg er een globale paginaopbouw bij zodat ze weten hoe ik de actie zie.

Hoe ben je in contact gekomen met Marc-Antoine Boidin voor het tekenwerk van de cyclus rond Werner en Charlotte?
Ik kende hem vooral van zijn reeks *Kérioth* (twee albums in het Nederlands verschenen bij Arboris, nvdr.) en het recentere *Endurance* (verschenen bij uitgeverij Silvester, nvdr.). Toen ik hem vroeg een Samber-verhaal te tekenen, was hij vereerd. Ik ben heel tevreden over zijn eerste album. Boidin mag dan misschien niet mijn eerste keuze geweest zijn, hij heeft me aangenaam verrast. Het tweede album schiet ook goed op. Het zal nog dit jaar verschijnen.

Waarom sprong de samenwerking met Vlaming Werner Goelen, alias Griffo, af voor het tekenen van deze cyclus?
(twijfelt even) Ik wil daar niet te veel meer over zeggen. Ik voelde

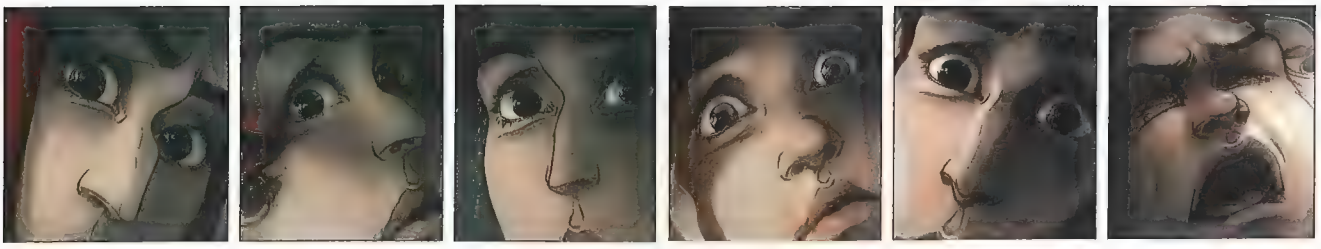

al snel aan dat Griffo zich moeilijk kon neerleggen bij het feit dat ik de ruimte waarbinnen hij moest tekenen strak aflijnde. Hij voelde zich er duidelijk niet goed bij dat hij van mij iedere keer de volledige paginaopbouw kreeg. Waarschijnlijk had hij meer vrijheid verwacht. Maar laten we het snel over iets anders hebben. *(bescheiden lachje)*

Is het al bekend wie de cyclus over Maxime en Constance zal tekenen?
Nee. Ik ben bezig met het contacteren van kandidaten, maar de definitieve keuze is nog niet gemaakt.

En de cyclus rond Aam en Yev, waar alles voor de Sambers begonnen is in 40 000 v. C. zal door jou getekend worden?
Dat is de bedoeling. Ik kijk er nu al enorm naar uit. Een prehistorisch verhaal in beeld brengen, dat heb ik nog nooit gedaan. En dat werkt bijzonder motiverend, moet ik zeggen. Deze cyclus zal immers veel onbeantwoorde vragen behandelen. Ook hier zal ik de link leggen naar andere reeksen. Want bij de Grote Schepping waren er niet alleen de Sambers maar ook de familie van de Sterns, de verre voorouders van Eva Stern uit *XXe siècle.com*.

LE CIEL AU-DESSUS DU LOUVRE (2009)

Voor het Louvre-museum maakte je met Jean-Claude Carrière twee jaar geleden het opmerkelijk album *Le Ciel au-dessus du Louvre*, een overduidelijke knipoog naar *Le Ciel au-dessus de Bruxelles* (De Hemel boven Brussel, nvdr). Hoe is die samenwerking ontstaan?
Het Louvre contacteerde me met de vraag of ik niet wilde meewerken aan een stripproject. Aangezien ik erg geïnteresseerd ben in kunst, heb ik geen seconde getwijfeld. Ik begon wat te brainstormen rond het tijdstip waarop ik mijn verhaal wilde laten plaatsvinden. Door *Samber* was ik vrij vertrouwd met alles wat Franse Revolutie en eind 18de eeuw is, dus wilde ik in die sfeer mijn verhaal vertellen. Ik kwam op het idee het Louvre te tonen toen het in 1793 zijn deuren voor het eerst opende als *musée du peuple*.

Hoe ben je met Jean-Claude Carrière in contact gekomen?
Ik ben al heel mijn leven fan van alles wat Jean-Claude doet, volgens mij de grootste Franse film- en theaterscenarist. Van hem heb ik geleerd hoe je een verhaal op een boeiende manier kan vertellen aan een publiek. Iedere Fransman associeert Car-

Fragment uit Le ciel au-dessus du Louvre

Fragment uit Le ciel au-dessus du Louvre

rière onmiddellijk met films als *Cyrano de Bergerac*, *Valmont*, *Danton*, *Hotel Paradiso*. Toch had hij nog nooit aan een stripscenario meegewerkt. Ik had hem nog nooit ontmoet, maar onze eerste ontmoeting verliep heel hartelijk. Na een tiental minuten begonnen we ideeën uit te wisselen en kreeg ons stripproject vorm. Ik vond mijn idee omtrent de opening van het Louvre onder het terreurbewind van Robespierre iets te ambitieus om alleen uit te werken maar met Carrière wist ik dat dit project zeker zou slagen.

Wat wilde je benadrukken in dit album?
1793 was echt een scharnierpunt. Deze datum staat voor de ontmoeting tussen de politieke wereld en de kunstwereld. Een van de dromen van Maximilien de Robespierre was de cultus van een Opperwezen, het zogenaamde 'Être Suprême', te creëren. Zo wilde hij de nood van het volk aan religie compenseren. Hij gaf zijn vriend, schilder Jacques-Louis David, de opdracht om op doek gestalte te geven aan dit Opperwezen. Dat was toch iets heel unieks, dat de kunst zich ten dienste moest stellen van de politiek. David ontpopte zich al snel tot huisschilder van de Franse Revolutie. Zijn beroemdste werk zal wel altijd *Marat assassiné* blijven. In dit album hebben Jean-Claude Carrière en ik geprobeerd om die sfeer van de terreur onder Robespierre weer te geven en vooral de onmacht van David om een abstract gegeven als een Opperwezen gestalte te geven.

De manier waarop jullie dit verhaal brengen kan vrij uniek genoemd worden. Het is meer dan een strip in de letterlijke zin van het woord.
Ik ben blij dat je het zo verwoordt. We wilden inderdaad op een meer narratieve manier ons verhaal brengen. Ik heb ook bewust met een andere paginaopbouw gewerkt. Veel tekstvakken waar de tekeningen doorschijnen, weinig dialogen in tekstballonnen, onafgewerkte tekeningen. Een beetje te vergelijken met de onafgewerkte schilderijen van David die op dat moment maar aan een opdracht kon denken: het schilderen van het Opperwezen.

OVERZICHT SAMBER en DE OORLOG VAN DE SAMBERS :

Albums waar geen jaartal achter vermeld staat, zijn nog niet verschenen.

SAMBER

elke keer 4 hoofdstukken, tekeningen en scenario : Yslaire

Tweede generatie : 1847 – 1848 : Bernard en Julie
- Minder is meer (1986)
- Ik weet dat je terug zult komen (1990)
- Revolutie, revolutie (1993)
- Moeten wij dan samen sterven ? (1997)

Derde generatie : 1856 – 1862 : Bernard-Marie en Judith
- Vervloekt zij de vrucht van uw schoot (2003)
- De zee gezien vanuit het vagevuur (2011)
- Onze ogen, onze haren, onze trots
- Wat mijn ogen niet zien

Laatste generatie : 1862 – 1871 : Nelson en Judith
- Ter hoogte van de aanlegplaats
- De kersen van juffrouw Dyeu
- Iedere zucht naar hoo
- De laatste van de Sambers

Zit een Nederlandse vertaling er nog in?
Ik weet het niet. Ik hoop het in ieder geval. Maar met Fransen en zeker met Parijzenaars weet je natuurlijk nooit. Ze kijken nooit veel verder dan hun Franstalige neus lang is. *(lacht)*

RODE DRAAD EN TOEKOMSTPLANNEN

Je ziet je oeuvre als een groot fresco. Een schilderij waarbij alle albums met elkaar verbonden zijn. Kan je dat eens wat toelichten ?
Mijn strips drukken elke keer een queeste uit van een en dezelfde persoon met al zijn facetten. Ik vind dat ik iedere keer hetzelfde verhaal vertel. Mijn visie op de wereld verandert weliswaar, maar het blijft natuurlijk altijd ik die de verhalen bedenk. De ene keer een verhaal over de onschuldige en prille liefde zoals in *Frommeltje en Viola* en dan een verhaal over een sterk, provocerende liefde die de grenzen van het maatschappelijk aanvaardbare aftast en overschrijdt zoals in *De Hemel boven Brussel*. Liefde is het enige in het leven van de mens dat de moeite waard is om beleefd te worden. Al het overige is puur compensatie.

Wat ook opvalt in je oeuvre is het prominent aanwezig zijn van vrouwelijke personages. Een bewuste keuze?
(denkt diep na) Misschien wel. Je zou het ook als een soort rode draad doorheen mijn werk kunnen zien. Mijn moeder was een overtuigd feministe. Van opleiding was ze juriste. Ze werkte als functionaris bij het Belgisch Ministerie van Buitenlandse Zaken, was politiek sterk geëngageerd en altijd heel druk bezig. Ik heb ze niet echt goed gekend. Op jonge leeftijd werd ik al ondergedompeld in een feministisch bad. Het is dus geen toeval dat in mijn eerste strip een vrouw de hoofdrol speelde. En ook al was het heel ongewoon om in de jaren zestig strips te maken met vrouwen in de hoofdrol toch vond ik het heel natuurlijk om verhalen vol emoties te brengen. Pas later besefte ik dat het niet evident was voor vrouwen om zich te manifesteren in de maatschappij. Dat het feministische beeld dat ik van mijn moeder had meegekregen niet strookte met de werkelijkheid. Gelukkig is er ondertussen veel veranderd, al valt het me nog altijd op hoe moeilijk vrouwen het hebben om gezin en werk te combineren. We blijven in een wereld leven waar alles draait rond competitie en prestatiedrang. Het boeit me om na te denken over dergelijke thema's. Daarom verwerk ik ze al dan niet bewust in mijn verhalen.

Hoe zou je jezelf het liefst omschrijven als stripmaker?
Ik heb me altijd meer een verhalenverteller gevoeld dan een tekenaar *pur sang*. Ik zou nooit lang in de stripwereld kunnen overleven als tekenaar van een bepaalde reeks. Liever vertel ik verhalen en zoek ik naar nieuwe manieren, mogelijkheden om die uit de doeken te doen. Ik probeer mezelf voortdurend te vernieuwen, zowel grafisch als verhaaltechnisch. Zonder die uitdaging zou ik het niet lang volhouden.

Als je terugkijkt op je carrière voel je je dan een tevreden man ?
Ik snap niet goed wat er zo interessant is aan terugblikken. Ik voel me meestal ontgoocheld als ik na jarenlang werken het eindproduct in handen krijg. Het overkomt me vaak dat ik me dan afvraag of het wel allemaal de moeite waard was. Ik ben zelden tevreden over mijn werk. Te veel achterom kijken, maakt me depressief. Zeker op tekenvlak ben ik niet makkelijk voldaan. Op scenariovlak heb ik een beter gevoel. Sommige verhalen kwamen nu eenmaal vlotter tot stand dan andere. Privégevoelens beïnvloeden ook mijn graad van voldoening. Soms is er de tijdsdruk of zijn er de eisen van een bepaalde uitgever die ervoor zorgden dat een album net niet geworden is wat ik er me van voorstelde. Toch durf ik zeggen dat ik elk project begon omdat ik erin geloofde, omdat ik ervan overtuigd was dat ik dat verhaal absoluut nog wilde vertellen. Motieven als winstbejag speelden en spelen nooit mee bij mij. Ik heb mezelf nooit willen herhalen en vind dat ik daarin wel geslaagd ben. Daar ben ik wel best tevreden over. Ik voel me soms een beetje als Picasso, die ook voortdurend op zoek was naar nieuwe horizonten omdat hij zich ook constant wilde vernieuwen.

Wat mogen we nog van jou verwachten?
Dit jaar zal deel 6 in de hoofdreeks van *Samber* en het tweede deel van de cyclus rond Werner en Charlotte verschijnen. Uiteraard blijf ik aan deze reeksen verder werken. Verder ben ik ook al klaar met een nieuw project, *Les Miraculés*. De synopsis is volledig uitgeschreven. Het gaat over een groep mensen die keer na keer op miraculeuze manier ontsnapt aan rampen en catastrofes. Ik heb nog een aantal filmprojecten in de pijplijn zitten waaraan ik zal meewerken en zou graag iets doen met de recente ontwikkelingen van de iPad. Een vrij nieuw medium dat zeker de moeite loont om eens uit te proberen voor een nieuw stripproject.

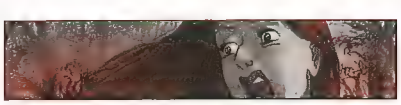

DE OORLOG VAN DE SAMBERS

elke keer 3 hoofdstukken, scenario : Yslaire

Boek I : 1830 – 1847 : Hugo en Iris

- De bruiloft van Hugo (2007)
- De passie volgens Iris (2008)
- De maan die kijkt (2009)

tekeningen : Bastide en Mézil

Boek II : 1760 : Werner en Charlotte

- De eeuwigheid van Saintange (2010)
- De rode mis
- Uw kind, gravin

tekeningen : Boidin

Boek III : 1789 – 1794 : Maxime en Constance

- De verloofde van de slapeloze nachten
- De ochtendschemering van de gescheiden vrouw
- De blik van de weduwe

tekeningen : ???

Boek IV : 40 000 v. C. : Aam en Yev

- De Schepping
- In het begin
- Ecce Homo Oculis

tekeningen : Yslaire ??

De stripspeciaalzaak waar beweging in zit!!

• 160 m² winkelruimte met speelhoek voor de kleinste bezoekers

• Zeer ruim aanbod aan nieuwe strips

• 20% korting op alle nieuwe strips (inclusief luxe-edities) met onze klantenkaart.

• Maandelijks signeersessies met tekenaars uit binnen- en buitenland

• Verzorgd antiquariaat aan betaalbare prijzen

• Groot aanbod aan 2de hands strips aan de beste prijzen.

• Uitgaven in eigen beheer: op regelmatige basis brengen wij in samenwerking met striptekenaars en hun uitgevers producten in een kleine oplage uit.

Het pad van Jessica - delen 1,2 en 3
Hardcover: 21,95 € - luxe: 59.95 €

Jeremiah - delen 29 en 30
Hardcover: 21,95 € - luxe: 59.95 €
(deel 29 uitgeput, deel 30 zéér beperkt leverbaar)

Konvooi delen 0 t.e.m. 10 18.95 €
De jeugdjaren van Nävis delen 1,2,3 18,95 €

Albums met exlibris: o.a: Bernard Prince 18, Kruistocht, Largo Winch, Antares, De Havik, e.a

• Limited Edition Club (L.E.C): Een door ons opgerichte club waarbij de leden in ruil voor een jaarlijkse leden-bijdrage genieten van tal van voordelen. Gratis prenten bij aankoop van bepaalde strips, originele en exclusieve clubuitgaven, kortingen en/of andere voordelen op uitgaven in eigen beheer.

Openingsuren:
Maandag t.e.m. vrijdag: 12u00 – 18u00
Zaterdag: 10u00 – 18u00*
*Tijdens de maanden juli en augustus is de winkel zaterdag open vanaf 11u00

GITSCHOTELLEI 143
2600 BERCHEM
TEL: 03/236.25.40

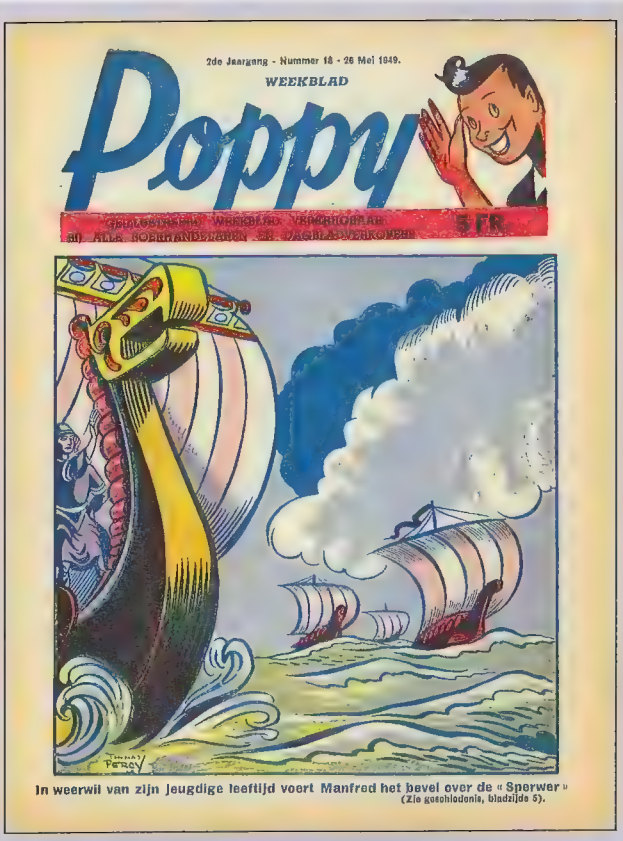
2de Jaargang - Nummer 18 - 26 Mei 1949.
WEEKBLAD
Poppy
5 FR.
In weerwil van zijn jeugdige leeftijd voert Manfred het bevel over de « Sperwer »
(Zie geschiedenis, bladzijde 5).

Voor een artikel over *Pink* in magazine 188 is de redactie dringend op zoek naar exemplaren van *Ons Kinderland* en *Poppy*. Hebt u exemplaren, die we mogen consulteren en scannen? Laat het ons weten via brabant.strip@gmail.com

Grote Veiling Hergé in voorbereiding

Gratis expertise van al uw Kuifje-schatten

Contacteer expert
Thibaut Van Houte
bdcomics2@hotmail.com
Of bel voor een afspraak bij u thuis
0495 533 548

KOFFIEKLETS

De Mexicaanse avonturen van Jijé, Morris en Franquin

Het dit jaar te verschijnen *Gringos Locos* van scenarist Yann en tekenaar Olvier Schwartz vertelt over de reis naar Mexico die Jijé, Morris en André Franquin in 1948 ondernamen. Wanneer dit album zal verschijnen is momenteel niet geweten. Als zoethoudertje tonen wij u graag plaat 40 uit het album. Oh ja, als dit project achter de rug is, storten Yann en Schwartz zich op het verblijf in New York van René Goscinny. Met als titel *Crazy Belgians* nu al iets om naar uit te kijken.

I'M A POOR LONESOME BELGIAN AND A LONG WAY FROM BELGIUM!
PATRON! TOURNÉE GÉNÉRALE DE PULQUE!
MI GALLINA ESTA ZAZQUAAA!
ANDRÉ!!
AÏE! OUÏLLE! MA TÊTE!

Exclusieve integrale Barelli-reeks

Een van de bekendste creaties van Bob De Moor is Barelli. Vanaf 1956 verschenen verschillende albums in diverse uitvoeringen bij verschillende uitgeverijen. Tot een uniforme en een volledige uitgave kwam het nooit. Tot nu. Bij BD Must verscheen een integrale reeks van acht hardcoveralbums van elk 32 pagina's. Ze zijn enkel te koop als set voor 100 euro. Daar heb je dan ook wel de twee nooit eerder in album verschenen verhalen voor. De oplage bedraagt vijfhonderd exemplaren. Een bijgeleverd certificaat bevestigt deze exclusiviteit.

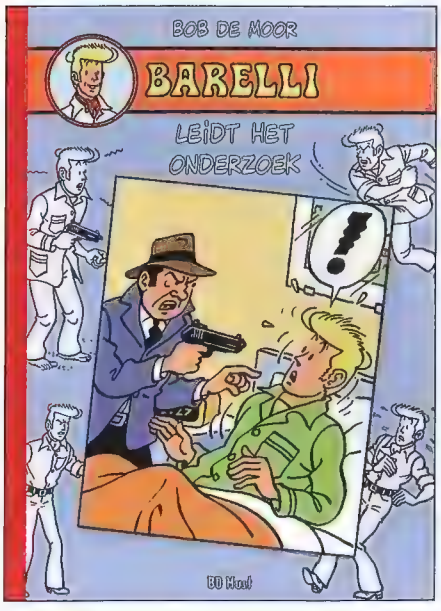

Sleen ereburger Hoeilaart

Marc Sleen is ereburger geworden van de gemeente Hoeilaart. De 89-jarige Sleen is afkomstig van Gent, maar woont al 61 jaar in Hoeilaart. In 1994 kreeg zijn stripheld Nero al een standbeeld in Hoeilaart, aan het oude tramstation dat in de strips vele jaren Nero's huis was. Het tramstation werd in 2000 overigens verbouwd tot een heus Nerocafé. Het ereburgerschap wordt op 4 juni uitgereikt in het gemeentehuis van Hoeilaart.

De dood van Spider-Man

In Amerika springen ze niet voorzichtig om met hun striphelden. Zo laten ze de onverschrokken superheld Spider-Man in een net verschenen verhaal dood gaan. Tot grote consternatie van de fans. In *The death of Spider-Man*, meteen de laatste aflevering in de reeks rond de muurkruiper, delft Spider-Man het onderspit tegen zijn grote opponent de Green Goblin. Peter Parker alias Spider-Man overlijdt in de armen van zijn vriendin Mary-Jane. Wie nu een krop in de keel krijgt en vreest dat Spider-Man voor eeuwig uit het brede stripzicht zal blijven, kunnen we geruststellen. "Peters dood is niet het eind. Het is het begin van een van de meest ambitieuze verhalen ooit geschreven in de stripwereld.", klinkt de geruststellende boodschap vanuit het hoofdkwartier van Marvel Comics.

Spider-Man door Oosterveer

Minck Oosterveer wordt mee ingeschakeld in het tekenteam voor *Spider-Island: Deadly Foes*, een miniserie rond Spider-Man waarin de muurkruiper het moet opnemen tegen zijn bekende vijanden The Jackal en Hogoblin. Voor het scenario staan schrijvers Dan Slott en Christos Gage in. Naast Oosterveer tekent ook Giuseppe Camuncoli mee aan de reeks.

Francine Graton (1932-2011)

Francine Graton, de vrouw van de geestelijke vader van *Michel Vaillant*, is op 28 mei op 78-jarige leetijd overleden. Ze werkte mee aan *Michel Vaillant* als inkleurster en schreef de scenario's voor de stripreeks *De Labourdets*.

Paul Gillon (1926-2011)

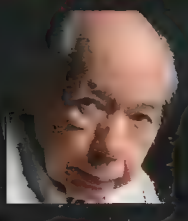

De Franse stripauteur Paul Gillon is op 21 mei op 85-jarige leeftijd overleden. Hij is bekend van strips als *Schipbreuk in de tijd*, *De overlevende* en *De orde van Cicero*. In 1982 won hij de Grand Prix d'Angoulême.

Carlos Trillo (1943-2011)

Carlos Trillo, bekend als scenarist van o.a. *Bird*, *Anton Blake* en *Chocolade met Franse frietjes*, is op 8 mei overleden. In zijn lange carrière heeft hij met tal van grote stripauteurs zoals Risso, Bernet, Bobillo, Meglia en Roberto samengewerkt.

Gene Colan (1926-2011)

De Amerikaanse stripauteur Gene Colan is op 23 juni op 84-jarige leeftijd overleden. Hij tekende o.a. Daredevil en was samen met Stan Lee de bedenker van The Falcon, de eerste Afro-Amerikaanse superheld.

Thierry Martens (1942-2011)

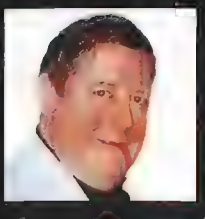

Thierry Martens, oud-hoofdredacteur van Spirou, is op 27 juni overleden. Martens was een grote stripexpert en werkte mee aan talrijke boeken over het beeldverhaal. Hij schreef ook stripscenario's. In ons volgend BSM gaan we dieper in op dit grote verlies.

Pontiac wint Marten Toonder-prijs

De Nederlandse tekenaar Peter Pontiac (1951), bekend van o.a. *Kraut*, wint de Marten Toonderprijs 2011, een oeuvreprijs die wordt uitgereikt aan een striptekenaar die een bijdrage heeft geleverd aan de Nederlandse cultuur. De prijs, waaraan een bedrag van 25.000 euro is verbonden, wordt pas voor de tweede keer uitgereikt. Pontiac volgt Jan Kruis, geestelijke vader van 'Jan, Jans en de kinderen', op. Pontiac krijgt de prijs op 9 september 2011 uitgereikt op het Stripfestival in Breda.

Tweede Jop-album

De Bierboeddha, dat is de titel die het tweede *Jop*-album van zijn maker John Erkelens meekreeg. Net als het eerste album is het nieuwe avontuur van Jop te lezen op StripSter.eu maar u en ik kunnen ook met zijn allen deze strip voor jong en oud bestellen door overmaking van € 14,- op girorekening 190204 t.n.v. Studio Zoetermeer, onder vermelding van: 'stripalbum' (en het deel dat je wil verkrijgen). Vergeet vooral niet je naam en adres te vermelden om het 46 pagina's tellende album in full color thuis aan te krijgen. Meer info vind je op www.studiozoetermeer.nl

SPRUITJES, BIER, LEVERWORST
met victor & vishnu
Hee Vishnu, is jou wel eens opgevallen dat kinderen eigenlijk veel meer op hun zintuigen vertrouwen?
Hoe bedoel je?
Nou, als je klein bent moet je nog een heleboel dingen ontdekken. Daar gebruik je je zintuigen voor.
En al die nieuwe indrukken komen allemaal ongefilterd binnen. Je weet nog niet wat belangrijk is en wat niet.

Jeroen Funke wint met strip-essay

De Nederlandse stripauteur Jeroen Funke, bekend als lid van het tekencollectief Lamelos, heeft de prijs voor het beste strip-essay gewonnen. De prijs werd voor de eerste keer uitgereikt. Funke won met zijn strip *Spruitjes, bier, leverworst*. Hij mocht 1.500 euro mee naar huis nemen.

De Vandersteen-archieven

Bericht van stripwinkel/uitgeverij Adhemar:

"Tegen september-oktober 2011 verwachten we de eerste delen van *Uit de archieven van Willy Vandersteen*. In deze reeks zal al het werk staan dat Vandersteen in zijn beginjaren voor *Suske en Wiske* heeft gemaakt. Zijn realistische verhalen (o.a. *De blauwe kreeft*, *Het veenspook*,...), *Kitty Inno*, *Floch en Flach* en veel meer...

Er zal veel niet eerder verschenen materiaal van Willy Vandersteen in deze serie

Scherven nu ook in het Spaans

Nadat eerder bekend werd dat de graphic novel *Scherven* van de Nederlandse stripauteur Erik de Graaf in 2012 een Franse vertaling krijgt, wordt nu door de auteur ook een Spaanse vertaling aangekondigd. *Pedazos* is de titel en de uitgave is gepland voor 2012 door de Spaanse uitgeverij Sins Entido.

Hersenbeschadiging door Asterix!

Exact 704 personages, die het waagden om in een van de 34 *Asterix*-albums te figureren, liepen een hersenletsel op. Dat het merendeel van de slachtoffers Romeinen zijn, mag niet verwonderen. Tot deze conclusie kwamen Duitse neurochirurgen die de stripreeks over de Gallische striphelden onder de loep namen en in een wetenschappelijk artikel goten dat nu verschenen is in *Acta Neurochirurgica, The European Journal of Neurosurgery.*

staan. Strips van voor hij zijn studio had. De boeken zullen in hardcover met linnen rug verschijnen, met op de zijkant een goudopdruk, zoals ook de klassieke verhalen van *Suske en Wiske* zijn verschenen bij de Standaard Uitgeverij.

De eerste 5 delen worden: *Het roode masker, De zwarte luipaard, Ridder Gloriant, De blauwe kreeft* en *De heldentocht der Bataven*. Allen in de oorspronkelijke kleuren van het weekblad waar het vroeger is in verschenen. De albums worden aangevuld met de gags van *Kitty Inno* uit *Entre Nous* en alle strips uit *De Dag* (*Thor, Pudifar* en *Barabitje*).

Oproep Marten Toonder

Voor een nog te schrijven boek over de Leidse jaren van Marten Toonder, zijn wij op zoek naar mensen die hem in die periode meegemaakt hebben.
Marten Toonder, de beroemde auteur van o.a de Tom Poes en Bommel strips begon zijn werk als striptekenaar in Leiden. Hij woonde van 1935 tot 1940 in de Witte Rozenstraat en werkte bij de Rotogravure. Vervolgens verhuisde hij naar Amsterdam alwaar de eerste Tom Poes het licht zag. Terwijl Tom Poes en Bommel nog steeds herdrukt worden, is over Toonders eerste strip en zijn periode in Leiden weinig bekend.

Daar komt nu verandering in met een boekje dat in 2012 zal verschijnen. Het boekje gaat over het leven en werk van Marten Toonder in Leiden. Ook gaan we in op het dagelijks leven in Leiden in die tijd. Hoe ging men in de straat en op het werk met elkaar om, waar ging men uit, waar deed men boodschappen: over dergelijke zaken horen we graag meer om een levendig tijdsbeeld te kennen schetsen. Dus heeft u herinneringen aan Marten Toonder in Leiden, of misschien interessante anekdote, neem dan contact op met stripwinkel Mevrouw Kern. Wij zoeken verhalen uit de eerste of tweede hand over Marten Toonder, de Witte Rozenstraat of de Rotogravure. Het boek zal uitgegeven worden door de Stichting Beeld voor Beeld. Contact: Mevrouw Kern,Breestraat 141, Leiden, telefoon 071-5121802: email: info@mevrouwkern.nl

Marten Toonder gevierd in 2012

In 2012 wordt dus de honderdste verjaardag van Marten Toonder gevierd. Dat gebeurt met een biografie, een musical, een dubbele expo in het Belgisch Stripcentrum en het Nederlands Stripmuseum. Ook De Stripdagen op 11 en 12 maart zal in het teken staan van Toonder via diverse activiteiten zoals thema-exposities, boekpresentaties, filmvertoningen, ontmoetingen met de medewerkers van de Toonder Studio's,... .

Stripmuur voor FC De Kampioenen

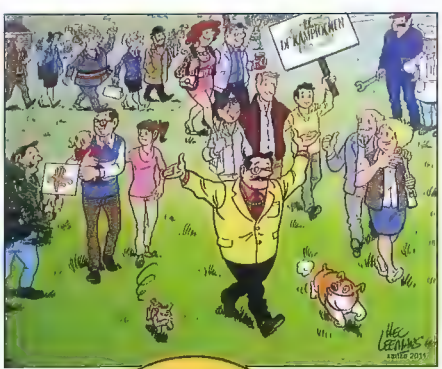

Brussel is weer een stripmuur rijker. In de Vaartstraat 27 aan de achterkant van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS) werd een muur beschilderd met de personages uit de TV- en stripreeks *F.C. De Kampioenen*.

Stripmuur voor Jommeke

En ook stripheld Jommeke kreeg een stripmuur cadeau. Niet in Brussel, wel in Antwerpen. De stripmuur is al de 8ste stripmuur in Antwerpen en is meteen een eerbetoon aan Jef Nys. Jommekes muur is te bezichtigen op het Frans Hals plein.

© Strip Turnhout/Bart Van der Moeren

Steven Dupré wint Bronzen Adhemar 2011

Striptekenaar Steven Dupré (°1967) ontvangt op zaterdag 10 december uit handen van Vlaams cultuurminister Joke Schauvliege de hoogste onderscheiding in de wereld van het Vlaamse beeldverhaal. Tijdens het Strip Turnhout-festival wordt hem dan de Bronzen Adhemar/Vlaamse Cultuurprijs voor de Strip overhandigd. Aan de prijs die al sinds 1977 wordt uitgereikt is een beeldje van Marc Sleens Adhemar (naar een ontwerp van Frank-Ivo Van Damme) en een geldbedrag van 12.500 euro verbonden.
Dupré maakt ondertussen al een kwarteeuw strips. Hij maakte eigen reeksen als Wolf' (een krantenstrip die in album werd uitgegeven door BeeDee), 'Sarah en Robin' (voor Standaard Uitgeverij) en 'Coma' (voor Glénat). De laatste jaren werkte hij vooral voor het buitenland, en maakt hij strips met Didier Alcante ('Interpol') en Alexandre Astier (de stripversie van het populaire Franse televisieprogramma 'Kaamelott'). Daarnaast werkt hij onder meer mee aan groepsprojecten als 'Pandora's Box' en 'De herinnering aan Abraham'. In september verschijnt het eerste deel van zijn nieuwe grote eigen project, 'Midgard'.

© Strip Turnhout/Bart Van der Moeren

Lectrr Turnhouts stadstekenaar 2011

Lectrr, pseudoniem voor de 32-jarige Gentenaar Steven Degryse, wordt in 2011 Turnhouts stadstekenaar. De 32-jarige Gentse tekenaar treedt in de voetsporen van Koen Demaesschalk, Conz, Jan Van der Veken, Pieter de Poortere, Serge Baeken en Reinhart Croon.

De stad Turnhout en Strip Turnhout vzw stellen ondertussen al voor het zevende jaar op rij een tekenaar aan die de stad Turnhout in zijn werk opneemt. De komende maanden zal Lectrr prominent aanwezig zijn in het Turnhouts stadsbeeld. De cartoonist zal zich als stadstekenaar toeleggen op het uittekenen van een mascotte voor het stripfestival Strip Turnhout, die op de meest onverwachte plaatsen in het straatbeeld zal opduiken. Het tweejaarlijkse Strip Turnhout-festival gaat dit jaar door op 9, 10 en 11 december 2011. Verder houdt Lectrr nog enkele verrassingen in petto.

In september 2011 verschijnt Hara Kwi 7 bij Uitgeverij Silvester.

Posy Simmonds eregast op Strip Turnhout 2011

De *grand old lady* van de Britse strip, Posy Simmonds, is in december 2011 eregaste van het Strip Turnhout-festival, het grootste en oudste stripfestival van het land. Simmonds maakt al decennia strips voor de krant *The Guardian*, waarvoor ze ook feuilletons als 'Gemma Bovery' en 'Tamara Drewe' tekende. De albumversies daarvan maakten furore op de internationale boekenmarkt. 'Tamara Drewe' werd in 2010 ook verfilmd door Stephen Frears.
De komst van Posy Simmonds is een gevolg van een intensieve samenwerking tussen Strip Turnhout en The British Council, die maakt dat Groot-Brittannië dit jaar het gastland is van het festival. Nog tal van andere Britse stripmakers zullen hun opwachting maken in Turnhout. Strippublicist Paul Gravett, ook organisator van het Londense Comica-festival, treedt op als curator.

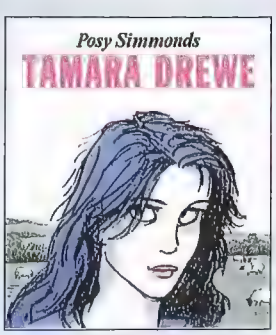

Over nazi-smurfen, racistische Kuifjes en seksistische Blakes en Lukes!

Door Emmanuel Van Melkebeke (www.minotauri.org)

Aha, de komkommers staan in de bloei blijkbaar. Of hoe anders dan 'komkommertijd' denken bij het lezen van volgend bericht:

"De smurfen zijn geen lieve blauwe boswezentjes zoals u misschien dacht, maar stalinistische, racistische en antisemitische monstertjes."
(Bron: De Standaard)

Tot die conclusie komt Antoine Buéno toch in zijn boek 'Het kleine blauwe boekje' (Le Petit Livre Bleu) een socio-politieke analyse van de geesteskinderen van tekenaar Peyo.

Zucht. Uiteraard is dit een nieuwtje dat gretig opgepikt wordt door de media, want het verschaft hen leuk kopmateriaal: "De dictatuur van de smurfen" of nog "Smurfen. Ze zijn racistisch, totalitair en seksistisch". Ofte hoe die lieve, kleine blauwe wezentjes in werkelijkheid een gruwelijke, elitaire, misogyne dictatuur verheerlijken. Peyo draait zich hoogstwaarschijnlijk om in zijn graf.
Wat is het toch met de huidige tendens om alles, maar dan ook alles te (pseudo)(psycho)analyseren, tot in het absurde toe. Daarenboven met een ultrapolitieke correcte bril op, waarbij alles wat ook maar enigszins afwijkt van de perfectie genadeloos wordt afgemaakt?

Wake up call: *De smurfen* zijn een strip (binnenkort ook een film, overigens), ze zijn ontsponnen aan het brein van een tekenaar die indertijd de lezers van *Robbedoes / Spirou* wou meenemen in een fantasiewereld. Het is niet de echte wereld.
Het klopt, er is maar één leider en (bij ons weten) maar één vrouwelijk wezen, de smurfin. So? Mag een strip de zaken nog even eenvoudiger voorstellen dan de werkelijkheid? Moeten de smurfen misschien ook vijf regeringen, geblokkeerde onderhandelingen, een vele frietetende smurf, een strikjesdragende smurf en een zuchtende Koning-smurf hebben om door de beugel te kunnen? En waar blijven de moslimsmurfen!? Discriminatie! En waarom wordt brilsmurf steeds afgebeeld als een zaag? Stereotype portrettering van de andersvalide medemensch! Naar de kerkers, met die Peyo!

We hadden al het proces tegen Kuifje in Congo, in sommige strips van Osamu Tezuka staat al een disclaimer, wanneer komt de klacht tegen de smurfen wegens discriminatie? Wanneer worden *Lucky Luke* en *Blake & Mortimer* aan de schandpaal genageld wegens seksisme? En zouden Sidonia en Lambik niet ogenblikkelijk moeten trouwen, veeleer dan ongehuwd te blijven samenhokken? Om van dat veelfladderig wicht van een Fanny maar te zwijgen ! En zo kunnen we nog wel even doorgaan.
Als de mensentenen zo lang worden dat er geen ruimte meer is om te staan, wordt het wel heel ongezellig samenleven.

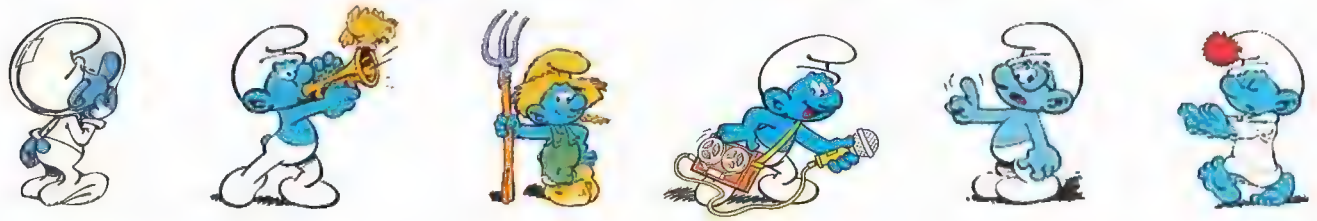

Ravian door Manu Larcenet

Manu Larcenet waagt zich aan *Ravian*. Dat meldt de stripwebsite stripspeciaalzaak.be. En omdat wij lui van aard zijn pikken we even het hele bericht mee.
"In het Frans staat voor eind oktober bij Dargaud een eerste deel van de nieuwe reeks *Valérian, Vu par...* aangekondigd. De auteurs zijn Manu Larcenet, Jean-Claude Mézières en Pierre Christin met Larcenet als tekenaar. Of *Ravian, Gezien door...* eenzelfde concept zal kennen als de nevenreeks van *Robbedoes en Kwabbernoot* door verschillende auteurs per one-shot is slechts een gissing want meer info is er niet beschikbaar. Het is nog een geheim project van Dargaud.
De sf-reeks *Ravian en Laureline* hield er in 2010 definitief mee op met een niet al te geweldig 21ste album. Pierre Christin liet voor dit einde al weten dat de reeks voor hem nog niet was afgelopen. Hij begon aan romans met nieuwe avonturen over het befaamde duo. En nu is er dus een anderssoortig stripproject.

Met dank aan Wallie Hakkens, Willem Gay, Etienne Hauwaerts, Antoine Ryckman en Emmanuel Van Melkebeke.

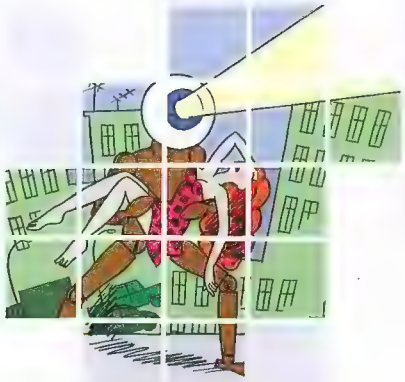

FILMNIEUWS

MET MEDEWERKING VAN **WILLEM GAY** EN **WALLIE HAKKENS**

Wereldpremière *Kuifje*-film in Brussel?

De wereldpremière van de *Kuifje*-film *Het geheim van de eenhoorn* zou plaats vinden op 22 oktober 2011 in Brussel. Dat heeft Hollywood studio Dreamworks Animation bevestigd aan het magazine *Joods Actueel*. "Stripheld Kuifje werd in Brussel gecreëerd door Hergé en al zijn avonturen zijn daar aan de verbeelding van zijn maker ontsproten. Kuifje is in België niet alleen een nationale held maar zo een groot symbool dat Brussel de enige geschikte plaats is voor de première van deze film van Steven Spielberg", aldus Marvin Levy, de woordvoerder van Dreamworks. De voorwaardelijke wijs moeten we hier echter wel nog even aanhouden want in de krant *De Standaard* horen we een heel ander geluid. "Het enige wat vastligt op dit moment is de datum", zegt Agnes Meyer, marketing manager van Sony Pictures België daar. "De film gaat op 22 oktober in première, en komt op 26 oktober in de zalen. Voor de rest liggen er nog verschillende pistes open, en is er niks definitief – het duurt ook nog vier maanden eer het zover is. Ik lees ook al die berichten, en moet zeggen: ze zijn voorbarig. Niemand heeft ons trouwens gebeld om een en ander bij ons te checken. Moest er duidelijkheid komen, dan maken wij dat meteen wereldkundig. Het zou voor ons natuurlijk ook een hele eer zijn, dat begrijpt u."

Essex County wordt *Super Zero*

De graphic novel *Essex County* van de Canadese stripauteur Jeff Lemire, vorig jaar verschenen bij Uitgeverij Oog&Blik/De Bezige Bij, is binnenkort te bekijken in de bioscoop. De verfilming van de Lemire's strip ligt in handen van de Amerikaanse speciale effecten-specialist John Dykstra, bekend van zijn baanbrekende werk aan o.a. *Star Wars: Episode IV: A New Hope*, waarvoor hij een Oscar won. De film zal niet als *Essex County* in de bioscoop te zien zijn maar krijgt de titel *Super zero* mee.

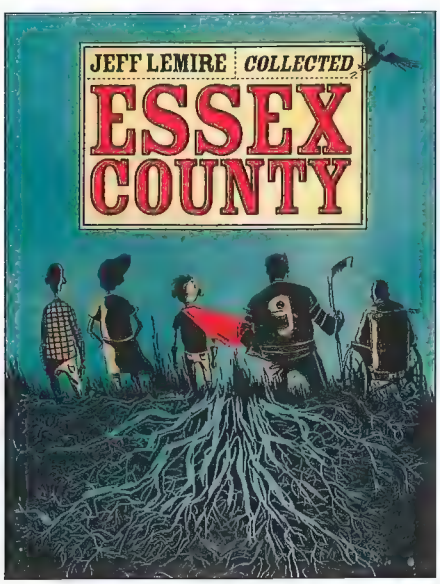

Na de kat, de vampier

Nadat Joann Sfar veel lof oogstte met zijn animatiefilm *De kat van de Rabbijn* heeft de stripauteur zijn zinnen gezet op een 3D-animatiefilm rond *Kleine Vampier*, zijn jeugdstripreeks waarvan er 7 delen verschenen zijn. *Kleine vampier gaat naar school*, het allereerste album uit de reeks werd verkozen om de 3D-behandeling te doorstaan. Sfar schrijft zelf het script voor de animatiefilm en zal de film ook regisseren. De nieuwe filmworp van Sfar wordt eind 2013 verwacht.

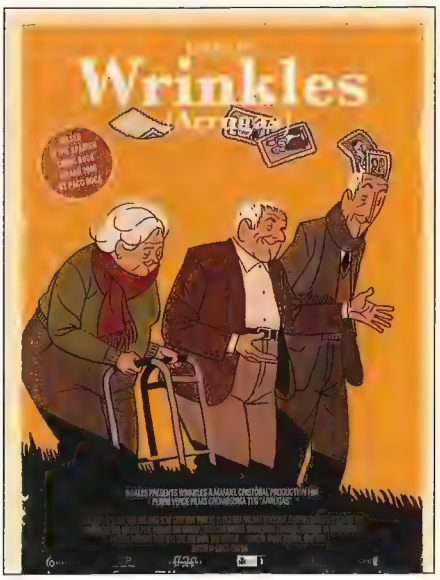

Animatiefilm *Rimpels*

In 2012 mogen we ons aan de animatiefilm *Wrinkles* verwachten. Het verhaal is gebaseerd op *Rimpels*, de meermaals bekroonde strip van Paco Roca. Het verhaal gaat over de gepensioneerde bankdirecteur Emilio,die aan de ziekte van

Alzheimer lijdt en naar het bejaardentehuis wordt gebracht. De aanpassing aan het bejaardentehuis is moeilijk maar met de hulp van zijn kamergenoot Miguel lukt het wel. De Spaanse tekenfilm wordt geregisseerd door Ignacio Ferreras.

Liam Neeson terug in *Batman*-film

Liam Neeson keert terug in *The Dark Knight Rises*. Dat schrijft het Amerikaanse filmtijdschrift *Variety*. De Ierse acteur neemt in deze derde *Batman*-film van Christopher Nolan waarschijnlijk de rol van misdaadbaas Ra's al Ghul weer op zich. Neeson speelde die rol al in *Batman Begins* (2005). Producent Warner Bros heeft nog geen commentaar gegeven over de rol van Neeson, en of hij überhaupt in de film speelt.

Op internet duiken echter foto's op van de filmset van The *Dark Knight Rises* waarop Neeson is te zien. De film wordt verwacht in juli 2012.

Superman-rollen verdeeld

De filmcast van de *Superman: Man of Steel* lijkt nu volledig te zijn.
Julia Ormond speelt Lara, Kal-El's Kryptonische moeder, terwijl Jor-El, de vader van Superman, wordt gespeeld door Russell Crowe. De aardse ouders worden gespeeld door Kevin Costner en Diane Lane en Superman / Clark Kent door Henry Cavill. De rol van Lois Lane is in handen van Amy Adams en Michael Shannon en Antje Traue mogen zich omkleden voor de rollen als de villains Zod en Faora. De laatst toegevoegde naam is Christopher Meloni.
De opnames voor de nieuwe Superman-film starten binnenkort. De film wordt eind 2012 in de bioscoop verwacht.

Lange titel wordt film

Mijn mama is in Amerika en ze heeft Buffalo Bill ontmoet, de strip van Emile Bravo en Jean Regnaud, wordt een film. De regie is in handen van Stéphane Bernasconi, die zich samen met de schrijver over het script buigt. De productie wordt verzorgd door Label Anim, een Franse studio. Het verhaal gaat over de zesjarige Jean, die eindelijk naar de grote school gaat. Die eerste dag lijkt perfect, maar dan vraagt de juf hem of hij zichzelf wil voorstellen en vertellen welk beroep zijn ouders hebben. Jean raakt in paniek. Wat moet hij zeggen? Zijn moeder is weg, maar hij wil niet dat de andere kinderen het weten. Het leven van de jonge Jean is gevuld met de school, de ruzies met zijn kleine broertje, zijn oppas en hun papa. Maar één vraag blijft onbeantwoord: waar is mama? Zijn achtjarige buurmeisje besluit denkbeeldige kaarten van mama aan Jean voor te lezen.

Conan, de foto's

In ons vorige magazine konden we u al de mooie filmaffiche van *Conan the Barbarian* laten zien, de film die in 19 augustus in de bioscoop te zien zal zijn. Er zijn nu heel wat foto's verschenen van de actiefilm. En daar laten we u er uiteraard graag een aantal van zien.
Nadat hij zijn vader heeft zien sterven gaat Conan, gespeeld door Jason Momoa, achter de moordenaars aan, om het uiteindelijk op te nemen tegen een sterke en gevaarlijke vijand, Khalar Sing, gespeeld door Stephen Lang.

Voor wie het nog niet wist, geven wij graag mee dat op 3 augustus 2011 de 3D-Smurfenfilm in première gaat in de Belgische en Nederlandse bioscopen. De merchandising rond de blauwe wezentjes draait dus nu al op volle toeren. Een heerlijke tijd voor de Smurfen/Peyo-verzamelaar, die in de loop van de voorbije decennia al een hele hoop verzamelmateriaal voorgeschoteld kreeg. Getuige dit verhaal, met een bijna emotionele oproep, van Peyo-fan Philippe Mouvet.

MON SCHTROUMPF A PERDU UNE PLUME!
MON SCHTROUMPF A PERDU UNE PLUME!
Y N'SCHTROUMPF'RA PLUS, MON SCHTROUMPF,
Y N'SCHTROUMPF'RA PLUS...
JANVIER
D L M M J V S
1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31
1963

De speculaas van

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

De lat van de familiale verwachtingen was duidelijk hoog geplaatst toen ik als versgebakken welpje de scoutbeweging ging vervoegen. De vorige generatie had zich in de Franstalige Katholieke jeugdbeweging (F.S.C) opmerkelijk verdienstelijk gemaakt en hun spruit (ik dus) moest uiteraard minstens even goed scoren. Maar 'den deze' liep daarvoor, als zachtaardige watje, niet echt wild enthousiast te wezen...
Enig lichtpuntje in die jaren bij dat regen- en modderminnende ravottersclubje was de jaarlijkse kalenderverkoop, een activiteit waarmee ik, dank zij de uitgebreide kennissenkring van mijn exscoutouders en grootouders echt kon scoren. Het echte topmoment kwam er echter als ik mijn eigen exemplaar aan de muur van mijn kinderkamer kon spijkeren, nadat ik het vervallen exemplaar zorgvuldig had opgeborgen. Je wordt als verzamelaar geboren, hé.

De kalender hing trouwens naast een propvolle boekenkast (toen al...) waarin een pak strips, een legertje Smurfenpiepers, een verwrongen latexen Marsupilami, enkele ooit volledige Kuifjespuzzels en een stapeltje avonturenromans van de erg populaire Bob Morane die sinds december 1953 in de succesvolle Marabout Juniorreeks verschenen, elkaar gezelschap hielden. Pas veel later ontdekte ik dat René Follet, Pierre Joubert, Mitacq, Dino Attanasio en François Craenhals ook kaft- en binnenillustraties voor deze opmerkelijke jeugdromanreeks (de eerste Franstalige romans in zakformaat) hadden gemaakt.
Toen wist ik ook nog niet dat Jean-Jacques Schellens, de man die samen met André Gérard (de drukker van de F.S.C.–scoutbladen) uitgeverij Marabout in 1949 had opgericht, in een vorig leven en vlak na de Tweede Wereldoorlog door de F.S.C. verantwoordelijk werd gesteld voor de publicaties van haar tijdschriften alsook voor de fameuze scoutkalenders waarvoor Hergé in 1939 en 1940 prachtige illustraties had gemaakt (ook die van 1947 zal Hergé illustreren). Op zoek naar tekentalent was Schellens bij oud-leerlingen van de St. Lucas Kunstacademie (Brussel) terecht gekomen, meer bepaald bij André Franquin.
De allereerste gepubliceerde tekening van de toekomstige 'papa' van de Marsupilami verscheen eind 1944 in N°2 van het scoutblad *Carrefour des routiers* (we komen daar in een later nummertje van *BSM* nog wel eens op terug). Franquin tekende voor de F.S.C. tot in 1948 maar kreeg het dan te druk met Robbedoes. Gelukkig vond Schellens Franquin en zijn vrienden tekenaars Jijé, Will en

Morris bereid om enkele illustraties te maken voor de kalender van 1948.
Gaandeweg eind jaren '40 vindt men in de F.S.C.-bladen na (of naast) de bijdragen van Franquin ook die van o.a. Marcel Denis (1948), Will (1946 tot 1948), René Follet (illustraties en strips vanaf 1946), Pierre Joubert (vanaf 1946) en Mitacq (vanaf 1948). Ook deze laatste vier illustreerden toen kalenders voor de F.S.C.: Will (samen met Toussaint) in 1949, Joubert in 1950, 53, 54 en 55, René Follet in 1956 en 57, Mitacq in 1958.

De kalenders die ikzelf als welp aan de muur spijkerde waren echter door Peyo, andere tekengod uit de Dupuis-stal, begin jaren '60 gemaakt. Ik was toen al absolute fan en besloot dat, moest ik toch in iets uitblinken bij de F.S.C., het als verwoede verzamelaar van Peyo's oeuvre aldaar zou zijn. Mocht de verzamelbadge bestaan hebben, het was waarschijnlijk de enige geweest die mijn moeder op de mouw van mijn mosgroene trui had kunnen naaien. Spruit met ambities dus...

Het is in 1958 dat Peyo, ex-scout, lange tijd scoutleider en getrouwd met een medeleidster, aan het welpenblad *Seeonee* gaat meewerken. *Seeonee* volgde in 1956 het blad *Mowgli* op en deed vrij snel beroep op striptekenaars om zijn inhoud op te vrolijken. Men vindt er tussen 1956 en 1962 bijdragen in van Dino Attanasio, Tibet (eenmalig: de kaft van N°15 uit 1957), Mitacq, Craenhals, René Follet, Macherot, Will, Hausman, Jidéhem, Roba, Jean Graton, Berck en Peyo.

Peyo...!

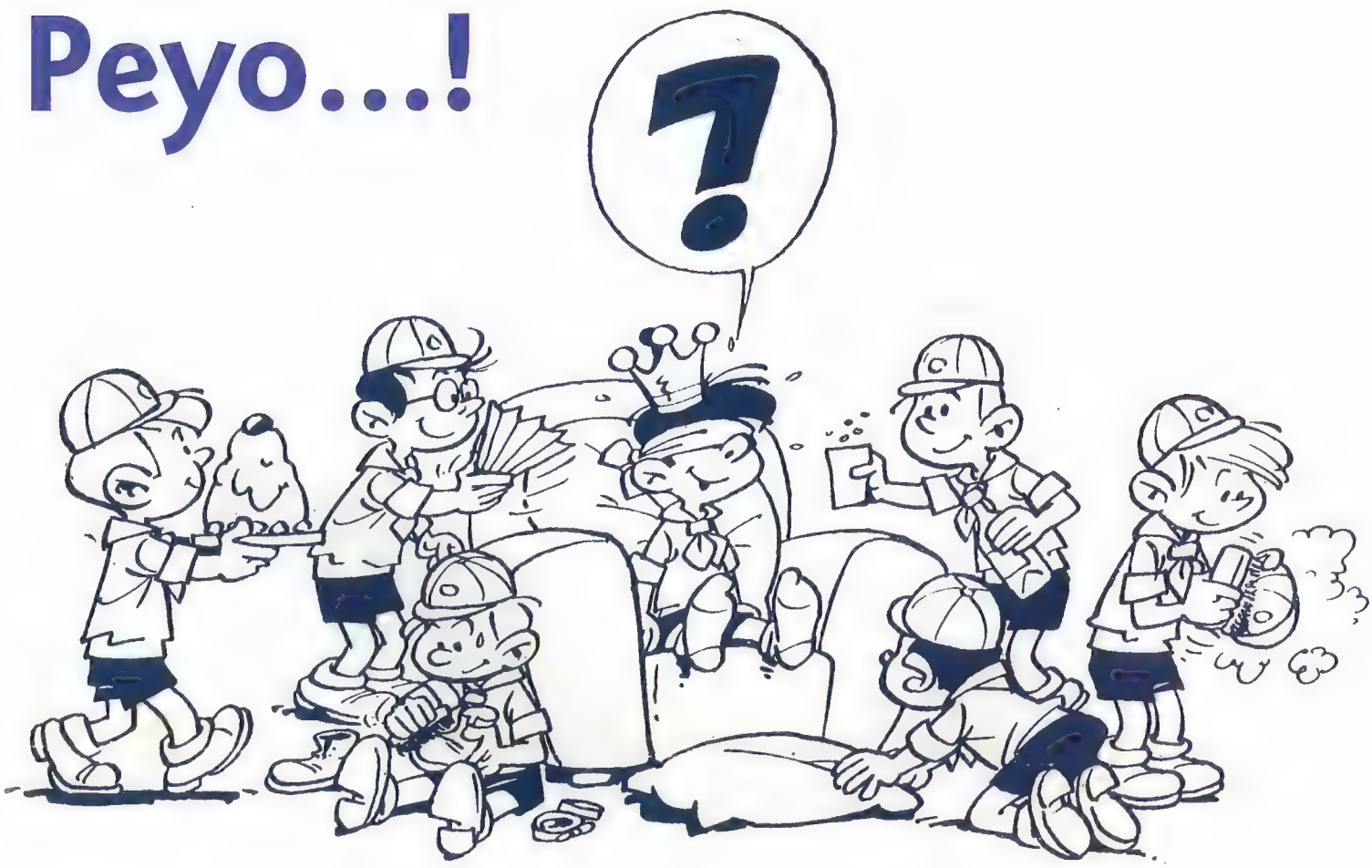

C'était le n° 2 de
MICRORAMA
Prochain numéro :
Promenade dans la Jungle
En préparation :
Tous sur le Bricolage le Micro-Missel
L'HISTOIRE DU LOUVETEAU
Quand Akéla fut bien sûre que je m'amusais bien et que j'étais décidé à devenir un chic type comme tous les autres louveteaux, elle me dit que je pouvais porter l'uniforme des louveteaux.
Ainsi, j'étais aussi devenu un des «Veaux» de la meute. C'était mol qui faisais figure de grand'père pour les louvetEaux qui arrivaient maintenant à la meute, les bébés-loups !
Ah !
Il n'y a rien de plus gai que le camp ! D'autant qu'à ce camp-lé, il nous est arrivé une aventure formidable ! Un histoire inimaginable ! Voyez le Monsieur, sur l'autre page ? Eh bien, c'est le «Ménestrel sans voix». Un ménestrel qui avait tellement chanté qu'il avait perdu sa voix !
Il paroit qu'à ce moment-là je ressemblais un peu trop au portrait que vous voyez sur la page d'en face. Il paraît aussi que cela n'était ni très joli, ni très agréable. Akéla me dit qu'il y avait à cela un bon remède, c'était un sourire perpétuel. Tournez la page...
JE SAVAIS

FESTIVAL LOUVETEAU
„La veillée de la famille heureuse"
fontana
LA MEUTE DE LA FLEUR JAUNE ET LES PETITS CHANTEURS DE GENAPPE ET WAYS
Direction: Abbé De Thier
Arrangements: Robert Leclerc

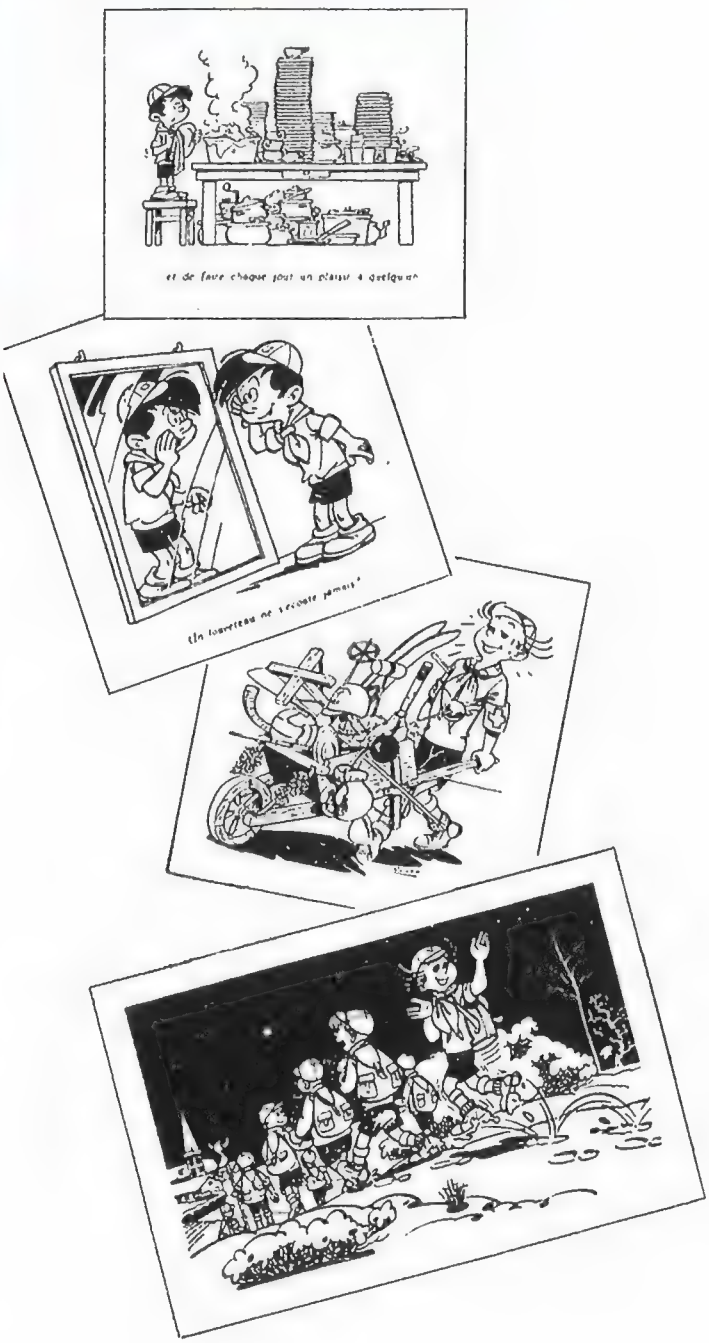

Ter animatie van het blad had François Craenhals in 1957 welpje Adalbert gecreëerd; Peyo deed hetzelfde een jaar later met de intrede van Petit François en zijn patrouille in het *Seeonee*-wereldje. Meteen was er sfeer te over in dit schitterend (en vrijwel onbekend) F.S.C.-bladje. Petit François en zijn vrolijke bende debuteerde in N°23 (31 oktober 1958) en ravotten verder tot in N°38 van juli-augustus 1960. Peyo tekende ook enkele mooie kaften alsook een stripplaat met Petit François.

Inpikkend op het succesverhaal van de microboekjes uit het *Robbedoes*weekblad, publiceerde *Seeonee* in 1960 ook een reeks van 5 Microrama's (5 x 4 cm, 64 blz.), waarvan Peyo de illustraties van nummertje 2 (*L'histoire du louveteau*, verschenen in N°35 van maart) voor zijn rekening nam. Tof boekje en de absolute nachtmerrie voor de Peyo-verzamelaar. *Seeonee* vind je zo goed als nooit, Microrama N°2 al helemaal niet...

Maar de F.S.C. publiceerde nog meer fraaie Peyo-items voor de meute enthousiaste welpen en hun leiders. Zo verschijnt in 1961 *Camp de meute*, een boekje van 244 pagina's in zakformaat, waarin je alle informaties terugvindt om je welpenkamp te doen slagen. De kaftillustratie is van Will, de binnenillustraties van Peyo, Will, Follet e.a. zijn allemaal herbruikte illustraties uit *Seeonee*.

De hoesillustratie van de 33T plaat (25cm) *Festival louveteau, la veillée de la famille heureuse*, in 1964 uitgebracht bij label Fontana, brengt dan weer wel een prachtige originele tekening van Peyo.

Verder verkocht de F.S.C. ook voor de feestdagen van eind 1959 een reeks van vier wenskaarten met welpenwensen: twee met Adalbert en twee met Petit François in de hoofdrollen. Uiterst zeldzame kaarten...

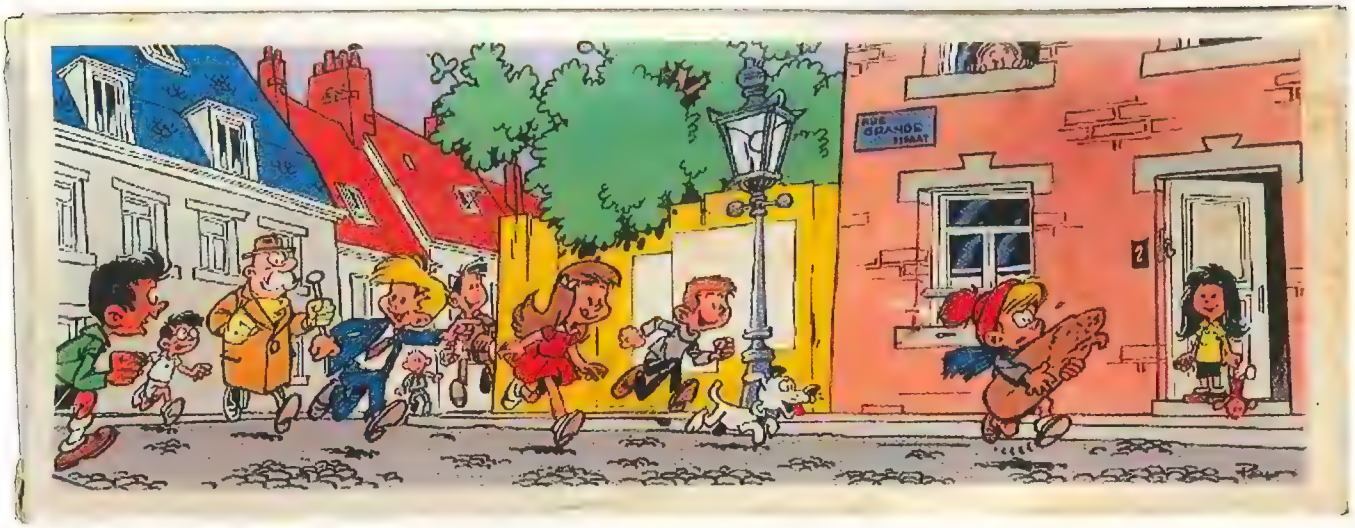

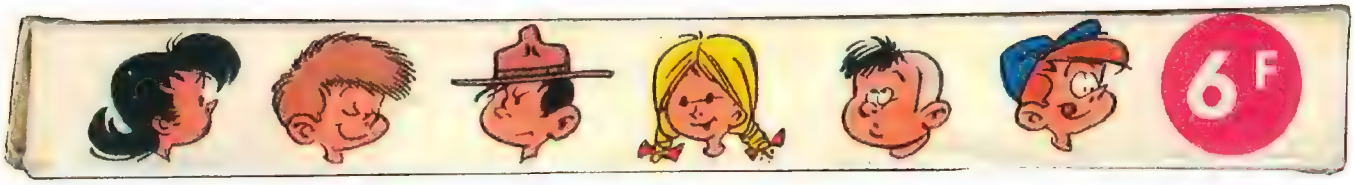

Samen met deze kaarten illustreerde Peyo toen zijn eerste F.S.C.-kalender (diegene waarvoor ik de eerste spijker in de muur van mijn kinderkamer klopte). Peyo werkte aan verschillende kalenders: hij leverde de 12 illustraties van die van 1960, 6 van die van 1961 (Macherot zorgde voor de 6 overige), de 12 van 1963 (met de Smurfen; decors van Jidéhem), die van 1964 (decors van Will) en die van 1965. Die van 1962 werd geïllustreerd door Craenhals en Endry. Verder werkte Peyo mee aan de kalenders voor 1973, 75, 87, 88 en 92.
December is niet enkel kalendermaand bij uitstek, maar ook de maand van Sinterklaas, marsepein en speculaas (in België althans)...
Toeval wil dat ik een tijdje geleden een berichtje kreeg van een vriend verzamelaar. Of ik dit kende?

Toen deze scans op mijn PC-scherm verschenen bleef ik er naar kijken. Stond daar een prachtige, door Peyo geïllustreerde kartonnen doos; blijkbaar de verpakking waarin een grote speculazen ventje had gezeten. Afgaande op de illustratie moet het eveneens begin jaren 60 getekend zijn geweest en, zoals de 4 postkaarten uit 1959, vermoedelijk aan het einde van het jaar ten voordele van de F.S.C.-scouts zijn verkocht. Op de zijkanten van de doos zijn hoofdjes getekend, waaronder eentje van een scout.

Ik moet bekennen dat ik niets weet over deze uiterst zeldzame doos. In tegenstelling tot de postkaarten uit 1959, waarvoor reclame wordt gemaakt in *Seeonee*, is over deze geheimzinnige speculaas niets terug te vinden in de F.S.C.-bladen. Misschien was het een lokale Brusselse initiatief, maar het blijft gissen.
Vandaar mijn oproep aan de noeste speurneuzen onder onze *BSM*-lezers: heeft iemand van jullie meer informatie over deze uitzonderlijke Peyo-creatie? Elke, zelfs minieme aanwijzing zou heel welkom zijn. Van harte dank voor jullie tips!

philippe.mouvet@telenet.be

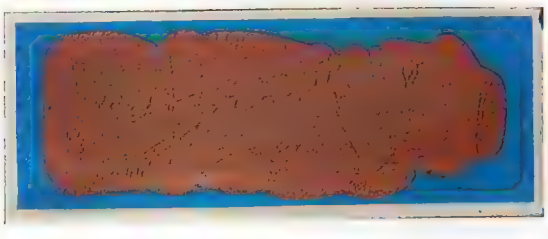

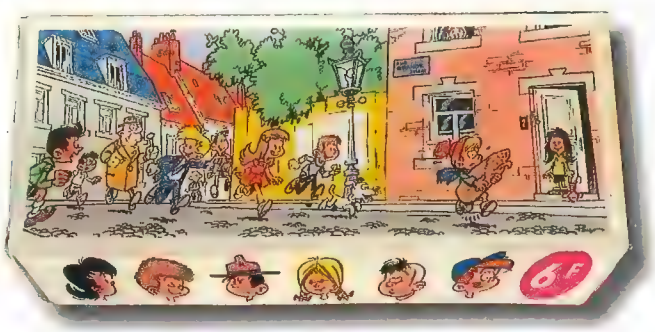

UITGELEZEN

DOOR **TOM VERMEEREN**

Geen sleet op de formule

Nadat reeksen als *Agent 212*, *Cédric* en *G. Raf Zerk* een nieuwe cover en een frissere en eigentijdsere typografie kregen, is het nu ook de beurt aan een andere succesreeks uit de stal van uitgeverij Dupuis om een facelift te ondergaan: *J. K. Jerome Bloks*. Onze bekende privédetective Jerome biedt hulp aan Mireille Rousseau, een oude dame en goeie vriendin van mevrouw Zelda. Ze is van de trap gevallen en Jerome breekt bij haar in om haar te kunnen helpen. Als Jerome nadien bij haar op bezoek gaat in het ziekenhuis vraagt ze hem opnieuw om hulp. Ze wil dat hij haar vermiste kleinzoon Louis-Antoine opspoort. Ook de vader van Louis-Antoine, ene Mathias, speelt een grote rol in de hele louche zaak. Mathias is immers een topgangster die de week voordien met een helikopter op een spectaculaire manier uit de gevangenis is kunnen ontsnappen. Hij zou zijn eigen zoon betrokken hebben in een smerige zaak. Aan Jerome om de hele zaak op te helderen...

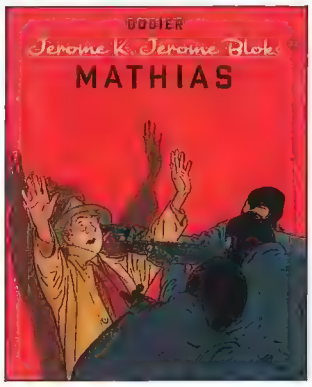

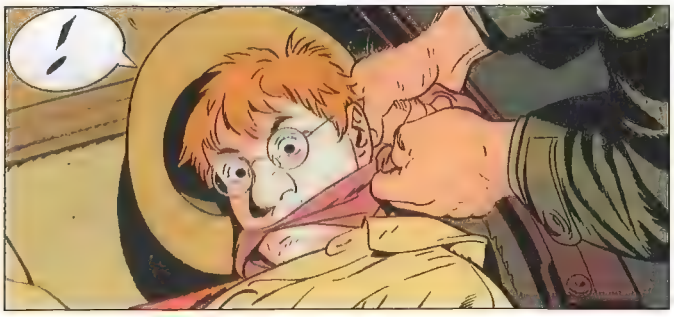

Waar scenarist en tekenaar Alain Dodier de scenario's vandaan blijft halen, is bijna niet te geloven. Het verhaal steekt zoals steeds knap in elkaar. Het album leest als een trein op volle snelheid. Er is veel actie en spanning maar ook de nodige dosis humor. Alle vertrouwde ingrediënten zijn dus ook nu weer aanwezig. Voorlopig komt er dus nog geen sleet op de formule. Ik blijf fan. (TV)

Jerome K. Jerome Bloks 22: Mathias
Tekst / tekeningen: Dodier
Dupuis, 48 blz., SC, 6,50 euro

Postuum eerbetoon

Het heeft er een tijdje naar uit gezien dat dit unieke, allerlaatste album van de schattige, zalig onschuldige reeks *Jojo* nooit naar het Nederlands vertaald zou worden. Gelukkig wordt ons wachten dan toch beloond. Tekenaar en bedenker van de reeks, André Geerts, overleed vorig jaar op 55-jarige leeftijd. Dit album was op dat moment nog niet helemaal af. Dankzij de hulp van collega-tekenaars als Alain Mauricet, Renaud Collin en Sergio Salma kon het verhaal dan toch volledig afgerond worden.

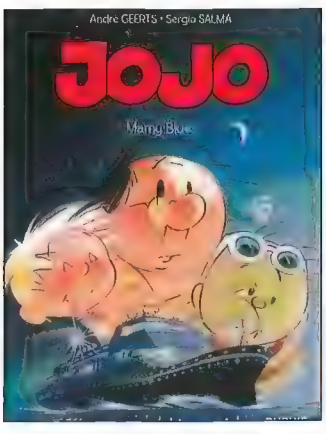

In alle opzichten is dit achttiende album dus een uniek album geworden. Het verhaal? Nadat Mamy een appelflauwte krijgt, ondergaat ze een aantal testen in het ziekenhuis en worden er bloedstalen genomen. Jojo en Dik Lowietje winnen een mini-cruise op de Middellandse Zee dankzij een wedstrijd. De ideale manier om Mamy lekker te laten ontspannen in afwachting van de resultaten van haar bloedonderzoek. Op het schip leert Jojo al snel het knappe meisje Mado kennen waarmee hij de meest tijd doorbrengt op het cruiseschip. Gelukkig dat zij er is want aan Dik Lowietje heeft hij immers niets. Lowietje ligt hele dagen zeeziek in zijn kajuit. Tussen Italië en Corsica krijgen ze ook nog met een heuse zeestorm af te rekenen. Een waardige afsluiter van deze charmante jeugdreeks. Het ga je goed daarboven in de striphemel, André Geerts. Jojo zal je missen samen met al zijn lezers... (TV)

Jojo 18 : Mamy Blues
Tekst / tekeningen : Sergio Salma / André Geerts
Dupuis, 48 blz., SC, 6,50 euro

Tapijt van Bayeux in modern stripjasje

Iets minder dan een millennium lang kijken mensen bewonderend naar het wereldberoemde Tapijt van Bayeux. Dit unieke meesterwerk wordt door sommigen beschouwd als het allereerste stripverhaal uit de geschiedenis van de mensheid. Het tapijt van bijna 71 meter lang werd al door vele historici en kunstenaars bestudeerd. Met dit oneshot hebben scenarist-journalist Patrick Weber en de Italiaanse tekenaar Emanuele Tenderini geprobeerd om zo dicht mogelijk bij het origineel te blijven. Dat wordt in het album nog eens duidelijk in de verf gezet door maar liefst zeventien fragmenten uit het beroemde Tapijt in de strip op te nemen. Achteraan voegen de makers ook vijf pagina's toe met extra uitleg over het kunstwerk. Ze laten er Sylvette Lemagnen, historica en conservator van het Tapijt van Bayeux, aan het woord.

Het verhaal is alom gekend: hertog Willem van Normandië vertrekt met zijn vloot richting Engeland. Hij is de achterneef van de Engelse koning, Edward the Confessor. Tweede hoofdrolspeler is Harold Godwinson, een machtige Angelsaksische *earl* en schoonbroer van de Engelse koning. Na de dood van koning Edward bestijgt Harold de Engelse troon, tot groot ongenoegen van hertog Willem. Hij besluit naar Engeland te vertrekken met een nooit eerder gezien vloot. Tijdens de beroemde slag bij Hastings in oktober 1066 zal Willem erin slagen om Harold en zijn troepen te verslaan en zelf koning van Engeland te worden.

Dit album is de eerste kennismaking met de jonge Italiaan Emanuele Tenderini als tekenaar. Voordien was hij vooral als inkleurder actief (ondermeer van enkele albums voor reeksen als *Major Arcanum* en *Wisher*). Tenderini houdt er een moderne tekenstijl op na. In alles zie je dat hij met Photoshop heeft gewerkt. Zeker bij de inkleuring valt dat heel sterk op. Maar zelfs bij zijn figuren kan je er moeilijk naast kijken. Close-ups zijn vaak heel knap maar figuren die wat verder op de achtergrond te zien zijn, zijn vaak heel schetsmatig, ja soms echt slordig, weergegeven. Het verhaal is misschien wel overbekend toch verveelt dit album niet. De combinatie van de echte fragmenten uit het Tapijt van Bayeux en de getekende plaatjes zorgen voor een origineel en uniek geheel. Een geslaagd album dus al had ik liever iemand als Philippe Delaby achter de tekentafel gezien. (TV)

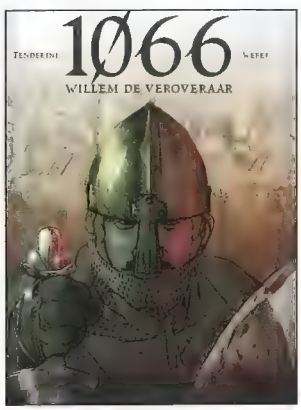

1066, Willem de Veroveraar
Tekst / tekeningen : Patrick Weber / Emanuele Tenderini
Le Lombard, 72 blz., HC, 15,95 euro

Schitterend reisdagboek in stripvorm

Dat striptekenaar Emmanuel Lepage een echte globetrotter is, wisten we al lang. Hij had het uitgebreid over zijn vele reizen tijdens een uitvoerig interview dat verscheen in *BSM 175*. In maart en april 2010 ging Lepage aan boord van de *Marion Dufresne*. Het schip vertrok in Saint-Denis de la Réunion met als bestemming de TAAF (Terres Astrales et Antarctiques françaises). Het zijn vijf eilanden die sinds 1955 tot de Franse overzeese gebieden horen. Het gaat om Crozet, de Kerguelen, îles Saint-Paul-Amsterdam, îles Eparses en Terre-Adélie. Die eilandjes kregen de bijnaam: *îles de la Désolation*, vrij vertaald: de verlaten eilanden.

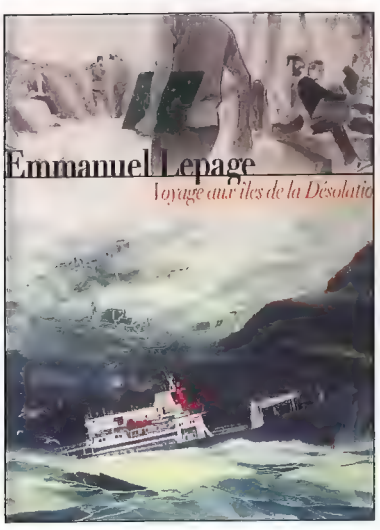

Het schip, de *Marion Dufresne*, is tegelijk olietanker, containerschip, oceanografisch onderzoeksschip en passagiersschip. Naast wetenschappers, technici en logistieke medewerkers zijn er ook journalisten, fotografen (waaronder Lepages broer, François) en zelfs politici aan boord. Toch is het geen gewoon reisverslag in stripvorm geworden.

De illustrator in Lepage komt heel sterk aan bod. In nauwelijks vijf maanden tijd heeft Lepage meer dan 150 stripplaten geschreven, getekend en geschilderd. Het is een afwisseling geworden tussen aquarelschilderingen van soms twee pagina's groot, portretten van alle passagiers aan boord, schetsen van machines en dieren die hij tijdens zijn tocht nauwlettend heeft geobserveerd en echte strippagina's met de traditionele tekstballonnen maar in sobere kleuren. De reis was allesbehalve een plezierreisje. In het begin van zijn reis kon Lepage nauwelijks wennen aan het leven op zee. Zeeziekte hield hem aan zijn bed gekluisterd. Lepage slaagt er na een tijdje in om te wennen aan de woelige zee en het leven aan boord.

De striptekenaar wilde deze verre reis kost wat kost maken om de zee echt te leren begrijpen en tekenen. Lepage woont immers zelf aan de Bretoense kust. Hij slaagt er met brio in om de soms vijandige schoonheid en gevaren van de sub-Antarctische gebieden aan het einde van de wereld in beeld te brengen. Aangezien ik niet meteen verwacht dat uitgeverij Futuropolis dit album zal vertalen, heb ik ervoor gekozen om meteen de originele Franse versie te bespreken. Het is immers een aanrader die ook bij Vlaamse liefhebbers van het tekentalent van Lepage niet mag ontbreken in hun stripkast. Deze kanjer van 160 bladzijden verdient het om ook in Vlaanderen en Nederland ontdekt te worden. (TV)

Voyages aux îles de la Désolation
Tekst / tekeningen : Emmanuel Lepage
Futuropolis, 160 blz., HC, 24 euro

BÉATRICE TILLIER

tussen mens en dier in Het Maagdenbos

Het eerste deel van de trilogie *Fee en de tedere robots* was tot voor kort het enige Nederlandstalige album dat verkrijgbaar was van de Franse striptekenares Béatrice Tillier. Uitgeverij Silvester bracht daar dit jaar verandering in door het eerste album uit haar trilogie *Het Maagdenbos* op de markt te gooien. Na deze reeks zal Tillier in de voetsporen treden van Rosinski en Delaby voor de derde cyclus van *De Klaagzang van de Verloren Gewesten*. Al had ze dat nieuws liever verborgen gehouden.

"Jammer dat dieren geen wenkbrauwen hebben"

DOOR **TOM VERMEEREN** EN **GERT BUSSENS**

Béatrice Tillier: *(zucht met glimlach op het gezicht)* Ja, ik weet het. Philippe (Delaby) heeft weer zijn mond niet kunnen houden. En we hadden het graag nog een tijdje geheim gehouden om de aandacht voor *Het Maagdenbos* niet in het gedrang te brengen. Nu is het deze trilogie die alle aandacht verdient. *De Klaagzang* is voor later.

Was het jouw voorstel om die derde cyclus te tekenen?
Toen ik hoorde dat Jean Dufaux in de derde cyclus rond het thema van heksen wilde werken, zag ik dat wel zitten. Maar ik ging er van uit dat Jérémy Petiqueux de logische opvolger voor de derde cyclus zou worden aangezien hij ook al voor de inkleuring van Delaby's cyclus zorgde. Toen Jérémy echter koos voor *Barracuda*, kreeg ik de kans om de derde cyclus te tekenen.

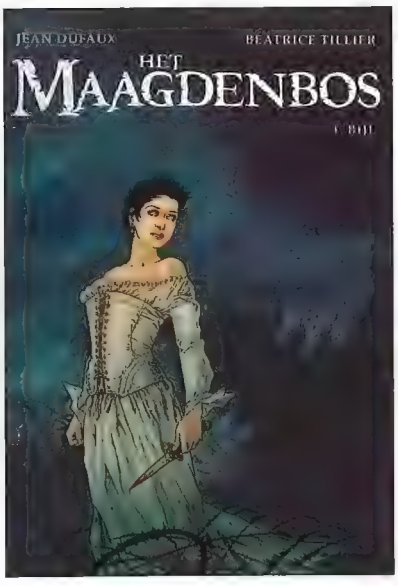

Ben je al begonnen aan *De Klaagzang*?
Met tekenen nog niet. Wel al met het verzamelen van broodnodige documentatie. Zo heb ik tijdens onze recente trip naar Engeland heel wat foto's gemaakt die ik bij het verhaal zal kunnen gebruiken. Maar eerst moet ik deel 3 van *Het Maagdenbos* afronden. Dat krijgt nu alle prioriteit.

HET MAAGDENBOS

Dit jaar verscheen eindelijk de langverwachte vertaling van het eerste deel van *Het Maagdenbos* op scenario van Jean Dufaux. Hoe hebben jullie elkaar ontmoet?
Dat was op een stripfestival in Moeskroen. Na het signeren geraakten Jean en ik in gesprek. Hij vertelde me dat hij hield van mijn romantische, sprookjesachtige tekenstijl en vroeg of ik het zou zien zitten om met hem in zee te gaan. Ik voelde me vereerd en hapte toe. Nauwelijks veertien dagen na die eerste ontmoeting vond ik een eerste synopsis van *Het Maagdenbos* in mijn brievenbus.

Hoe zou je zelf *Het Maagdenbos* beschrijven ?
Het verhaal baadt in de sfeer van *Belle en het Beest* in de versie van Jean Cocteau maar bevat ook elementen uit *Van den Vos Reynaerde*. Aan het begin van het eerste

Van foto, naar potloodschets, inkt en uiteindelijk ingekleurd

deel ondernemen de mensen en beesten een ultieme verzoeningspoging door Aube uit te huwelijken aan Vuurwolf. Maar al tijdens de huwelijksnacht loop het mis en wordt Vuurwolf gedood door Salviat, de broer van Aube. Deze moordpartij veroorzaakt een bloederige oorlog tussen mens en dier. Aube slaat op de vlucht en vindt een onderkomen in het Maagdenbos, een sacrale plek die door iedereen met rust gelaten wordt. Aube is daar veilig, tenminste zolang ze haar maagdelijkheid behoudt. Mannen durven het bos niet te betreden omwille van de gevaarlijke schepsels die er wonen. Meer verraden mag ik echt niet! *(lacht)*

Heb je inspraak in het scenario?
Op vlak van het plot en de intrige niet. Dat is ook niet nodig. Jean voelt bij elk van zijn tekenaars goed aan welk verhaal past bij de man of vrouw waarmee hij in een project stapt. Bij het ontwikkelen van zijn scenario houdt hij rekening met de talenten, wensen en interesses van de tekenaar. Dat was bij mij ook zo. Ik volg dus zijn verhaal maar de manier waarop ik zijn verhaal interpreteer is volledig mijn keuze. Bij de paginaopbouw en kadrering mag ik mijn zin doen.

Kan je de verschillende fases van je werk beschrijven?
Ik lees het volledige scenario een eerste keer door, liefst voor het slapengaan. Bij een tweede lezing neem ik notities en probeer in de juiste sfeer te komen. Dan begin ik de nodige documentatie te verzamelen. Ik hecht enorm veel belang aan opzoekingswerk en verzamel illustraties, boeken, muziek en films die me helpen om het verhaal op de juiste manier in beeld te brengen. Ik ga ook vaak zelf foto's nemen om problemen met auteursrechten te vermijden. Zo heb ik vorige maand in de zoo van Fort-Mardyck veel foto's gemaakt van beren. In het laatste deel van *Het Maagdenbos* zal ik veel beren moeten tekenen. Gelukkig was die ene beer, Dominique, die nog als kleintje in de film *L'ours* heeft meegespeeld, in bijzonder goede doen en heeft ze geposeerd als een echt fotomodel. *(lacht)* Als ik over alle nodige informatie beschik, kan het tekenen beginnen. Ik heb een week nodig om een volledige plaat af te werken. Twee dagen voor de paginaopbouw en de potloodschetsen. Eén à twee dagen voor het inkten en twee à drie dagen voor het manueel inkleuren.

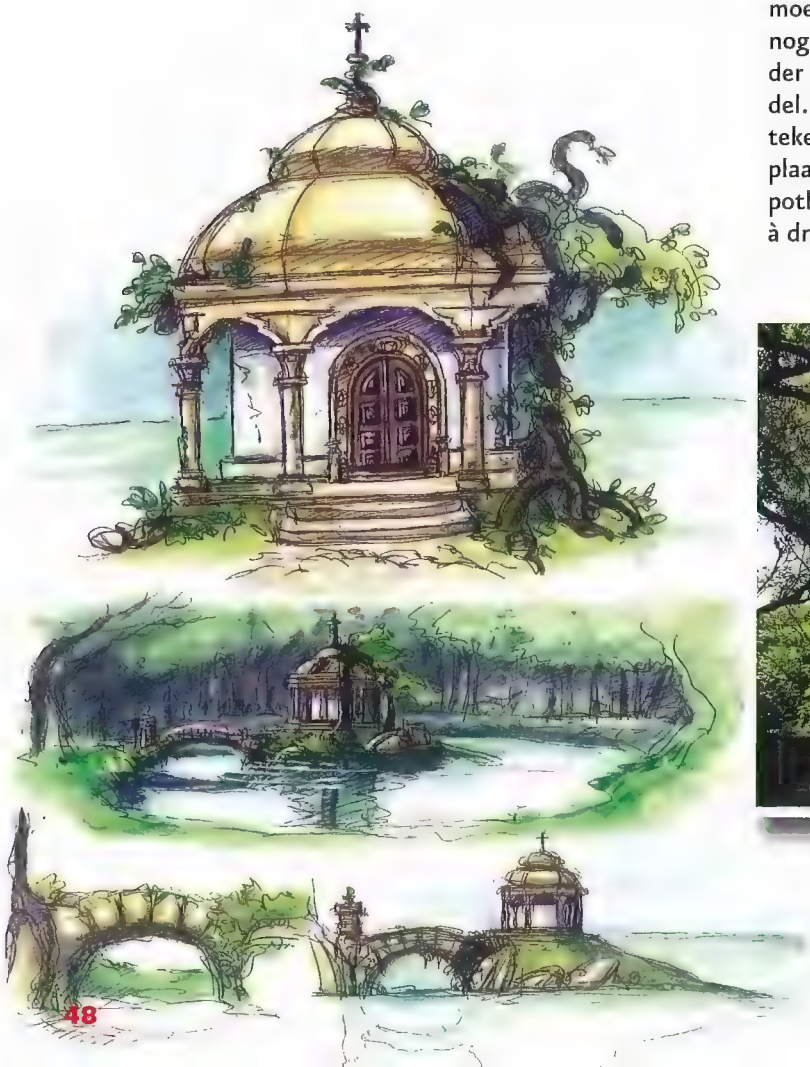

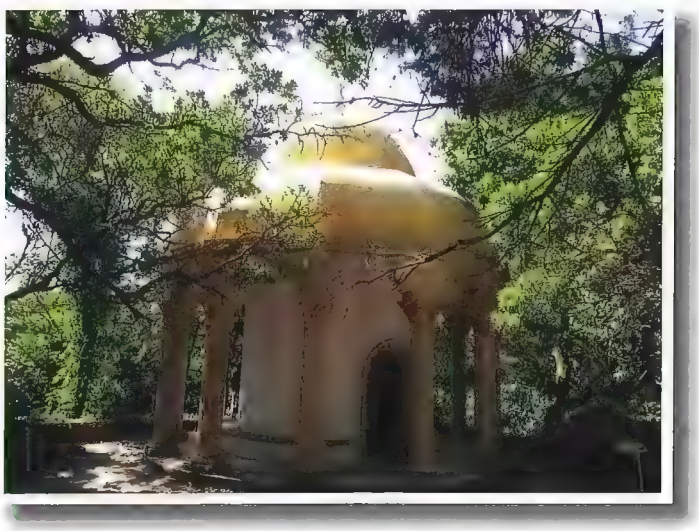

Castelo da Pena, gelegen in het Portugese Sintra, stond model voor de kapel in Het Maagdenbos

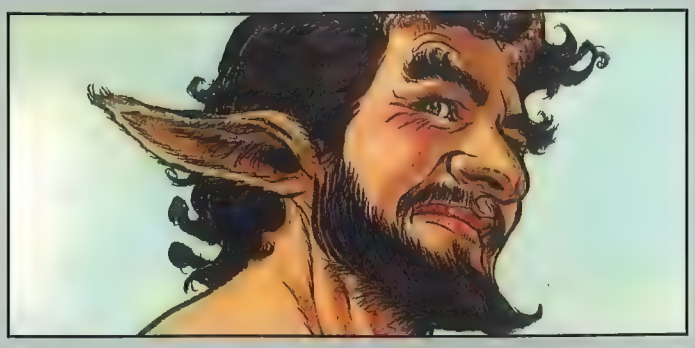

Nooit overwogen om over te schakelen op een inkleuring met de computer?
Nee, ik houd te veel van het contact met het papier, de ambachtelijke manier van werken. Een pc met de juiste software en randapparatuur is ook een zware investering. Het zou me ook veel te veel tijd kosten om de techniek onder de knie te krijgen. Ik houd ook van verrassingen bij het inkleuren. Een bepaalde penseelstreek die een onverwacht resultaat oplevert. Bij inkleuring met de computer is alles zo gestroomlijnd. Alles is met knopjes en toetsen bijna op een wiskundige manier geregeld en daar houd ik helemaal niet van.

Helpt je man, tekenaar Olivier Brazao, je ook bij je tekenwerk?
Zeker, hij is mijn eerste klankbord. We zitten naast elkaar in hetzelfde atelier met zicht op zee en sturen elkaars tekeningen bij, geven opbouwende kritiek, meestal dan toch *(lachje naar haar echtgenoot die aan dezelfde tafel zit)*. Ik leg mijn tekeningen ook vaak voor aan tekenaar Jean-Marie Minguez. Hij woont in Londen maar dankzij de webcam lukt het heel snel en makkelijk om met elkaar te communiceren. Minguez werkt momenteel aan *Malafide*, waarvan dit jaar bij Lombard het eerste deel verschenen is.

Voor *Het Maagdenbos* moet je heel veel dieren tekenen die er toch menselijk uitzien. Dat lijkt ons niet evident.
Dat was inderdaad niet makkelijk. Ik wilde ook geen reeksen als *Sabels en Galjoenen* of *Lichten van de Amalou* nabootsen, waarin ook hybride personages voorkomen. De grootste moeilijkheid was om een vossen-, wolven- of lynxenkop een bepaald gevoel te laten uitstralen... zonder gebruik te maken van wenkbrauwen. In humoristische strips hebben dieren wenkbrauwen maar in het realistische genre, kon dit gewoonweg niet, dus moest ik dat anders oplossen. Geen enkel dier heeft zoveel oogwit als de mens. Die witte kleur maakt onze ogen zo anders dan bij dieren. Daarom koos ik ervoor om mensenogen te gebruiken bij mijn dierenfiguren. Ik gaf bepaalde dieren ook andere menselijke trekjes door ze hoeden, oorbellen te laten dragen. Zo kon ik ook duidelijker maken welke wolf nu precies aan het woord is. Ook dieren tekenen die ouder worden is heel moeilijk. Rimpels zie je bij dieren niet... *(brede glimlach)*
De grootste uitdaging was om dieren met kledij aan op een geloofwaardige manier te tekenen. De lezer moest het gevoel krijgen dat dit iets natuurlijks is. Ik heb ook een tijd getwijfeld over hoe menselijk ik de dieren zou maken. Zouden lezers het pikken dat een aangeklede wolf met klauwen en een staart op een paard ten strijde trekt. Een hybride wolf die kan praten als een mens op de rug van een dier zonder enig menselijke trekje. Verre van evident, dat kan ik je wel zeggen. Jean Dufaux had bij het opzet van het scenario met deze details niet onmiddellijk rekening gehouden. Ik heb dat allemaal mogen oplossen. *(lacht hardop)* Ik heb echt moeten leren om dieren te tekenen in mijn vertrouwde stijl. Ik kon gelukkig op enkele vrienden terugvallen die zelf beroepsmatig met dieren bezig zijn en dan ook over een onuitputtelijke hoeveelheid foto's beschikken.

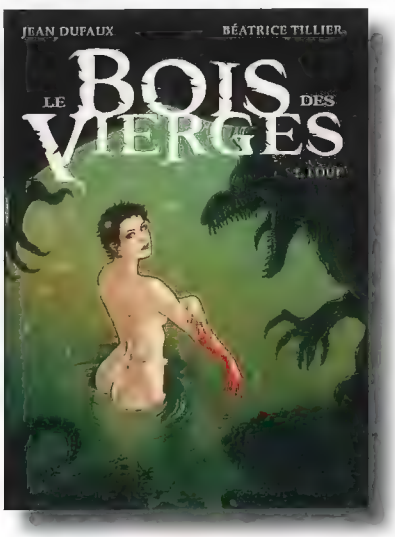

Franse cover van het 2de deel van Het Maagdenbos

Baseer je je op bestaande personen als je mensen tekent?
Absoluut. Dat kunnen familieleden of vrienden zijn maar ook acteurs. Zo is het hoofdpersonage Aube gebaseerd op actrice Cécile de France en wolvendoder Clam heb ik de gelaatstrekken van de Hollandse acteur Rutger Hauer gegeven. Beiden hebben een heel dankbaar gelaat, ze kunnen de meest uiteenlopende emoties uitstralen. Zo komen de personages echt tot leven, stop je er een ziel in en vermijd je ook in stereotiepen te vervallen.

Fragment uit deel 2 van Het Maagdenbos

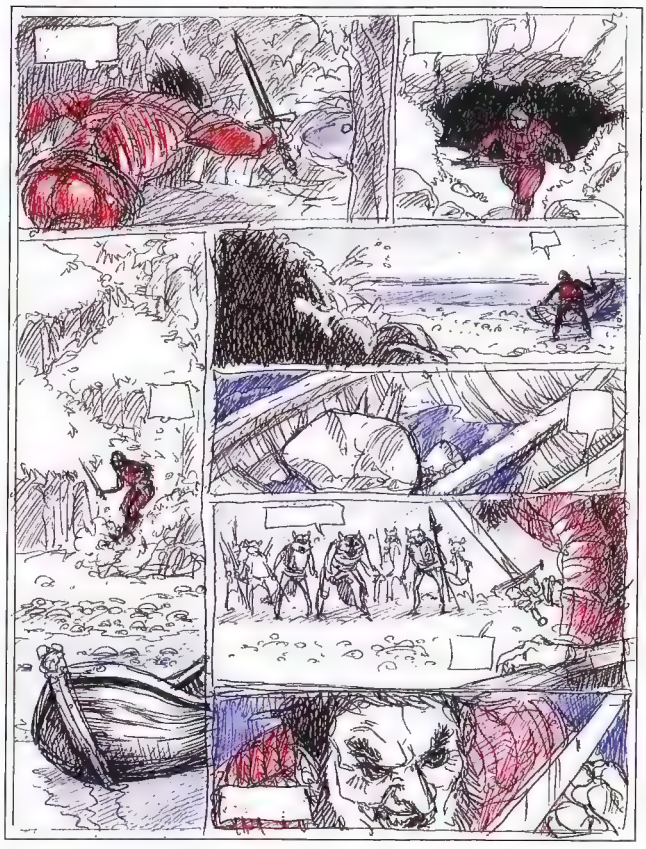

Paginaopbouw uit het derde deel van Het Maagdenbos

In het nog te vertalen tweede deel zitten heel wat mythologische en fantasy-elementen. Je lijkt je te amuseren met het tekenen van deze vreemde creaturen.
Oh ja. Ook hier heb ik geprobeerd om dierlijke kenmerken in de figuren te stoppen. Zo is het lichaam van de centauren gebaseerd op een paardenras en de afhangende oren van de faunen heb ik ook van een geitenras overgenomen. Voor de harpijen is de basisvorm een roofvogel. Aan de poten kan je dat het beste zien.

Je sprak al over de sprookjessfeer à la 'Belle en het Beest' maar in deel twee zitten toch nog heel wat verwijzingen naar andere beroemde sprookjes.
Dat klopt. Op bladzijde 28 (zie pagina boven) heeft Jean echt alle registers opengetrokken en vind je knipoogjes naar *Roodkapje*, *De drie biggetjes* en *Sneeuwwitje*. Zalig om te tekenen! *(glundert)*

Deel 1 verscheen in het Frans oorspronkelijk bij de kleine uitgeverij Laffont en had ook een totaal andere cover dan de nieuwe cover bij Delcourt. Was het jouw keuze om een nieuwe cover te tekenen?
Delcourt zelf stond erop dat ik een nieuw coverconcept bedacht. De oorspronkelijke cover vonden zij niet passen binnen hun catalogus.

Delcourt is gewend om een echte illustratie op de cover te plaatsen. Dus moest ik een nieuw concept bedenken. Ik koos om drie keer Aube in de schijnwerpers te zetten tegen een mysterieus, donker decor dat uitnodigt om te ontdekken.

Zullen alle vragen in deel drie opgelost zijn of blijven er poortjes open voor een vervolg van deze trilogie?
Bij de scenario's van Jean Dufaux zijn er altijd openingen voorzien die het eventueel mogelijk maken om verder te gaan. Al zal het wel nooit een vervolg worden want er is wel degelijk een einde in het derde deel. Als er ooit nog albums volgen, zullen het *spin-offs* zijn. Maar daarover is nog niet gesproken.

Je bent tekenares, inkleurster en illustratrice. Maar tot nu toe heb je altijd gewerkt op scenario van anderen. Bekruipt je nooit de zin om eens zelf een verhaal te schrijven?
Ik geef toe dat ik nu al enkele verhaaltjes in mijn lades heb liggen. Dus wie weet? Toch voel ik me nu nog niet klaar om als scenariste aan de slag te gaan. Ik vind het ook nog niet nodig want ik heb tot nu toe het geluk gehad om met scenaristen samen te werken die verhalen schrijven op mijn maat. Maar zeg nooit nooit ! *(lacht en knipoogt veelbetekenend)*

Coverontwerp deel drie van Het Maagdenbos

ACTE DE PRÉSENCE

STRIPPROGRAMMA JULI/AUGUSTUS/SEPTEMBER 2011

SAMENGESTELD DOOR DAVID STEENHUYSE

Red Sonja 7: in beeld door Paul Renaud (verschijnt bij Dark Dragon Books in september 2011)

Ooit (Kristof Spaey + Marc Legendre) (Verschijnt in september 2011 bij de Stripgilde)

Heroveringen 1: De Horde van de Levenden (Milville-Deschènes + Runberg) (Verschijnt in augustus 2011 bij Le Lombard)

Aanvullingen en wijzigingen op het programma kunnen altijd bekeken worden op www.stripspeciaalzaak.be.

Het Wilde Westen in Peter Nuyten

ALLEMACHTIG, DIE HEEFT ZIJN PORTIE WEL GEHAD!
...'N LEGE AMMUNITIE-KIST?
EEN AFREKE-NING?
...LANG GELEDEN DAT ER HIER SETTLERS ZIJN VER-MOORD...

Van de Nederlandse stripauteur Peter Nuyten verscheen vorig jaar het eerste album van zijn historische strip *Auguria*, waarvan het tweede album in de pijplijn zit. Nu smijt de tekenaar zich met *Apache Junction* echter op het westerngenre.

DOOR **WALLIE HAKKENS**

"Het verhaal gaat over de meedogenloze jacht van het Amerikaanse leger op Apache-guerrilla's in Arizona. Met een plot waarin illegale wapenhandel, ontvoering, dood en verderf, vooruit- en achteruitgang, haat en liefde en de tegenstellingen in een samenleving waarbij Apaches in militaire dienst op Apaches jagen, worden verweven", aldus Peter Nuyten.

Vanwaar die interesse?

Ik heb in de jaren 90 ruim 10 jaar voor een stichting gewerkt die streed voor de belangen van de inheemse bevolking van de USA. Een deel van het werk betrof ook ondersteuning aan de Apache en Navajo in Arizona.

Het verhaal is dus historisch correct?

Het verhaal zelf is fictie maar de omstandigheden en het decor waarin het zich afspeelt, bevatten historische maar ook geografische correcte feiten. Het leuke van het werken aan een dergelijk verhaal is voor mij de combinatie van het idioom van het 'Wilde Westen', welke ik als kind al ingeprent heb gekregen, en 'de waarheid' ervan binnen de context van de historische achtergrond. Het westerngenre vind ik een intrigerend thema en ik kan daar dan ook uren over doormijmeren. De synopsis van dit verhaal had ik al heel lang in de kast liggen. Tot ik het vorig jaar weer uit de kast heb getrokken, herlezen, aangepast en toen verder uitgewerkt. Helaas heb ik vanwege mijn broodwerk weinig tijd om consequent te werken aan een voor mij interessante langere strip. Gelukkig heb ik nu het eerste deel van *Apache Junction* kunnen afmaken.

Er komt nog een vervolg op?

De eerste twee delen van *Apache Junction* zijn een gesplitst verhaal. Het derde deel zal wel een voortzetting daarop zijn maar met een nieuw verhaal met onder meer Geronimo als een van de basiselementen. Op dit moment weet ik nog niet of dat meerdere delen gaan worden of niet. Ik heb voor dat derde boek voldoende stof om uit te werken. Elk boek bevat aan het einde beknopte historische achtergrondinformatie. Maar de spaarzame beschikbare tijd is een handicap zoals gezegd... Echter, voordat het tweede deel van *Apache Junction* komt, moet eerst het tweede deel van *Auguria* (werktitel van de subtitel is *Gaeso Dux*) uitkomen. Dat zal voor een deel in een modderig en regenachtig Britannia afspelen in de periode toen er nog geen Muur van Hadrianus bestond maar wel veel vijandig gezinde stammen en vertelt de zoektocht van Magis naar zijn vader. De Bataafse soldaten zijn kort na de opstand daar naartoe gelegerd wat een historisch gegeven is bovendien.

Drie albums van Apache Junction mogen wij verloten van uitgeverij Silvester. Stuur het antwoord op de vraag "Waar woont Peter Nuyten?" door met uw naam en adres naar (brabant.strip@gmail.com

DARK DRAGON BOOKS

Tessa

De Siderische Moordenaar
(Nicolas Mitric + Louis)
Geestige sf-reeks over een zestienjarig meisje dat elders in het heelal een reeks proeven doorstaat om een nieuwe intergalactische agente te worden. Maar ze heeft nog veel te leren.

DON LAWRENCE COLLECTION

Haas 2

Blind Vertrouwen
(Fred de Heij + Rob van Bavel)
Het ritme zit er goed in, in oktober volgt al deel 3.

OOG & BLIK/ DE BEZIGE BIJ

Heinz van H tot Z 3

(René Winding / Eddie De Jong)
Chronologische en complete heruitgave van àlle Heinz-stroken. Met extra uitleg die bepaalde grappen in de tijdcontext plaatsen in een tientallen pagina's tellend achtergronddossier.

De Kunst van Hergé 3

1950-1983 (Philippe Goddin)
Laatste deel van een rijkelijk geïllustreerd overzicht over Hergés grafische nalatenschap.

SILVESTER

Aan Boord van de Morgenster

(Riff Reb's)
Vrije bewerking van een piratenroman. De tekenaar ken je misschien nog van punker Sergei Wladi uit de Collectie Delta.

Acriborea 1 + 2

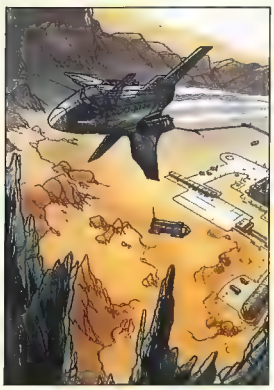

1. Het Onzekere
2: De Ruïnes van de Areopaag
(Créty + Cordurié)
Acriborea speelt zich af in het verre jaar 2465. De mensheid is op zoek naar een nieuwe planeet om te kunnen overleven. Het zond een kolonie naar een ver sterrenstelsel, op de planeet Acriborea. Na een halve eeuw op deze planeet bereidt de eerste golf kolonisten zich voor op de komst van een tweede golf migranten. Daar wordt met aandacht naar uitgekeken... ook door de oorspronkelijke bewoners van de planeet. Eerste twee delen van een inmiddels in het Frans afgerond vijfluik door de auteurs van Hannibal Meriadec. Beide delen zijn ook samen te koop als kennismakingspakket.

Apache Junction 1

(Peter Nuyten)
Western van Nederlandse makelij door de auteur van Auguria. Na de dood van Cochise zorgen de Apachen voor onrust. Een nieuwe oorlog dient vermeden te worden.

Aslak 1

Het Oog van de Wereld
(Michalak + Hub / Weytens)
Aslak heeft twee broers als hoofdpersonages die hun wrede Vikingkoning tevreden moeten stellen door een beroemde verteller terug te vinden. Ze schepen in op de Aslak, de meest schamele drakkar van het rijk. De kapitein is de vermetele Brynhild, een vrouw!

Casus 5

Gold Rush (Sarchione + Blengino)
Het vijfde misdaadverhaal in de conceptreeks Casus is een western met een duo treinovervallers die het op een befaamde goudklomp gemunt hebben.

Kobijn 8

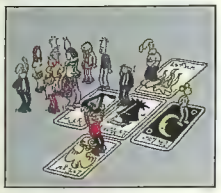

Het Staat in de Sterren
(Lewis Trondheim)
Bij Kobijn komen op een avond een stel vrienden bij elkaar. Het getetter van het Friends-ensemble wordt verstoord door een brandje, een gaslek, een agressieve hond en een gevaarlijke elektrische installatie.

Marco Pantani

Het Einde van de Piraat
(Bonaccorso + Rizzo)
Reconstructie van de laatste dagen van de Italiaanse wielergod.

Taras Bulba 2

(Igor Kordey + Morvan)
Deel 2 van trilogie over Kozakkenkrijger Taras Bulba en zijn twee zonen. Voor hen dreigt de vrede en dus verveling. Gelukkig voor hen gaan Joden zich aan godslasterlijkheid te buiten in Oekraïne. Taras en zijn Kozakken gaan er orde op zaken stellen.

Wollodrïn 1

De Ochtend van de As 1/2
(Lereculey + Chauvel)
Groots opgezet fantasy-epos waarin zeven huurlingen het opnemen tegen orcs. Die huurlingen komen van overal, je kan hen dus gerust zien als een fellowship waarmee de link naar The Lord of the Rings nu wel helemaal is gelegd.Van de auteurs van Arthur – Een Keltisch Epos komt deze Wollodrïn, het eerste deel van een tweeluik. Meerdere tweeluiken zullen volgen in geval van succes.

UITGEVERIJ DE BOEMERANG

The Champions 19 **(Gürsel)**

In AUGUSTUS bij Uitgeverij Boemerang:

The Champions **Voetbal Scheurkalender 2012 (diverse auteurs)**

Rooie Oortjes **Dubbelalbum 8 (Alberto + Mascaro)**

Rooie Oortjes **Scheurkalender 2012 (diverse auteurs)**

"Ik heb het wel gehad met de misdaad"

Met *De vloek van Myra* valt het doek over *Figaro* van Steve Van Bael. Voor de stripauteur betekent dit echter niet het einde.

Steve Van Bael (rechts) met Luc De Ryck, burgemeester van Temse)

"Goh, ik wou echt stoppen met tekenen, hoor" vertelt Steve. "Ik had er genoeg van en was teleurgesteld in bepaalde mensen, in mezelf. Ik werd en word ook vaak niet serieus genomen. Waarom? Omdat ik strips maak voor een groot publiek? Ik moet ook elke maand proberen rond te komen, hé. Eind vorig jaar heb ik een huis gekocht en een paar weken later kreeg ik te horen dat *Figaro* stopte. Ik kan je verzekeren dat ik maandenlang, en nu soms nog, wakker lag hoe het verder moest. Dat er kritiek werd gegeven op mijn tekenstijl en omdat ik werk voor een groot publiek vind ik laag bij de grond. Dan bedoel ik vooral recensenten, die vaak niet weten waarover ze schrijven en aan vriendjespolitiek doen. Hoe kunnen zij dan geloofwaardig overkomen? Ik weet nu hoe het allemaal in elkaar zit. Dus laat ik ze maar doen als ze schrijven dat ze medelijden met mij hebben omdat ik het niet kan maken als striptekenaar. Ik denk daar het mijne van. En de fans ook."

De laatste *Figaro* was een moeilijk moment?

Ja, nogal... Achteraf bekeken vind ik dat het niet zo eerlijk verlopen is. Maar ik ga niet in detail treden. Ik wil niemand tegen de schenen trappen, het had echter allemaal fijner kunnen verlopen. Men kan mij maar één ding verwijten en dat zijn mijn problemen met deadlines. Ik ben nu eenmaal perfectionistisch en wil steeds een goed resultaat afleveren. Er zijn albums verschenen, waar ik niet trots op ben, omdat ik er het beste niet heb uitgehaald. Tja, ik ben nog jong en niet ervaren genoeg. Dat zal wel beteren met de jaren. Ik krijg nu veel hulp op zakelijk gebied. Ik was meer bezig met de vraag hoe ik *Figaro* 'in the picture' kon zetten, dan met strips maken. Eigenlijk de taak van een uitgever. Maar er gebeurde te weinig, dus greep ik zelf in, met mijn spaarcenten.

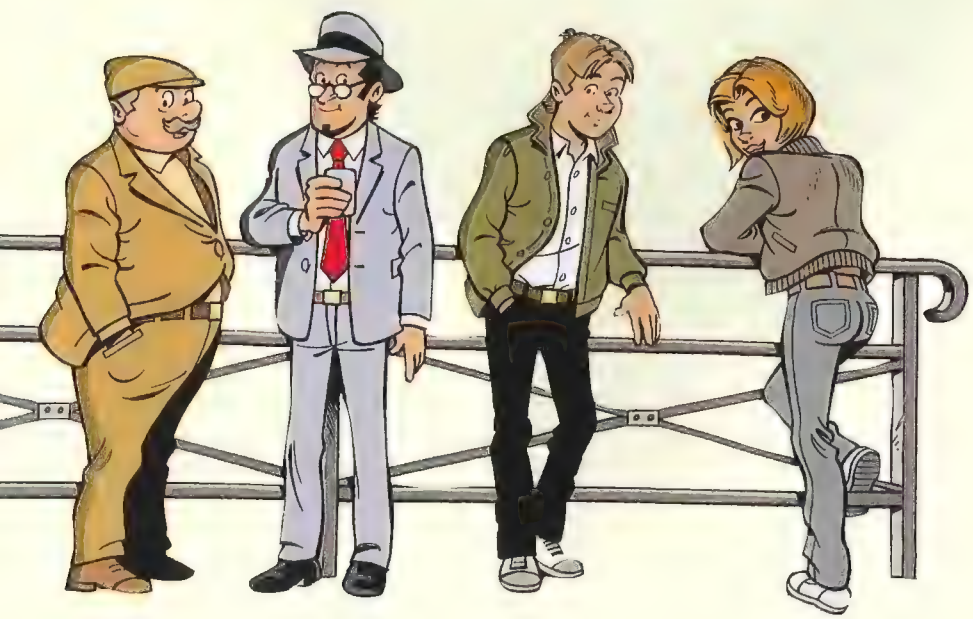

Als je dan hoort dat de reeks stopt, dat is balen. Al mijn tijd en energie erin gestopt, voor niets! Door nieuwe mensen te leren kennen heb ik geleerd om niet meer te zwijgen als er iets op mijn lever ligt. Op een beleefde manier, hé. Ik ben altijd veel te braaf en bescheiden geweest. Het is tijd voor mijn nieuwe ik, waarin ik ontdekt heb dat ik wel talent heb als tekenaar én scenarist. Mijn zelfvertrouwen was ver zoek door steeds kritiek te krijgen. Maar ik kan je garanderen dat ze nog niet van me af zijn. (*glimlacht*) Ik kom terug, sterker dan ooit!

Al concrete projecten in zicht?

Concreet is een groot woord. Ik heb wel twee projecten voorgelegd aan een uitgeverij, waarin ik het volste vertrouwen heb. Ik hoop dus dat één van die projecten, liever nog allebei, daar doorgaan. Het zal iets totaal anders worden als *Figaro* en *Link*. Ik heb het nu wel gehad met de misdaad. Tijd voor vrolijkere momenten. (*lacht*)

ARCADIA

Professor Stratus

Het Zeemonster (Guy Counhaye)
Voorheen nooit in album verschenen laatste verhaal.

BALLON

Jommeke 255

De Clanstrijd (Jef Nys)
Mic Mac Jampudding neemt voor het eerst deel aan de Schotse Highland Games omdat whiskyproeven een nieuw onderdeel is. Maar hij krijgt concurrentie van zijn kozijn-van-het-zevende-knoopsgat Puddy Mac Rum.

CASTERMAN

De Avonturen van Kuifje

Kuifje in Amerika (HC/facsimile) (herdruk)
De Krab met de Gulden Scharen (HC/facsimile/zw-w)
De Scepter van Ottokar (HC/facsimile/zw-w)

Medea 3

Het Zwaard van Troje (Ersel + Renot)

De Reizen van Tristan

Brugge (Ferry)
De historische evolutie van Brugge. De plattegronden, bouwwerken en klederdracht zijn tot in de kleinste details geïllustreerd door Ferry.

DAEDALUS

Genetiks™ [2]

(Ponzio + Marazano)

Universal War One 1 + 2 +3

1. Genesis
2. De Vruchten van de Kennis
3. Kaïn en Abel
(Denis Bajram) (HC) (heruitgave)
Na de gelimiteerde verzamelbox van de eerste 3 delen zijn de HC-albums in augustus ook afzonderlijk te koop. En dan is het wachten op het nog niet vertaalde vervolg van het sf-epos zonder weerga.

DARGAUD

De Expeditie 1
Eerste deel van vierluik

De Leeuw van Nubië (Frusin + Marazano)
Een Romeinse centurie vindt op een boot het lijk van een zwarte man en documenten in een onbekende taal, juwelen, zeldzame metalen en edelstenen. Ergens bestaat er dus nog een machtige beschaving. Marcus Livius vertrekt met 10 mannen op tocht naar de onbekende beschaving. Alleen Livius keert terug om zijn avontuur uit de doeken te doen...

De Laatste Tempelier 3

De Verzonken Kerk (Lalor + Khoury)
Voorlaatste deel van de romanverstripping.

DUPUIS

Alleen 6

De 4 1/2de Dimensie (Gazzotti + Vehlmann)
Start van een nieuwe cyclus die nog meer spanning belooft.

GLÉNAT

Dragonball - Ultimate Edition 13

(Akira Toriyama)

Gals! 10

(Mihona Fuji)

Konungar 1
Eerste deel van trilogie

Invasies (Juzhen + Runberg)
Runberg wil de Vikingenstrip *Konungar* van harte aanbevelen aan liefhebbers van de tv-series *Rome* en *The Tudors* en is niet te beroerd om er meteen ook *The Lord of the Rings* bij te halen. De Chinese tekenaar Juzhen zwoegde op de tekeningen waarin Vikingen, Centauren en Kelten het tegen elkaar opnemen.

De Mysteries van Osiris 4

(Roels + Jean-François & Maryse Charles naar Christian Jacq)
Laatste deel van een verstripping van in Frankrijk populaire Egypte-thrillers.

De Piraten van Barataria 4

Oceaan (Frank Bonnet + Marc Bourgne)
Laatste deel met een paar authentieke hoofdpersonages in een minder authentiek piratenverhaal.

De Vampier van Benares 1

De Nachtbeesten (Georges Bess)
Mircea gaat op zoek naar een bevriende fotograaf die plotseling verdwenen is in Benares, de stad waar de hindoes naartoe gaan om te sterven. Wat hij daar aantreft, overtreft zijn verbeelding. Onder de stad bevinden zich vampiers die zich letterlijk voeden met ziekte en armoede. Na de voortijdige stopzetting van *Pema Ling* slaat Bess terug met deze vampiertrilogie.

Vorstenbloed 2

Misdaad en Straf (Dongzi Liu + Jodorowsky)
Jodorowsky heeft nog maar zelden het familiethema zo door de hakselaar gehaald als in deze met incest doordrongen fantasyreeks.

KANA

Black Butler 1

(Yana Toboso)
Nieuwe gothicmangareeks.

Ikigami - The Ultimate Limit 2

(Motoro Mase)
Het gegeven blijft interessant: wie als 'uitverkoren' Japanse jongere een officieel bericht krijgt van de staat, heeft nog één dag te leven. We maken die laatste uren telkens mee.

Psyren 2

(Toshiaki Iwashiro)

LE LOMBARD

Dokus, de Leerling 17
Met gratis spelletjesboek

Stilte, Hier Wordt Gespiekt! (Godi + Zidrou)
De film is ondertussen een feit.

BETRAPT: GEBLLOAN BIJ BALLON MEDIA

Neen, niet het hele programma van de komende maanden is volledig. Op de valreep liet Ballon Media nog een – haha – ballon op met de nieuwe strips uit hun fonds en pakten ze daarbij ook nog eens uit met het gloednieuwe striplabel Blloan. Geen moeite is ons echter te veel en dus zetten we de nieuwe uitgaven hier graag op een rijtje.

Laten we eerst eens gek doen en bekijken wat het nieuwe striplabel Blloan u te bieden heeft. Tien albums verschijnen er nog dit jaar, waarvan we de eerste vijf al in september mogen verwelkomen: de thriller *Black Page* van het toptrio Giroud, Lapière en Ralph Meyer, *Voor het rijk*, de samenwerking tussen het Franse supertalent Bastien Vivès met Merwan, *Green Manor integraal* van Denis Bodart en Fabien Vehlmann, *5000 kilometer per seconde* van Manuele Fior, winnaar van de Fauve d'Or 2011 voor beste album van het jaar op het stripfestival van Angoulême en de biografische familiesaga *De zoon van Rembrandt* van Robin. De daaropvolgende maanden staan ook nog *Chagall in Rusland* van Joann Sfar, *Dromen & Muizenissen* van Renaud Dillès, *I Kill Giants* van J. M. Ken Niimura en Joe Kelly, *Jazz Maynard integraal* van Roger en Raule en *Parker 1: De Jager* van Darwyn Cooke en Richard Stark op stapel. Zowaar een lijst om lang en enthousiast naar uit te kijken!

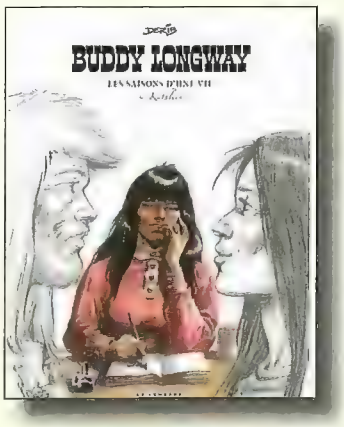

Ook in september te verwachten - u hebt al uw vakantiegeld toch al niet opgebruikt? - is het tweede album uit de *Sherman*-reeks van Griffo en Desberg, de integrale versie van oerklassieker *S.O.S. Geluk* van terug Griffo en Jean Van Hamme, het eerste deel van de verstripte versie van het bekende Playstation-spel *Assassin's Creed*, deel 1 van het fascinerende tweeluik *Fraternity*, het historische epos *Mezek* van Yann en Juillard, de integrale versie van *De werelden van Aldebaran*, *Dossier Michel Vaillant* 11 en 13 over respectievelijk Schumacher en Chevrolet, de *Buddy Longway*-epiloog *Seizoenen van een leven*, de nieuwe *Robbedoes* met Zwendel in de hoofdrol, de integraal cyclus 1 van *Pin-Up* en de *Murena*-integraal die de eerste vier albums van de topreeks bundelt. Genoeg, hoor ik u roepen? Toch niet! Nieuwe manga, de thriller *Doubt* en vervolgen de 29ste *Naruto* en de 26ste *Shaman King* komen er ook aan. En om u helemaal dood te slaan, mag u in september ook kennismaken met *Gastoon*, 't neefje van Guust Flater, de gagreeks *Dino's* en het tweede deel van *Garfield* (naar de 3D televisiereeks). Liever Vlaamse dingen voor uw kinderen? Wel dan is er de gloednieuwe kinderreeks voor de eerste lezertjes *Mon en Tuur* van Mario Boon en Pieter van Oudheusden.
We zullen maar stoppen zeker?

DE KEUKEN VAN LECTRR: HARA KIWI SCHOTEL

Men neme een handvol ijzersterke grappen, 300 gram onversneden humor, wat ruwe kantjes erbij kappen en kruiden met Lectrr-kruiden. De zevende Hara Kiwi-bundeling van Lectrr is een feit.

Vanaf augustus in de kruidenierswinkel te vinden!
Piet Huysentruyt, eat your heart out!

Heroveringen 1

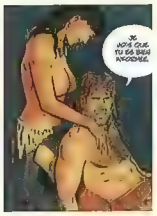

De Horde van de Levenden
(Milville-Deschênes + Runberg)
De verovering van Ur door de Hittieten is de start van een wrede oorlog. Ur behoorde immers toe aan 3 machtige stammen: de Scythen, Sarmaten en Kimmeriërs. Die gingen een gevreesde alliantie aan. Hun enige levensdoel? Alles doden wat in de weg staat!

I.R.$. 13

Het Goud van Yamashita
(Vrancken + Desberg)
Van de spin-off *I.R.$. – All Watcher* verschijnt later dit jaar het laatste deel met de finale ontknoping.

NONA ARTE

Boes 1
Herlancering van de tekstloze strookjesstrips

(Raymakers + Wilms)
Nu volledig in kleur. In 2011 verschijnen ook nog deel 2 en 3.

SILVESTER

Geestenburg

(Doug TenNapel)
Garth Hale wordt per ongeluk naar een geestenwereld geflitst. Daar ontdekt hij dat hij krachten bezit die de geesten niet hebben. Hij zit vast in deze wereld die wordt geleid door een slechterik die van Garths krachten misbruik wil maken om Geestenburg verder te onderwerpen. Garth, bijgestaan door de geest van zijn overleden grootvader, zoekt een uitweg uit de geestenwereld.

Hannibal Meriadec en de Tranen van Odin 2
Vervolg op de spin-off van Drakenbloed

Het Manuscript van Karlsen
(Créty + Istin)
Voorwaar beter dan het origineel.

Hara Kiwi 7

(Lectrr)

Het Kunstbordeel 4

Darling, Voor Altijd (Smudja)
Pure schilderkunst uit de 19de eeuw aangewend voor een prettig gestoorde stripvertelling. De personages zijn bestaande schilders uit die tijd.

Machtsspel 4

Indochina (Pilipovic + Pécau)

Een Paar Stappen tot het Licht 1
Eerste deel van trilogie

De Geometrie van het Toeval
(Bruno Marchand)
Het leven van Marianne Bell wordt overhoop gehaald, al lijkt niets erop te wijzen dat de dagelijkse sleur van de door wetenschappen gepassioneerde jongedame doorbroken zal worden. Op één iets na. Om de 5 jaar en 7 maanden gebeurt er iets bijzonders met een naast familielid. Voor deze cyclus is er geen verklaring, maar het houdt haar wel bezig.

Ravermoon 1

De Belofte van de Vlammen
(Pilipovic + Cordurié)
Sinds langer dan een eeuw is Ylgaard de

hoofdstad van de magiërs. Op Arcanade beoefenen ze hun krachten. Elke school staat voor één bepaalde kracht. Op de kleinste school foefelen ze met de tijd. Door een ongeluk wordt iedereen op deze school uitgeroeid, op één iemand na.

Ria - Kronieken van het Licht 1
Eerste deel van een vierluik

Een Sprankje Hoop
(Kiecker + Mary & Fred Pullin)
De Duitse makers gooien ons in de fantastische wereld van Tenebra waar wonderlijke en kleurrijke creaturen leven. Vrije stammen worden er bedreigd door kwade krachten die hen tot slaven willen maken. Een groepje verzamelt zich rond de mysterieuze Uri en zijn adoptiefzoon Loan. Ze weren zich tegen de vijand onder leiding van de wrede heerser Noctus. En dan is er nog een raar meisje dat in een grot in een soort cocon schuilt.

UUR U 4

Zwarte Oktober (Calvez + Duval/Pécau)
Reeks losse verhalen waarin historische gebeurtenissen in het voordeel van de Russen hebben uitgepakt.

UUR U verzamelbox

De 1ste 4 delen bij elkaar geboxt.

De Verborgen Geschiedenis 19

Het Tijdperk Waterman (Kordey + Pécau)
De reeks zal uiteindelijk dertig delen tellen. In dit album treedt Jimi Hendrix op, ook letterlijk.

Walking Dead 9 + 10

9: Wat Ons Rest
10: Waarin We Veranderen
(Adlard + Kirkman)
Als vanouds 2 delen tegelijk van de inmiddels tot tv-serie bewerkte zombiethriller.

STANDAARD UITGEVERIJ

F.C. De Kampioenen 68

De Pil van Pol (Hec Leemans)
De Kampioenen spelen zo slecht, dat Pol er wanhopig van wordt en aan de scheikundeleraar vraagt een pil te ontwikkelen die de spelers meer energie zal geven.

De Smurfen 30

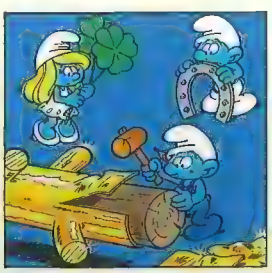

De Gouden Boom (Peyo)
Tijdens het nieuwjaarsfeestje van de Smurfen slaat de bliksem in op hun gouden boom, die ze jaarlijks planten omdat het het dorp voorspoed zou brengen. Bange Smurf is nu overtuigd dat hen een rampjaar te wachten staat, en vertelt dat rond. Het moreel van onze Smurfjes gaat achteruit. Er zit niets anders op dan het feest over te doen. Maar waar vinden ze zo snel nog een geschikte boomstam?

Urbanus Vertelt

Mieleke Melleke Mol Special
(Dirk Stallaert + Urbanus)
MMM is ondertussen geherlanceerd als gebundelde kortverhalen.

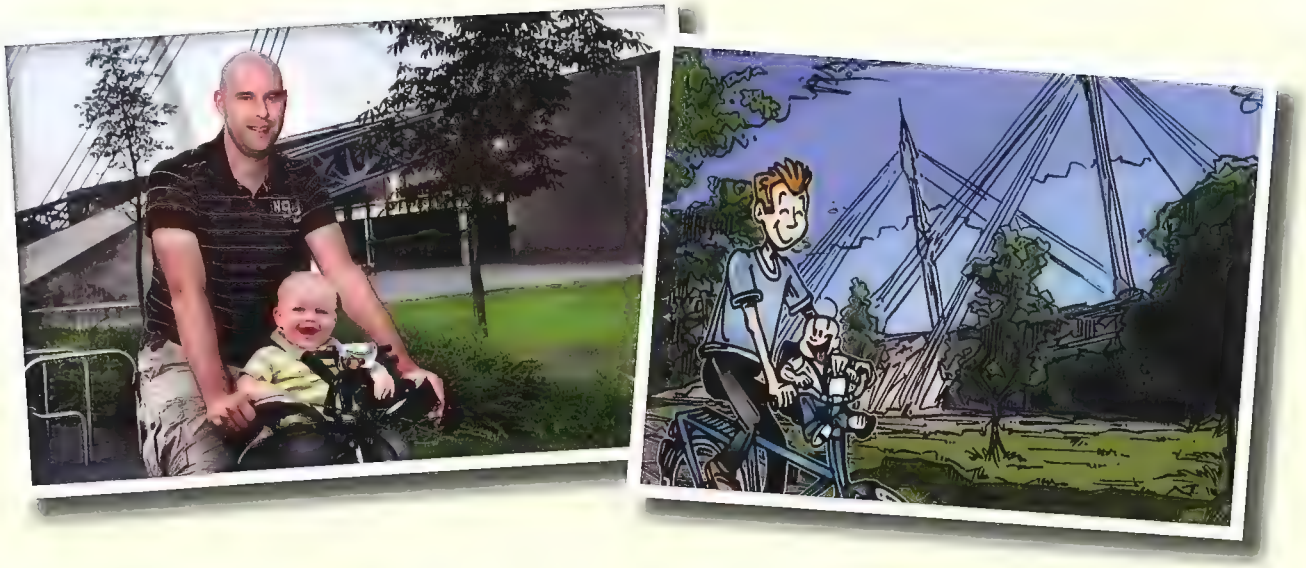

PROOSTENDE LOMMELSE STADSTEKENAAR

Bart Proost, tekenaar van de bekende *P@per*-strip *Alexander*, is sinds kort stadstekenaar. Twee jaar lang mag hij ... ja, wat mag hij eigenlijk doen?

Bart Proost: In mijn takenpakket - als ik dat zo plechtig mag noemen - zit sowieso het maken van een maandelijkse cartoon voor het stedelijk infoblad alsook het ontwerpen van uitnodigingen, affiches, flyers,... voor allerlei evenementen. Nu heb ik zelf al wat mogelijkheden aangekaart: workshops, een stripmuur ontwerpen, evenementen opluisteren met live-illustraties, publicaties van de stad illustreren, exposities organiseren, ontwerpen van relatiegeschenken, ... Maar wat concreet wordt en wat bij voorstellen zal blijven, daar beslist het stadsbestuur over. We zullen zien: voorlopig stroomt het tekenwerk voor de stad alvast vlot binnen!

Hoe zijn ze daarvoor bij jou terechtgekomen?

Er is in maart een wedstrijd uitgeschreven waarbij men te kennen gaf een stadstekenaar te zoeken voor de periode van 2 jaar. Er werd gevraagd enkele illustraties/cartoons/ontwerpen te maken rond een vast thema en een uitgebreide portfolio met CV op te sturen.
Vanzelfsprekend was ik - als tekenaar wonende te Lommel - geïnteresseerd en heb ik mijn capaciteiten in de verf proberen te zetten met een erg uitgebreide en verzorgde inzending. Met succes blijkbaar. (*lacht*)
Uit de 10 kandidaten heeft het stadsbestuur mij gekozen omwille van mijn 'veelzijdigheid en indrukwekkend parcours'. Veel chiquer kan ik het zelf in elk geval niet verwoorden.

Waarom ben je voor deze job gegaan?

Omdat het zeker een eer is om op die manier de stad waar je woont toch te kunnen 'verbeelden', omdat het een kleine cent verdient, omdat het (lokaal) erg goede reclame is voor mijn illustratieve kwaliteiten, omdat ik er ook mijn andere projecten (strips, kortverhalen, exposities, stripbeurzen...) mee onder de aandacht kan brengen, omdat ik dan interviews mag doen zoals deze. (*lacht*)

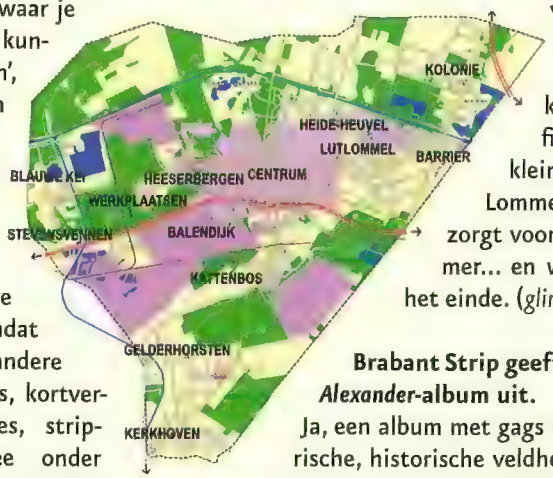

Als stadstekenaar mag je dan nu de stad promoten...

Lommel is een echte stad 'op den buiten': een middelgroot, gezellig stadscentrum met leuke winkelstraten, een sfeerrijk marktplein, opvallend moderne architectuur zoals De Glazen Toren (zowat de kleine Eiffeltoren van Lommel) in een authentieke setting met een grote waaier aan evenementen. Maar tegelijkertijd ook een echte 'groene oase'; een cliché om te zeggen dat je hier echt kilometers kan wandelen en fietsen in de mooiste, groene en rustige landschappen.
Al die elementen zijn perfect bruikbaar in toegepast ontwerp en illustratie, maar ook in strips: de achtergronden van mijn kortverhaaltje 'De Tocht' is daar een goed voorbeeld van... Daarin gaat een huis-tuin-en-keuken-filosoof fietsen met zijne kleine tegen een Lommels decor. Dat zorgt voor heel wat gemijmer... en wat traantjes op het einde. (*glimlacht*)

Brabant Strip geeft in december je *Alexander*-album uit.

Ja, een album met gags rond de legendarische, historische veldheer Alexander De Grote. Een parodie natuurlijk. Ik gebruik enkele geschiedkundige feiten, een beetje mythologie en een gezonde dosis hapklare nonsens om de kleine kant van Alexander naar boven te laten komen. Een megalomane, misantropische, narcistische en ietwat seksistische Alexander is tenslotte toch veel leuker dan dat saaie 'genie' uit te de schoolboeken. Wat niet wil zeggen dat alle Vlaamse educatieve uitgeverijen deze gags niet moeten aankopen: ze zijn bijzonder authentiek! (*glimlacht*)

ARBORIS

Konvooi 11

(Buchet + Morvan)
Sinds het vorige deel werkt Nävis niet langer voor Konvooi. Een advocaat steekt er een stokje voor en ze mag opnieuw op expeditie. Ze komt op een planeet terecht in volle burgeroorlog. Het ene kamp is voor het Konvooi, het andere fel tegen.

Vlindernetwerk 3

Stigmata (Cécil)
Na een jarenlange pauze schrijft tekenaar Cécil zelf het slot van de trilogie.

ARCADIA

Dokter Zwitser

De Betoverde Pompoenen
(Marc Wasterlain)
Modern sprookjesverhaal met veel fantasie, nu voor het eerst in vertaling.

ATLAS

Hart der Duisternis

(Anyango + Zane Mairowitz naar Joseph Conrad)
Graphic novel-bewerking van het beruchte boek dat de inspiratiebron was voor de filmklassieker *Apocalypse Now*.

CASTERMAN

Mossad 1

De Mol van het Elysee (Rovero + Bartoll)
De tekenaar van *Malone* en de scenarist van *Insiders* bundelen de krachten voor deze gloednieuwe spionagereeks.

DARK DRAGON BOOKS

Sláine: Kronieken der Invasies 4

(Clint Langley + Pat Mills)
Hyperrealistisch getekende over-the-topfantasy. Ideaal voor liefhebbers van het betere afslachtwerk.

Conan 9: Het Hart van Yag-Kosha

(Nord/Yeats + Busiek)
Per hoge uitzondering voor de Nederlandstalige markt is het de uitgever toegestaan om blote borsten op de cover te tonen. Dat moet je Romano Molenaar en Jorg de Vos, die het artwork voor de Conan-covers verzorgen, geen twee keer zeggen.

Red Sonja 6

De Terugkeer van Kulan Gath
(Avon Oeming /Carey + Rubi)

Red Sonja 7

In Beeld door Paul Renaud (Paul Renaud)
Special met oogverblindende illustraties van Paul Renaud die zelden comics tekent.

Red Sonja verzamelbox 2

Mooi uitgevoerde verzamelbox waarin de delen 4, 5 en 6 passen.

DON LAWRENCE COLLECTION

Gleevers Dagboek

Nieuwe en aangevulde versie in hardcover. Gleever is een pionier in het autobiografische stripgenre. Afwisselend dolkomisch en dramatisch. Soms ook allebei.

Soeperman

Redt het wel Alleen
(René Uilenbroek + Willem Ritstier)
Nieuwe bundel kortverhalen.

Storm

De Banneling van Thoem
(Oosterveer + Ritstier)
Los van de albums door Romano Molenaar, Jorg de Vos en Martin Lodewijk wordt deze nevenreeks gelanceerd. Over de inkleuring bestond de nodige commotie die Minck Oosterveer deed uitwijken naar Amerikaanse comicopdrachten zoals een bijdrage aan een *Spider-Man*-spin-off.

Storm 26 - Dossierediti

De Muiters van Anker
(Romano Molenaar + Jorg de Vos)
Luxe-editie met uitgebreid achtergronddossier.

SILVESTER

Casus 6
Laatste deel

De Erfenis van de Keizer
(Lorenzo Pieri + Herik Hanna)
Elk album in de reeks is een afgerond verhaal.

Casus verzamelbox

Alle zes delen in een mooie verzamelbox.

Cosa Nostra – Het Ware Verhaal 13
Start van een nieuw tweeluik

Murder Inc. (Le Saec + Chauvel)
Deze keer ligt de focus op een bende wrede moordenaars die sinds de jaren 1920 opereerde in hartje Brooklyn. De bende is beter gekend als Murder Inc.

Electric Requiem

(Maconi + Colombara)
In de reeks stripbiografieën van muziekiconen past het levensverhaal van Jimi Hendrix beslist naast die van Elvis, Presley, Johnny Cash, Michael Jackson en The Beatles.

Major Arcanum 4

J.F.K. (Jacob + Pécau)

Marie der Draken 2

Wraak
(Thierry Démarez + Ange)
Vervolg van de stevig gestarte trilogie over een meisje dat als huurlinge wraak neemt op de moordenaars van haar familie en dorpsgenoten. De auteurs maakten tevoren ook *De Orde van de Drakenridders deel 7*.

De Orde van de Drakenridders 9

Blind (Francisco Ruizgé + Ange)
Ruizgé is gekend van *Luxley*, in mei als integrale verschenen bij Dark Dragon Books.

Prins Valiant verzamelbox

Jaargang 1942-1946 (Hal Foster)
2de verzamelbox waarin opnieuw 5 jaargangen passen. In deze periode verschijnen ook nog losse jaargangen op regulier formaat: jaargang 1946 in juli, 1947 in september. In september verschijnt ook nog in een gelimiteerde oplage de gebundelde jaargangen 1957 en 1958 op groot formaat. Dit is al de 11de bundel in een reeks van 18.

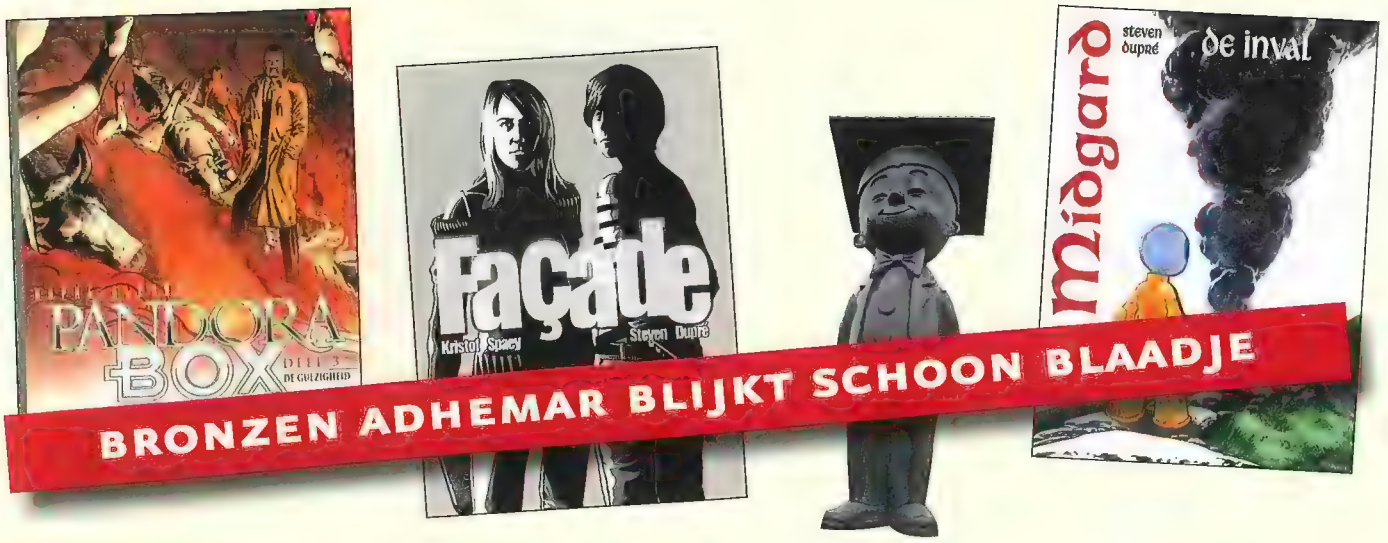

BRONZEN ADHEMAR BLIJKT SCHOON BLAADJE

Steven Dupré, wiens nieuwste worp *Midgard* in september verschijnt, heeft de Bronzen Adhemar 2011 gewonnen. Kristof Spaey vertelt waarom Steven een waardige winnaar is van deze prestigieuze prijs.

Steven is vele dingen voor mij. Op jonge leeftijd was hij één van mijn grote voorbeelden. Toen ik zelf begon te tekenen heeft hij me gesteund en raad gegeven. Ik stuurde hem mijn eerste probeersels op, waarna ik een gedetailleerde uiteenzetting van hem terugkreeg wat er, prentje voor prentje, goed en (vooral) niet goed was. Anderen had dat misschien afgeschrikt, maar ik was dolgelukkig met zulke eerlijke kritiek. Ik ben hem mijn pagina's blijven opsturen en Steven bezorgde me steeds een uitgebreide evaluatie. In het begin had hij op ieder prentje wel iets aan te merken, daarna werd dat iedere pagina tot hij enkel nog complimentjes gaf. Alsof ik afstudeerde aan de school van Dupré. Fier dat ik mij toen voelde! Geen diploma dat daar tegen op kan.

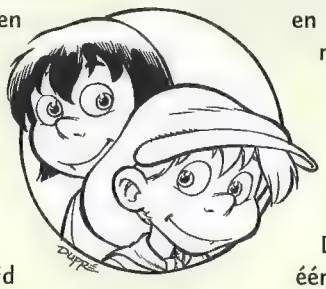

In die enkele jaren heb ik meer geleerd dan in al mijn professionele (school)opleidingen samen. Daar ben ik Steven nog altijd oprecht dankbaar voor. Dat hij de tijd heeft willen nemen om me met veel geduld zijn kennis te delen. Zo is hij met de jaren, van voorbeeld vooral uitgegroeid tot een mentor en ook, een vriend. We zijn vooral erg naar elkaar toegegroeid toen ik een maand stage bij hem liep. Elke dag naar Mol in zijn tuinhuis gevuld met sigarettenrook heel de dag boven de tekentafel te hangen, meehelpend aan zijn deel van *Pandora Box*. Good times!
Toen heb ik het ook eindelijk aangedurfd te vragen of hij een verhaal voor mij wilde schrijven. *Back To Reality*, dat verscheen in *Façade*, is het eerste, en tot nu toe enige, scenario dat Steven voor een andere tekenaar heeft geschreven. Daar ben ik nog steeds best fier op!

Steven is een geboren verteller, zowel visueel als tekstueel. Zijn werkt druipt van de authenticiteit. Van de manier waarop zijn personages spreken en handelen, tot in de kleinste nuances in hun lichaamstaal. Elke emotie geloof je. Als een personage gelukkig is word je zelf blij, wanneer het triestig is dan breekt je hart. Maar niet alleen zijn personages zijn één en al authenticiteit, de wereld waarin hij zijn personages ten tonele voert is dat evenzeer. Zijn natuurtalent (*pun intended*) voor het tekenen van fauna en flora is welgekend. Er is niemand op deze planeet die zo schoon blaadjes aan een boom kan tekenen als Steven. En dan zwijg ik nog over paarden, otters en kiekens! Daarbovenop is hij ook nog één van de beste inkters die ons land ooit gekend heeft en een geweldige (hand)letteraar. Aspecten waar de striplezer misschien niet bij stilstaat, maar waar hij bij zijn collega's niets dan bewondering voor oogst. En, zeker niet te vergeten, met *Sarah & Robin* heeft hij een van de beste jeugdstrips ooit geproduceerd: een tijdloze strip waarin jongens en meisjes van alle leeftijden kunnen wegdromen.

Artistiek zijn er vele dingen maar bovenal bewonder ik zijn belangeloze inzet voor de stripwereld en alles en iedereen dat er rond hangt. Het aanmoedigen en begeleiden van jonge tekenaars, zich engageren in allerhande initiatieven en verenigingen voor het verbeteren van het statuut van de striptekenaar en het onder de aandacht brengen van ons medium in de media en politiek, enz.

Steven staat altijd klaar om op de barricades te springen om de stripwereld ten goede te veranderen, zonder daarbij in de eerste plaats aan zichzelf te denken.
Had je mij tot een uur geleden gevraagd wat zijn beste werk is dan had ik zonder aarzelen *Sarah & Robin* geantwoord. Maar het toeval wil dat ik Stevens Midgard in avant-première gelezen heb en ik durf te stellen dat dit het beste album van zijn carrière is! En dat compliment kan tellen als je weet hoe hoog ik Sarah & Robin heb zitten. Het maakt me blij om te zien dat zijn passie voor het vertellen van verhalen nog steeds niet gaan liggen is, integendeel.

Ik wens Steven nog vele, even indrukwekkende delen van Midgard toe en dat de reeks een groot succes moge worden. En verder, dat het creatieve vuur dat brand in zijn hart nooit zal doven en zijn liefde voor de strip evenmin. Oh, en dat hij er eindelijk in slaagt om te stoppen met roken. Ik heb hem geopperd om zijn laatste sigaret te doven op het moment dat hij zijn Bronzen Adhemar beeldje gekregen heeft en dat leek hem ook een goed idee. Hopelijk houdt hij het vol, ik wens het hem alleszins van harte toe!

(Kristof Spaey is de tekenaar van de striptrilogie Misschien/Nooit/Ooit waarvan de eerste twee delen in september worden herdrukt en tegelijkertijd het laatste deel verschijnt.)

Smile

(Raina Telgemeier)
Het min of meer autobiografische Smile gaat over het tienermeisje Raina dat haar tanden verliest en haar verdere tienerjaren moet doorstaan met een beugel.

De Orde van de Drakenridders verzamelbox 3

De delen 7, 8 en 9 nu ook in verzamelbox.

STANDAARD UITGEVERIJ

Het Bierkanaal (Marc Sleen)
Heruitgave met nieuwe cover.

De Avonturen van Nero

De Brussel-Trilogie (Marc Sleen)
Bundeling van *De Zwarte Toren*, *De Verdorven Stad* en *De Orde van de Lange Tenen* met extra infodossier.

De Avonturen van Urbanus 145

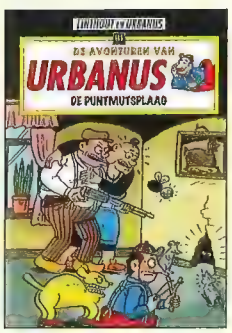

De Puntmutsplaag
(Willy Linthout + Urbanus)
Groot schandaal bij de familie Urbanus! Wanneer Cesar 's morgens opstaat is de afwas gedaan en het huis opgeruimd. En de stal van Wieske is helemaal gepoetst en blinkt als een spiegel. Welke onverlaat heeft dat gedaan? Als Eufrazie plots een weelderig kapsel heeft en het huiswerk van Urbanus proper en correct blijkt, is alles duidelijk. Ze zitten met een nest kabouters! Hoe moeten ze nu van die vervelende hulpvaardige properheidsfreakskes verlost geraken!?

Bakelandt 23

De Schone en het Beest (Leemans)
Heruitgave met nieuwe cover en inkleuring. Rooie Zita is de schone.

De Kiekeboes 129
Naar een verhaal van Pieter Aspe

Grof Wild (Merho)
Merho las een verhaal van Pieter Aspe dat hij geschikt vond voor De Kiekeboes. Er zal ook een speciale editie van dit album verschijnen.

De Kiekeboes Special 2

Buitenbeentjes (Merho)
Bundeling met drie van de reeks afwijkende verhalen, zijnde *De Simstones*, *De Heeren van scheurbuyck* en *De Wereld volgens Kiekeboe*.

De Rode Ridder 231

Het Koekoeksjong (Scholz + Lodewijk)
Martin Lodewijk staat weer paraat en heeft ondertussen een lintje gekregen voor zijn bijdrage aan de Nederlandse stripwereld.

Suske en Wiske 314

Het Lijdende Leiden
Jup, het Vlaamse duo beleeft een avontuur in het Nederlandse Leiden.

Er Was Eens 3

Eer en Geweten (Vallée + Nury)
In Frankrijk is dit grotendeels waargebeurde maffia-epos zeer populair.

STRIPGILDE

Midgard 1

De Aanval / De Inval (Steven Dupré)
Een van de eerste uitgaven van het Stripgilde door de Bronzen Adhemar-winnaar van dit jaar. *Midgard* kan je van voor naar achter en van achter naar voor lezen. Dit superdikke eerste deel bevat namelijk zowel het verhaal van Vikingen tijdens hun glorieperiode enerzijds en een alien die in hun midden terechtkomt anderzijds. *Midgard* moet Duprés magnum opus worden, verdeeld over pakweg achthonderd pagina's.

Misschien / Nooit / Ooit

(Kristof Spaey + Marc Legendre)
De eerste twee delen van de trilogie worden herdrukt. Het slotdeel Ooit biedt een nieuwe blik op het verhaal dat al door de ogen van twee andere personages is beleefd.

STRIP 2000

Plunk! 3

De Plunk Generatie
(Luc Cromheecke + Laurent Letzer)
Na de twee eerdere uitgaven bij Dupuis belandt *Plunk!* bij deze nieuwe uitgever die wèl houdt van Cromheeckes strips.

Tom Carbon

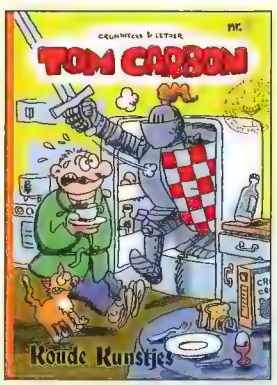

Koude Kunstjes
(Luc Cromheecke + Laurent Letzer)
Opgepoetste heruitgave met nieuwe cover. Wat er gebeurt als een verhaaltjes - verteller zelf verhaaltjes meemaakt. Frisse humor met een vleugje ijskastlucht. Brrr!

UITGEVERIJ DE BOEMERANG

The Champions

EK-Special (diverse auteurs)

UITGEVERIJ NOUGA

Flikkerzicht 9

Pure Lust (Tom Bouden)

SCHEEPSJOURNAAL

DOOR **JEAN-PIERRE LEGEIN**

Nieuws vanuit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Vlaamse Westkust, waar voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt.
reclamestripclub@telenet.be

Eetje Eerlijk

Tilburg heeft blijkbaar een eigen stripfiguurtje: Eetje Eerlijk. Samen met haar vriend Peter Pet en ezeltje Donna gaat zij de wereld verbeteren, te beginnen in de eigen stad.

Eetje Eerlijk is een bedenksel van de Tilburgers Linde Braber en wordt verbeeld door striptekenaar Peter Timmermans. Het resultaat is een stripalbum met als titel *Op avontuur met Eetje Eerlijk, Donna het ezeltje en Peter Pet in de (h)eerlijke eetbare stad*. Het album werd gepresenteerd in 2010 (!) in de week van biodiversiteit. Alle verhalen in het stripalbum spelen zich af in Tilburg en omgeving. Of het album nog te verkrijgen is, hebben we niet kunnen achterhalen.

Bob De Moor in Knack

In de *Knack nr. 23* verscheen in de week van 8 tot 14 juni in het midden een onuitgegeven kortverhaal van Bob De Moor met als titel *De molenaar van de Grande Françoise*. Het 'vergeten verhaal' van De Moor telt 6 pagina's. De exclusieve bijlage bevat ook een artikel van Gert Meesters over Bob De Moor. Het kortverhaal verscheen naar aanleiding van de expo 'Bob De Moor en de Zee' in het Belgisch Stripcentrum.

Het tubetje van Cath

In de jaren dertig van de vorige eeuw was de Keetbuurt een van de armste buurten van Leeuwarden. De omstandigheden waarin mensen daar leefden, woonden en werkten waren niet te benijden. In de Keetbuurt, later Achter Tulpenburg, woonde een gezin dat veel tegenslag ondervond en waarvan man en vrouw steeds verder uit elkaar groeiden.

Tot welke dramatische daad dit heeft geleid, wordt in dit boekje op drie verschillende manieren uit de doeken gedaan. Na het lezen van een verhaal van Fenno Schoustra in zijn boek *Moord en Doodslag in Friesland* schreef Hylke Tromp voor de *Leeuwarder Courant*, de ballade met de titel: *'t Ferhaal fan de freesleke moard op Jan Wielenga dy't deur syn frou smoard is in un doek met ammoniak*. De tekst van het lied en de muziek zijn opgenomen in het boek. Een cd met de uitvoering van de ballade door het trio 'Wiltsje fan Peazens' maakt ook deel uit van deze uitgave. Gefascineerd door de gebeurtenis ging Hylke Tromp op onderzoek in de archieven. Waarom heeft dit kunnen gebeuren? In het verhaal *Een monsterachtige daad* neemt hij de lezers mee naar de Keetbuurt, waar alles begon. Hij beschrijft het tragische leven van de hoofdpersonen met al hun lief en leed. Foto's van de Keetbuurt e.o. illustreren het verhaal. Richard Bos en Charles Guthrie lieten zich inspireren door dezelfde geschiedenis, maar kozen ervoor deze te verbeelden door de ogen van een tijdgenoot. Het Liwwadders en de prachtige, historische tekeningen van de strip geven een sfeervol beeld van Leeuwarden in de dertiger jaren van de vorige eeuw.

Het tubetje van Cath kost 14,50 euro en is o.a. te bestellen bij VVV Leeuwarden.

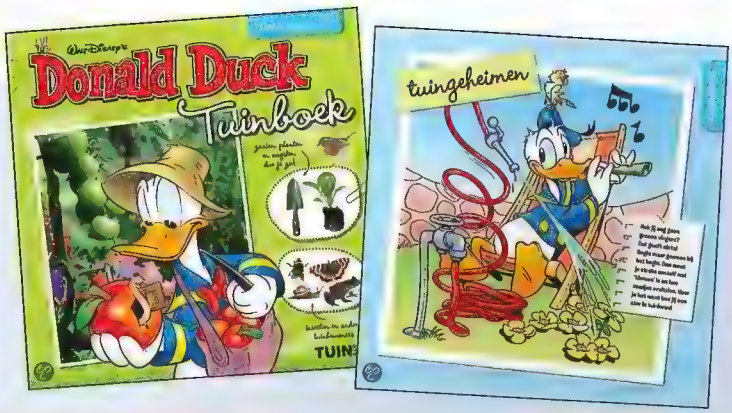

Tuinieren met Donald Duck

Het goede weer van de voorbije maanden (jazeker) zal iedereen al wel naar zijn tuin gelokt hebben alwaar noest gewerkt werd. Zo ook de beroemdste eend der wereld Donald Duck. Het boekje *Donald Duck Tuinboek* is een speciaal tuinboek voor kinderen die het leuk vinden om buiten actief bezig te zijn. Het tuinboek is samengesteld door de redacties van *Donald Duck* en *Tuin&Co* en staat vol met zaaitips, tuingeheimen en smul- en pluktips. Met rubrieken als 'Maak 'n eigen moerasje met vleeseters', 'Bouw een hut van wilgentenen' en 'Gebruik oude kaplaarzen om er plantjes in te laten groeien'. En natuurlijk ontbreken de stripverhalen niet!
Het boek kost 11,95 euro.

Racen met Donald Duck

Eind juni 2011 verscheen deze Extra Donald Duck Autospecial. In deze special uiteraard veel aandacht voor de racekwaliteiten van Disney's bekende eend. Een special vol autostrips dus. Te koop voor 3.25 euro.

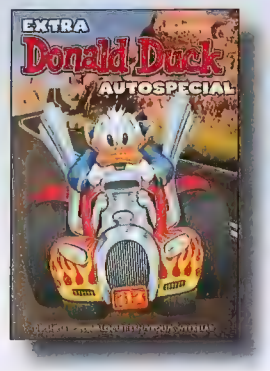

Roze Ridders drinken bier

Neen, we hebben het bier (nog) niet voorgeproefd en kunnen u dus niet mededelen of u dit biertje moet aanschaffen.
De informatie over het bier, al in omloop sinds eind 2010, hebben we dus uit tweede hand maar geven we u graag mee. Het bier werd gebrouwen door Brouwerij Vissenaken (naar aanleiding van een toneel). De Roze Ridder is een ambachtelijk, ongefilterd bier van hoge gisting met nagisting op fles. Het is minstens twee jaar houdbaar als je het rechtsstaand op een koele, droge en donkere plek bewaard.
Het bier bevat brouwwater, gerste- en tarwemout, hop en gist. Het De Roze Ridder bier is een triple van 8%.

En hier zijn de Smurfen weer!

Het zou maar al te gek zijn dat met de Smurfenfilm op komst de merchandising rond Grote Smurf & Co niet al volop op gang zou zijn getrokken. Nog tot 31 augustus 2011 is het weer verzamelen geblazen bij de supermarktketen Delhaize. Dit jaar spelen de smurfen de hoofdrol in de zomeractie van de Belgische supermarktketen.

Deze zomer kunnen gezinnen in België en Luxemburg bij Delhaize 28 figuurtjes en 4 poppen verzamelen. Die werden speciaal voor Delhaize in een beperkte oplage gemaakt. Tot eind augustus 2011 ontvangen de klanten in alle supermarkten van Delhaize, bij City Delhaize, Tom&Co, Animal Center Tom&Co en de deelnemende AD en Proxy Delhaizes een stempel per aankoopschijf van 20 euro. Daarnaast zijn er extra stempels te verdienen door de aankoop van deelnemende producten. Vier stempels leveren een smurfenfiguurtje op. Veertig stempels zijn goed voor een pluchen smurf.

Met de verzameldoos (4,99 euro of gratis aangeboden in Pluspunten) kunnen verzamelaars hun figuurtjes optimaal bewaren. Om gemakkelijk te ruilen met andere verzamelaars is er voor 1,49 euro ook een zakje in smurfenkleuren beschikbaar voor al wie zijn figuurtjes altijd bij zich wil hebben. En voor de echte liefhebbers is er een kartonnen paddenstoel (2,49 euro) waarin de verzamelaar al zijn smurfenfiguurtjes kan uitstallen.
Net als bij de vorige zomeracties is er ook op het internet weer een en ander te beleven. Delhaize liet 10 spelletjes ontwikkelen die van bij de lancering online zijn en zal elke week een nieuw spel toevoegen, tot er op het einde van de actie dus in totaal 20 spelletjes zijn.

U had begrepen dat wij hierboven gewoon de promotekst hadden gekopieerd?
Maar nu hop, naar de Delhaize!

En hier zijn de Smurfen weer! (2)

En als je dan toch in de Delhaize bent neem dan meteen de Vlaamse krant Het Laatste Nieuws mee. Want vanaf zaterdag 2 juli zal er iedere week een album van *De Smurfen* te koop zijn bij Het Laatste Nieuws. Voor één euro extra krijg je dan een album bij aankoop van de krant.
De volgende selectie werd ons doorgestuurd:

1) Dat moet je smurfen
2) De Vliegsmurf
3) De Geldsmurf
4) De Juwelensmurfer
5) De Wilde Smurf
6) De Smurfendreiging
7) Alles smurft vanzelf
8) Het boek dat alles weet
9) Het smurfenparadijs
10) De Grote Smurfin

Met Mickey aan de koekjes

Naar aanleiding van zijn 120e verjaardag brengt Delacre een koekjestrommel uit met Mickey Mouse als hoofdpersonage. Delacre heeft voor zijn Disney-trommel het welbekende metalen rechthoekige model gekozen. Deze unieke Disney-collectie is beschikbaar in drie varianten met drie tekeningen: Mickey en Minnie in de auto, Mickey die met Pluto speelt en Minnie die Mickey een zoen geeft. De Mickey-trommel biedt tien variëteiten van koekjes: droge koekjes met de smaak van goede boter, koekjes met een jasje of vulling van Belgische pure, melk- of witte chocolade ... Cœur Blanc, Délichoc puur of melk, Cigarette Russe, Biarritz, Marquisette, Brazil, Caracas, Suprême en Nordica.

Sigmund op de koffie

Als je in mei en juni jongstleden een Simon Lévelt winkel, een keten van winkels gespecialiseerd in koffie en thee, bezocht kon je daar een limited edition beker van *Sigmund* kopen. Een grote porseleinen beker met een speciaal voor deze beker getekende strip van Sigmund en andere speciale stripproducten. Koffie drinken met Sigmund. Het is weer eens wat anders.

Verdronken paarden

Het verhaal van de verdronken reddingbootpaarden vormt een belangrijk deel van het verhaal van *Penny's* Shadow, de film die op Ameland is opgenomen en die op 5 juni in Amsterdam in première is gegaan. Het drama is tevens uitgangspunt voor een stripboek met de titel: *De verdronken paarden van Ameland*. De samenwerking tussen het tijdschrift *Penny* en de bioscoopfilm *Penny's Shadow* uit zich in het zeer unieke gebruik van striptekeningen op het grote doek. Strips vormen een belangrijk onderdeel in het magazine *Penny*. Vandaar dat regisseur Steven de Jong met behulp van herkenbare striptekeningen 'Penny' in de film wilde brengen. In de inrichting van het atelier van de striptekenares en overleden moeder van Kai zijn prachtige, verhalende tekeningen verwerkt. Het drama van de reddingspaarden van Ameland wordt bovendien aan het begin van de film verteld door striptekeningen, ondersteund door de vertellende stem van actrice Monic Hendrikx.

Holco Publications heeft deze speciale tekeningen laten maken om de film te verrijken, die in verschillende lagen zijn opgezet. Planet X FX uit Amsterdam heeft de verschillende lagen bewerkt en op deze wijze de tekeningen tot leven gebracht. Het stripalbum 'De verdronken paarden van Ameland,' met het echte verhaal van de ramp op Ameland, gaat € 6,95 kosten en is vanaf 9 juni 2011 tot oktober 2011 exclusief op Ameland te koop bij meerdere verkooppunten en de VVV kantoren. Na oktober ligt het overal in Nederland in de winkels. Auteur van het stripalbum is Frank Jonker. Het eerste exemplaar werd uitgereikt tijdens de première in de Hollandse Manege in Amsterdam en is opgedragen aan Marijke Metz, overgrootmoeder Piet Tuijnman, oprichter van Holco Publications BV.

Met dank aan Peter Bonte, Wallie Hakkens, Marc Lezy, Willem Gay, Etienne Hauwaert, Stefaan Lezy, Piet van de Schans, Rob Bosman, Paul Lauwers

STRIPS UIT HET KADER

striptentoonstellingen op een rij

De rechter in het Nederlands Stripmuseum

Terecht of Onterecht, dat is de naam van de nieuwe tentoonstelling die van 1 juni tot en met 30 september in het Nederlands Stripmuseum Groningen te zien is.

De tentoonstelling neemt de bezoeker mee in de boeiende wereld van het Nederlandse recht. Dit alles met een knipoog, want als hoofdpersoon in deze tentoonstelling figureert De Rechter, de bekende stripfiguur van cartoonist Jesse van Muylwijck, die dagelijks in de krant zijn zegje doet over een actueel onderwerp. Tijdens *Terecht of Onterecht* kunnen bezoekers op interactieve wijze over zaken oordelen die aan de rechter worden voorgelegd.

Het is dit jaar tweehonderd jaar geleden dat Napoleon de basis legde voor de rechtspraak in Nederland. Dat was voor de Raad voor de rechtspraak een goede reden om de tentoonstelling *Terecht of Onterecht* samen te stellen in het Nederlands Stripmuseum Groningen. Gedurende de tentoonstelling vertelt stripfiguur De Rechter bezoekers van de tentoonstelling aan de hand van strips van alles over de rechtspraak in Nederland. Daarnaast wordt uitgelegd hoe het er in onze rechtszalen aan toe gaat.

De tentoonstelling is onderverdeeld in rechtkamers met elk een eigen onderwerp. Het gaat daarbij niet alleen over criminaliteit, maar ook over zaken als echtscheiding, erfrecht en verkeersongevallen. Centraal opgesteld in deze kamers staan drie balies, waar de bezoeker vanachter een beklaagdenhekje rechtstreeks in gesprek gaat met De Rechter. Deze legt als interactief tekenfilmfiguur de museumbezoeker een moeilijk dilemma voor over uiteenlopende rechtszaken, waarbij de bezoeker wordt uitgedaagd om zelf een oordeel te geven. Uitspraken en standpunten worden door De Rechter, met een knipoog, kritisch beoordeeld. Ter gelegenheid van de tentoonstelling verschijnt het gelijknamige boek *Terecht of Onterecht*, met daarin een selectie van de beste rechterstrips voorzien van toelichtende teksten van rechtbankverslaggever Rob Zijlstra.

Het Nederlands Stripmuseum ligt in Shoppingcentre De Westerhaven, Westerhaven 71, 9718 AC Groningen. Openingstijden: dinsdag t/m zondag van 10.00-17.00 uur, in de zomervakantie ook maandag open van 12.00-17.00 uur. Entree €8,50, kinderen van 3 t/m 11 jaar en 65+'ers €6,95, Museumkaart gratis. Meer informatie op www.stripmuseum.nl.

De helden van Philip Paquet

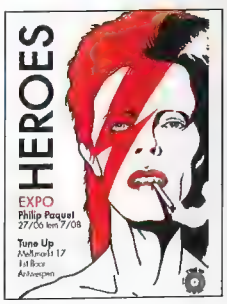

HEROES is een grafisch eerbetoon aan de muzikale helden van de Antwerpse stripauteur Philip Paquet, iconische figuren die de grenzen van de rock en de jazz wereld verlegden met hun unieke sound. Een reeks, letterlijk, gelaagde portretten en tekeningen.

De expo loopt nog tot 8 augustus 2011.
Tune Up
Melkmarkt 17, 2000 Antwerpen
Alle dagen open (gratis)

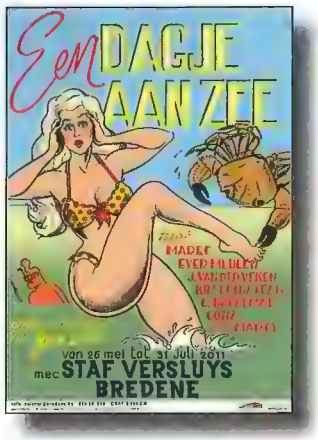

Een dagje aan zee met...

In navolging tot de bijzonder succesvolle expo *Cowboy Henk aan zee* organiseren het gemeentebestuur Bredene en het Autonoom Gemeentebedrijf Bredene ook in 2011 weer een tentoonstelling om duimen en vingers bij af te likken.

Herr Seele werd aangesteld als curator van de tentoonstelling *Een Dagje aan Zee met ...* . Tal van gevierde illustratoren verlenen hun medewerking aan dit project. Onder andere de legendarische Ever Meulen, Marec en Kim Duchateau zullen hier een aantal nooit eerder getoonde werken komen presenteren aan het grote publiek. Heel wat professionele tekenaars en illustratoren houden zich daarnaast ook bezig met andere kunstvormen, en deze worden nu voor het eerst getoond.

Alle deelnemende kunstenaars op een rij: Ever Meulen (*Humo*), Jan van der Veken (*The New Yorker* !!), Gert Dooreman (*De Standaard*), Marec (*Nieuwsblad*), Kim Duchateau (*De Morgen*), Conz (graphic novel), Marty (jonge belofte)

De tentoonstelling is nog tot 31 juli 2011 gratis te bezoeken tijdens de openingsuren van het MEC Staf Versluys.
Meer info: cultuur@bredene.be en 059 56 19 66

GEERT DE SUTTER OVER BOB DE MOOR

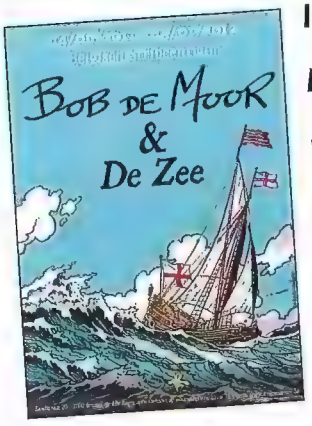

In het Belgisch Stripcentrum te Brussel loopt nog tot 12-1-2012 de expo *Bob De Moor en de zee*. De tentoonstelling gaat dieper in op de manier waarop de legendarische tekenaar (1925-1992) zijn passie voor de zee in zijn werk gestalte gaf. Stripauteur Geert De Sutter, bekend van o.a. *Jan van Pietersheim* en *Valentinus* (getekend door Wim Swerts), startte zijn carrière als assistent van De Moor en werkte zo mee aan *De 3 formules van Professor Sato*, *Barelli in Bruisend Brussel* en *Cori De Scheepsjongen*.

"Het begon met de reeks *Snoe en Snolleke*. Toen die vanaf 1987 opnieuw werd uitgegeven onder de naam *Johan en Stefan* ondergingen ze een flinke facelift", gaat de Zonhovenaar van start. "De restauratie voor de inkleuring bestond vooral uit het weghalen van zwarte silhouetten uit de prenten en vervangen door lijntekeningen. In 1989 verscheen het album *Barelli in Bruisend Brussel*, waarvoor ik alle decors tekende en inktte. En tot slot werkte ik mee aan *Dali Capitan*, het laatste album van *Cori de scheepsjongen*, welbepaald aan de decors in potlood van de platen 29 tot en met 41. De laatste platen werden volledig door Johan De Moor getekend."

Je hebt ook meegewerkt aan *het Blake en Mortimer*-album *De drie formules van professor Sato*.

Geert De Sutter: In het begin van het album, de eerste vier platen, heb ik meegetekend aan de decors. Vanaf dat moment koos Bob De Moor er voor om alleen verder te gaan. Dat had te maken met het feit dat hij zich niet helemaal op zijn gemak voelde bij het tekenen. Voor zijn andere reeksen had hij niet de gewoonte te tekenen naar foto's. Wel voor de decors, maar niet voor de personages. Jacobs had voor zijn laatste albums alle houdingen van zijn personages "live" gespeeld en laten fotograferen. Toen Bob De Moor naar het einde toe in tijdnood kwam vroeg hij me

opnieuw mee te werken bij het uittekenen in potlood van de decors vanaf plaat 31.

Tegenwoordig wordt *Sato 2* vergeleken met de nieuwe albums van Benoit en Juillard, maar dat vind ik niet correct. Het is niet fair van Juillard om in het interview in *Stripgids 24* te zeggen dat Bob De Moor "niet bepaald een beste beurt maakte" met *Sato 2*. Ik vind de vergelijking niet eerlijk: *Sato 2* lag helemaal vast, Jacobs had immers alles klaarliggen. Bob De Moor moest *Blake en Mortimer* tekenen in de jaren '70. Lelijke kostuums, lelijke (Japanse) auto's, de lelijke straten van Tokyo, een lelijke ambulance en tot slot een lelijke helikopter! Benoit en Juillard konden lekker terug naar de Fifties, prachtige Amerikaanse wagens en zelfs de Expo in Brussel! Zalig om te tekenen. Het is echt niet toevallig dat Van Hamme de reeks terugplaatst in de tijd en de sfeer van *Het gele teken*.

Bovendien kreeg Bob De Moor te weinig tijd om het album te maken. Benoit kreeg jaren de tijd voor één boek. En terecht. De Moors tekenstijl in *Sato 2* ziet er bij momenten aarzelend en, in tegenstelling tot zijn andere werk, een beetje 'onhandig' uit. De oorzaak is het gebruik van foto's van de houdingen van de personages. Voorbeelden hiervan vind je in *Dossier Mortimer contre Mortimer* (Editions Blake et Mortimer, 1990), het fameuze boek waarin alle oorspronkelijke decoupages (van Jacobs zelf) van de 46 platen van *Sato 2* staan in afgebeeld. Deze 'onhandigheid' heeft alles te maken met het (verplichte) natekenen van de foto's van Jacobs.

Vandaag de dag doet iedereen het (*Largo Winch, Alfa, ...*), maar toen was dat nieuw en Bob De Moor had er moeite mee. Het komt ook door de vervorming van het beeld door de lens van het fototoestel. Als je een foto maakt van een figuur van kop tot teen, zal je merken dat de benen altijd te kort uitvallen. Daar moet je je dan als tekenaar van bewust zijn en een correctie aanbrengen.

Tot slot was Bob De Moor ook niet tevreden met de inkleuring van *Sato 2*: Hij vond, net als Jacobs, dat *Blake en Mortimer* vlak moest worden ingekleurd, dus zonder 'degradés' en effecten. Ook van de schaduwen onder de petten van de figuren hield hij niet. En dan had ik het nog niet over die afstotelijk groene das van Blake! Stel je voor dat Bob de Moor nu vandaag een nieuwe *Blake en Mortimer* mocht maken, het zou heel anders geweest zijn. Denk maar aan het prachtige *Lefranc*-album *Het Hol van de Wolf*.

Toen *De Onoverwinnelijke Armada* verscheen kende ik Bob De Moor nog niet persoonlijk, toch was dat toen al mijn lievelingsstrip. Nu, zoveel jaren later is dat nog steeds: twee meesterlijke al-

LE REPRÉSENTANT DE LA THÏFA * DES RÔTS.
SALUT, PRAGUT. AU NOM DU BEYLENGE... JE VIENS CHOISIR LES MEILLEURS ESCLAVES DU DAY POUR LA MÈNE
QU'ALLAH TE PROTÈGE, TOI ET NOTRE PRINCE BEUGE MENS. LA CHANCE NE M'A PAS SOURIT CETTE FOIS CI. J'AI PERDU PRÈS DE LA MOITIÉ DE LA CARGAISON PENDANT UNE TEMPÊTE.
LENT MEMENT, TOUT TE SERAU LE CONNAÎT PRÉSU... VOUS JE VOIS PAS TON AMI DAU. APITAN.
AH! MON AMI?... PEOUAH! TU VEUX RIRE OU CRACHER... EMPORTÉ PAR LES FLOTS, LUI... HA! HA! BON DÉBARRAS!
CES FORBANS SONT EN TRAIN DE TRAHIR LEUR MAÎTRE SANS AUCUNE SCRUPULE!
PENDANT CE TEMPS, DANS LA CHAMBRE DE NAGE, LES COMITES SÉPARENT LA CHIOURME EN TROIS GROUPES DIFFÉRENTS...
LES CHRÉTIENS... LES JUIFS DE CE CÔTÉ TOUT LES PROTESTANTS DEVANT DE LE CANOT!
AOUH!... VOUS SOMMES TRAITÉS COMME DERNIERS DE LA RACE HUMAINE!
LOT DES PROTESTANTS DANS TOUS MES MON GUNS
LES PROPOS DES DEUX HOMMES ONT ÉTÉ SAISIT PAR CORI QUI, POUSSÉ PAR LA MASSE DES ESCLAVES A TOUT LA PEINE DU MONDE DE NE PAS TOMBE PAR DESSUS BORD...
PAR LE GRAND CRABE... C'EST UN VÉRITABLE COMPLOT!
TOUT LE MONDE ENLÈVE SES FRUSQUES!

"Toen ik platen uithaalde bij Bob De Moor vroeg hij me eerst kopies te maken, vooraleer ik er de tekeningen verder op uitwerkte. Hier in deze decoupage en schetsvorm komt zijn talent het beste tot uiting", vertelt Geert De Sutter

bums, waarin hij ook bewees niet alleen een meesterlijk tekenaar te zijn, maar ook een bekwaam scenarist.

Hoe ben je eigenlijk in contact gekomen met Bob De Moor?
Via een vriend van mijn vader ben ik op een dag bij Bob De Moor terechtgekomen. Vanaf toen vroeg hij me regelmatig mee te tekenen aan zijn albums. Praktisch viel dat erg goed mee, hij woonde in Ukkel en ik in het naburige Drogenbos. Ik haalde enkele platen uit, werkte er thuis aan en bracht ze na een paar dagen terug. Het was buitengewoon om hem te hebben gekend. Als mens en als tekenaar verdient hij het grootste respect. Ondanks zijn ziekte kwam hij nog naar Hasselt om het openingswoord te houden op de vernissage van mijn tentoonstelling naar aanleiding van het uitkomen van mijn album *De Polyglotta's van Plantijn*. Hij kwam ook speciaal naar Limburg voor mijn bruiloft.

Wat vind je van de expo?
Mooi dat men heeft gekozen om zijn allerbeste en meest persoonlijke werk in de schijnwerper te plaatsen: de vijf albums van *Cori*. De tentoonstelling brengt daarnaast ook ander werk waaruit zijn passie voor de zee blijkt, onder andere prachtige tekeningen voor een animatiefilmproject en voorbereidingsmateriaal voor het *Kuifje*-album *Cokes in voorraad*. Dat Bob De Moor van de zee hield mocht ik elke keer ervaren toen ik bij hem thuis aanbelde. Om zijn tekenkamer te bereiken moest ik telkens langs de schitterende maquettes van de zeilschepen die in de hal stonden. Die hadden op de tentoonstelling ook niet misstaan!

Zijn zoon Johan zei ooit: "Het *Cori*-verhaal is af, met het laatste album waarin Cori zijn vader terugvindt is de cyclus rond." Ik ben het daar volledig mee eens. Samengevoegd is het een verhaal geworden van 230 (!) pagina's dat de tand des tijds perfect zal doorstaan. Vandaag durft bijna niemand meer een origineel van zijn eigen werk te leggen naast de originele *Cori*-platen die op de tentoonstelling worden getoond. Die platen zijn stuk voor stuk adembenemend!

Bob De Moor op het huwelijk van Geert De Sutter

Je was ook aanwezig op de feestelijke opening van de expo.
De vernissage van de tentoonstelling was een waar feest! Fantastisch om zien hoe talrijk de opkomst was. Bob De Moor overleed 19 jaar geleden... Hartverwarmend hoeveel mensen hem niet vergeten zijn: Bob De Moor was in alle opzichten een uitzonderlijk man!

Wat mogen we nog van jou verwachten ?
Begin november komt een nieuw album uit *Het geheim van de Bakkerij*, in opdracht van het Diaconaal Centrum De Bakkerij in Leiden (30p. in kleur). Het vertelt de geschiedenis van de armenzorg in de stad Leiden. Toevallig komt een maand eerder de nieuwe *Suske en Wiske* uit, *Het lijdende Leiden*. Gelukkig speelt mijn verhaal zich in een ander tijdperk af!
Daarnaast start in september een cursus 'Comic Book Artist' bij Syntra Hasselt. Al enkele jaren gaf ik daar een beperkte cursus 'Stripauteur' in avondopleiding. Nu zal ik samen met Wim Swerts een uitgebreidere cursus geven in dagopleiding. Een aspirant stripauteur kan in één jaar (900 lesuren) doorheen 10 modules alle stappen doorlopen van het productieproces met als einddoel de uitwerking van een eigen (kort) stripverhaal.
(voor meer info zie www.geertdesutter.be)

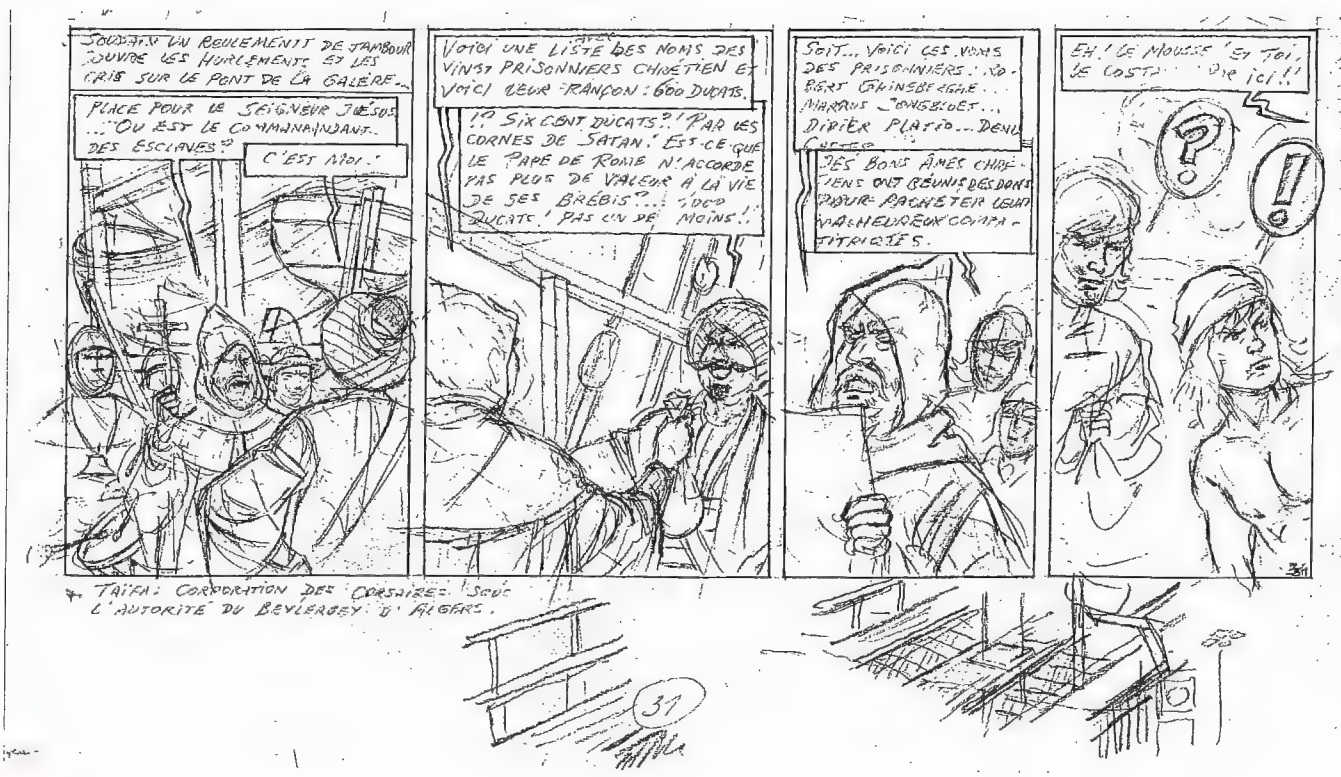
SOUDAIN UN REMUEMENT DE TAMBOUR COUVRE LES HURLEMENTS ET LES CRIS SUR LE PONT DE LA GALÈRE...
PLACE POUR LE SEIGNEUR JÉSUS ! OU EST LE COMMANDANT DES ESCLAVES ?
C'EST MOI.
VOICI UNE LISTE DES NOMS DES VINGT PRISONNIERS CHRÉTIEN ET VOICI LEUR RANÇON : 600 DUCATS.
!? SIX CENT DUCATS ?! PAR LES CORNES DE SATAN ! EST-CE QUE LE PAPE DE ROME N'ACCORDE PAS PLUS DE VALEUR À LA VIE DE SES BRÉBIS ?... 1000 DUCATS ! PAS UN DE MOINS !
SOIT... VOICI LES NOMS DES PRISONNIERS : ROBERT GRINSBEEKE... MARRUS JONGEBOER... DIRRER PLATTO... DENIS CUSTER...
DES BONS ÂMES CHRÉTIENS ONT RÉUNIS DES DONS POUR RACHETER UNE MACHELEURE DE COMPATRIOTES.
EH ! LE MOUSSE ! ET TOI, LE COSTO ! VIENS ICI !!
+ TAIFA : CORPORATION DES CORSAIRES SOUS L'AUTORITÉ DU BEYLERBEY D'ALGERS.
37

WANTED

~~DEAD~~ OR ALIVE

Nero-tekenaar Marc Sleen zoekt de maker van deze bronzen beeldjes. Ze stellen zijn striphelden Petoetje en Petatje voor, zijn voorzien van beweegbare hoofdjes en zijn ongeveer 25 cm hoog. De geestelijke vader van de striphelden kreeg de beeldjes enkele jaren geleden en zou graag contact opnemen met de creatieve en gulle schenker.
Alle informatie is welkom bij de redactie op brabant.strip@gmail.com.

COLLECTIE FENIX 2011 WANNEER?

Goed nieuws en slecht nieuws. De Fenix-albums 74 en 75, respectievelijk *Dees Dubbel en Cesar: Heksen op Gruwelstein* (Rik) en *Kari Lente: De onzichtbare habbekratz* (Bob Mau) zullen normaal gezien in de loop van de zomer verschijnen.

Dat lijkt het goede nieuws, niet? Dat is het ook maar de woorden 'normaal gezien' kan eventueel het slechte nieuws worden. Door druktechnische problemen werden de albums namelijk al even uitgesteld (het zag er écht niet uit) en op dit eigenste moment van typen weten we nog steeds niet of de albums die we in onze handen zullen krijgen voldoen aan de strenge normen van onze albuminspecteurs. In het slechtste geval zou dat betekenen dat we u de albums pas in september kunnen bezorgen. In het slechtste geval dus, hé. Laten waar dan nu maar even niet van uit gaan.

GeP@per in BSM

Het hoeft niet allemaal slecht nieuws te wezen in deze rubriek. Als u deze bladzijde omdraait of als u goed gekeken hebt in de door ons toegestuurde envelop dan weet u dat het goed gaat met het vakantiealbum en hebt u de pracht van een *P@per*-cover al meermaals bewonderend bekeken.

Wij geven u graag de gouden tip mee dat naast de cover de inhoud ook meer dan genoeg te smaken heeft. De *P@per*-redactie mag zich weer een dikke pluim in hun gat steken (niet te diep, het is voor iedereen vakantie) met dit weer uitstekende nummer. U mag hun dat ook gerust laten weten, hoor.

BRABANT STRIP AGENDA

Organisatoren sturen alle info naar johan.van.ransbeeck@telenet.be
met als onderwerp: Brabant Strip Agenda

21 juli t.e.m. 7 augustus 2011

Stripfestival Middelkerke

25ste stripfestival. In een tent aan de Degreefplein/Zeedijk van 10u tot 12u en 14u tot 18u. Met tal van signeersessies

Info: http://www.stripbdmiddelkerke.be/

20 augustus 2011

Kampen

13de Stripspektakel. In Oude Straat en Van Heutszplein van 10u tot 17u. Met tal van signeersessies en tentoonstellingen.

Info: http://www.kamper-stripspektakel.nl/

27 augustus 2011

Jette

Strip-festival-BD. In Abdij Van Dielegem, Tiebackxstraat 14 van 10u tot 18u. Met signeersessies van De Marck, Rik De Wulf, Walthéry, Attanasio, Andrazzi

27 augustus 2011

Groningen

2de Groninger Kunststripbeurs. In Hoge der A 26 van 12u tot 17u
Met tal van signeersessies

Info: http://kunststripbeursgroningen.blogspot.com/

27 en 28 augustus 2011

Charleville-Mézières

7de Le Caberet Vert. In Restaurant Administratif van 10u tot 19u. Met signeersessies van Sylvain Cordurié, Anthony Jean, Simon Andriveau, Espé,...
Info:
http://bdcabaretvert.canalblog.com/

27 en 28 augustus 2011

Valkenswaard (BS aanwezig!)

Brabantstripspektakel in Club Valcencourt, Pastoor Heerkensdreef 15 van 10u tot 18u. Met signeersessies van Marc Verhaegen, Lectrr, Uco Egmont, Boekholt,...

Info : http://www.brabantsstripspektakel.nl/

10 en 11 september 2011

Breda Stripboekenbeurs

In Chassé Theater, Het Stadskantoor, Centrum voor Beeldcultuur,....
Met tal van signeersessies, tentoonstellingen, workshops, presentaties,...

Info : http://www.stripbeursbreda.nl/

GEZOCHT

(13/06) Ik ben nog op zoek naar strips van Dees Dubbel en Cesar: De fliereFluiters, De neus van Patatas, De bron van Ting-Ling, De vampier van langshier, Het verkleinwater, De wraak van Pijkezot, De sprekende doedelzak, De wonderpluim, De vlam van Calcutta, De robot van 't Rabot, In de klauwen van Atsjie Gaga, De erfenis van oom Arthur, De duivelse schim, Het pistool van Pardoen, De snuifdoos van Nostradamus, De ping-ping lamp, De boeboekersen, Het rubberstaal, De tijdspiegel, Wapensmokkel, Het geheim van blauwe ijsgrot, De Chinese onderwereld, Het geheim van Alabibi, De schat van Barbousse, De schat van Mostarda, De schat van oorlam, De onzichtbare, Waar is El-Astiek, De juwelen van Sirikit, De raket van Philibert, Mysterie in Wad-es-dah, De omgekeerde formule, De tempel van Tatakiki, Het gouden kanon.
gilbert.boes@telenet.be

(24/04) Items en curiosa over Marc Verhaegen.
- Krantenknipsels
- Wenskaarten
- Postkaart Middelkerke
- Beeldje Senne en Sanne
- Lidkaart Brabant Strip
- ....

Nick.lebon@telenet.be

AANGEBODEN

1ste druk stripverhalen. Allemaal in zeer goede staat. Strips kunnen afgehaald worden of kunnen opgestuurd worden. Onder andere Arkel, Michel Vaillant, Rik Ringers, De Blauwbloezen, Lucky Luke, Natasja, Kenya seizoen2, Toenga, Bollie en Billie, Zakkenloper en Blasius, Slemper en Slof, Zapman, Foufi, Dirk Stallaert, Johnny Goodbye, Lowietje, Jaguar, Robbedoes, Archie Cash, Millenium MM Collectie, Woogie, De Zingari, Buck Danny, Jeremiah.
Meer info bij **pat1962@telenet.be**

Ons vakantiealbum van dit jaar verscheen oorspronkelijk in *Ons Rakkersblad*, een uitgave van Ivanov Gent. Dat leek ons dan weer een ideale gelegenheid om wat meer te vertellen over deze Vlaamse uitgeverij, die ook drie stripbladen heeft uitgegeven. In dit magazine een artikel over *Ons Rakkersblad* (1942-44). Maar omdat wij niet over een nacht ijs gaan, kondigen we nu al aan dat in onze volgende magazines we ook nog uitgebreid terugkomen op *Ivanov's Rakkersvriend* (1947) en *Ivanov's Rakkersblad* (1955-56).

door **DannY De LaeT**

Ons Rakkersblad is ontstaan tijdens de bezetting en uit een dubbele noodzaak, die enige voorafgaande uitleg vergt.

Het blad is niet zomaar uit de lucht gevallen maar gegroeid en gedreven door omstandigheden die de toenmalige uitgever dwongen een noodoplossing te vinden.
Aan het succesverhaal van de *Ivanov's verteluurtjes*, ofte de "Ivanovkes" zoals ze in de volksmond werden genoemd, dreigde reeds in 1942 abrupt een einde te komen omdat Sacha Ivanov [1] ziek werd, waardoor de echtgenoot-uitgever het moeilijk kreeg om het tempo van de verteluurtjes, zowel als de kleine romans, te handhaven en tenslotte slechts over een beperkte voorraad meer beschikte.

De woekerende papierschaarste (hoewel er nooit zoveel gelezen werd als tijdens de oorlogsjaren en de vraag naar lectuur zeer groot was) was niet meteen een probleem voor de Ivanovs die mogelijk deze klip omzeild hebben door hun publicatie voor de Vlamingen in Duitsland, waarvoor ze in ruil zeer waarschijnlijk mochten rekenen op meer goodwill van de bezetter.

Hoe dan ook, in 1942 en 43, toen Rachel het tempo van drie series [2] niet meer aankon, koos men voor een andere oplossing. *Ons Rakkersblad* werd een heus jeugdblad, zeg maar een verkapt stripblad (avant la lettre, want de term bestond nog niet), waarin de *Verteluurtjes* werden opgenomen.
In mei '43 liet Sacha Ivanov in haar eigen *Rakkersblad* weten dat

1. Sacha Ivanov heette in werkelijkheid Rachel Ysebie-Van Overbeke; zij werd geboren te Gent op 7 maart 1888 (1897 volgens sommige bronnen) en was van beroep onderwijzeres. Zij was op 13 juni 1921 in het huwelijk getreden met de tien jaar jongere dichter en dramaturg René-Gaston Ysebie, geboren te Gentbrugge op 26 september 1898, die schreef onder de naam Reinier Ysabie. Rachel was een geboren vertelster; zij had een grenzeloze fantasie en kon urenlang vertellen voor haar klas, maar ze wou ook schrijven. Daar zag haar schrijvende echtgenoot wel brood in, die haar aanspoorde om die verhalen op papier te zetten. Bewust of onbewust heeft echtgenoot Reinier Ysebie zich toen als het ware weggetoverd als schrijver. Zijn naam wordt hoe dan ook in geen geval geassocieerd met die van Sacha Ivanov. Niet geassocieerd zei ik, maar toch personifiëren zij beiden Sacha Ivanov, de schrijver, de verteller en de uitgever, die vooral een grote onbekende blijft en doorgaat voor een man vol ervaring en talent.
Waarom trouwens dat eerder koddig pseudoniem van Ivanov? Het is (évidemment) de contractie van de beginletters van Rachels namen – die van haar echtgenoot en haar eigen familienaam: Y-sebie VAN OV-erbeke = I + VAN + OV!v

Rachel Van Overbeke met haar hondje Lompi

Ons Rakkersblad
1 Fr
IVANOV'S VERTELUURTJES
De Sheriff met het Roode Masker
DE AVONTUURLIJKE REIS VAN BOLLEKE EN NONKEL KRISPIJN

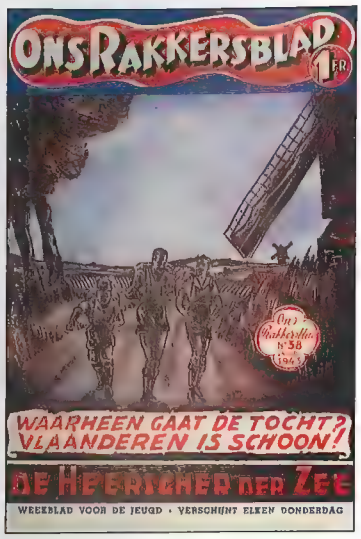

Van links naar rechts: Ons Rakkersblad 3 met Sirius, Ons Rakkersblad 38, De avontuurlijke reis van Bolleke en nonkel Krispijn

ze ziek was; wanneer zij dan op 31 juli 1943 overleed en gezien de politieke en sociale toestand van België er niet op vooruit ging, moesten de overblijvende Ivanovs[3] heksentoeren uithalen om nog enige publicatie (en zichzelf) in leven te houden, tot de toestand niet meer houdbaar was en begin '44 OR werd opgeheven. Pas najaar 1945 zou de familie Ysebie de fakkel weer opnemen en weer tot schrijven en uitgeven overgaan.

Achteraf beschouwd kan men *OR* inderdaad als een stripblad beschouwen. Dat was zeker niet slecht want de reeds aangehaalde socio-politieke situatie maakte een doorbraak van stripbladen niet evident.
Uitgezonderd het grote *Bravo!* (uitg. J. Meuwissen te Brussel) dat deels in vierkleurendruk verscheen, was de ontluikende stripmarkt niet van enig conformisme vrij te pleiten.
Stripverhalen drongen pas einde van de jaren dertig door in de Vlaamse pers. Kranten namen ze nog maar schoorvoetend op en weekbladuitgevers zagen er enkel heil in als voer voor kinderen. Toch werden noemenswaardige pogingen ondernomen, zoals door *Bravo!* (ontstaan in 1936), *Robbedoes* (Vlaamse versie einde '38) of *Ons Kinderland* (gestart in 1937) werd aangetoond.
Daarnaast had je de eerder old fashion-ogende *Kindervriend* (ontstaan in 1911 of '12?) die vooral Engelse en Franse strips met ondertekst – in de stijl en trant van de volksprenten – opnam, of nog de kortstondige Brusselse *Rakkersclub* (1936-37 en niets te maken met Ivanov) of de supplementen *Ons Volkske* (in *Ons Volk* sedert 1932) en *Wonderland* (bij *De Dag* sedert 1937).
Zonneland, ontstaan te Averbode in 1920, ten gevolge van de Eucharistische Kruistocht, was wel een jeugdblad maar daarin vonden strips toch zo moeilijk hun weg, ondanks de aanwezigheid van tekenaars als Waterschoot, Van Immerseel, De Swerts, Evany en zelfs Jijé.
In 1942 was van al dat stripgedoe maar een mager skelet over gebleven. *De Kindervriend* was in 1940 ter ziele gegaan, *Ons Kinderland* werd opgeslorpt door *Ons Land*, waar het alsmaar een krimpend gedoe werd, meestal volgetekend door strippionier Eugeen Hermans. Een zelfde lot was *Wonderland* beschoren, dat een alsmaar kleinere oppervlakte mocht bestrijken in *De Dag*, maar waarin ene Vandersteen zijn debuut maakte. *Robbedoes* en *Zonneland* zouden in 1943 zelfs een tijdlang verdwijnen.
Enkel de "economische collaborateur" J. Meuwissen wist het hoofd boven water te houden en zijn *Bravo!* (onderbroken in juni 1940) weer op te starten tot een prachtig stripblad waarin eerst nog Amerikaanse strips verschenen die nadien (node) verdrongen werden door werk van Vandersteen (alweer), Jacques Laudy, E.P. Jacobs, Sirius, James Thiriar e.a.
Uitgezonderd deze *Bravo!* zullen slechts 3 "nieuwe" titels op de markt worden gebracht, met name, uiteraard *Ons Rakkersblad*, maar ook *Aventures Illustrées/Geïllustreerde Avonturen* van Guy Depière (dat later wordt omgetoverd tot *Bimbo* maar in 1943 het zwijgen wordt opgelegd) en het meisjesblad *Nine/Nina* dat einde '43 opduikt maar in 1944 reeds verdwijnt.

2. Ivanov's verteluurtjes werden in het najaar van 1936 gevolgd door Ivanov's kleine romans, een resem liefdesverhalen om de vrouwelijke lezer te paaien. Nr 6 van IKR is De misdaad van 20u.30, het eerste verhaal van Inspecteur Robert, en omdat deze held minder paste in de stroom love-stories en bovendien succes kende, ging inspecteur Robert een eigen leven leiden in een aparte serie, *Ivanov's Romans/ Detective Roman* (later *Ivanov's Detective Romans*), van 18 maart 1938 af met De vermiste kogel. Is het waar of niet, maar dochter Regina vertelde me dat er ooit serieus gedacht werd aan een tv-reeks over inspecteur Robert met Nand Buyl in de eponieme rol!

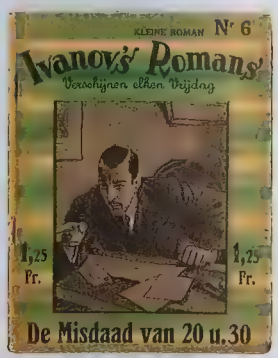

Ivanos' kleine romans 6 met het eerste verhaal van inspecteur Robert

3. Antoon Mortier (Gent, 26 april 1919) doet in 1942 zijn intrede in de Ivanov-clan en wordt hoofdopsteller van *Ons Rakkersblad*. Later treedt hij in het huwelijk met Regina Ysebie (9 oktober 1925) de dochter van Rachel Van Overbeke en René-Gaston Ysebie. Hun zoon werd niet toevallig Reinier gedoopt. Reinier Ysebie – die na de oorlog hertrouwde met zijn schoonmaakster Julia Cocquuyt - overleed op 17 september 1967; zijn dochter Regina op 10 september 1986. Tot voor enkele jaren leefde Anton Mortier nog in Villeneuve lez Avignon.
Over de saga van de Ivanovclan leze men de uitmuntende studie van John Rijpens: "Sacha Ivanov/ Vlaamse Pulp à la carte, De Vries-Brouwers, Antwerpen, 2006

Van links naar rechts: Ons Rakkersblad 1 (pag. 2), Ons Rakkersblad 7, Ons Rakkersblad (pag. 2) met edito van de zieke Sascha

De Rakker, gedoodverfde opvolger van Ons Rakkersblad kan men ten hoogste een jeugdblad noemen maar zeker geen stripblad. Geen wonder dus dat *OR* als een (Vlaamse) verruiming ten tonele verscheen en in die droeve jaren – zij het kortstondig – de titel van "eerste en belangrijkste" Vlaamse stripuitgave mag dragen. Het belang van de bijdrage geleverd o.m. door (een anonieme) Sirius en DeBudt werd lang onderkend. Maar juist die twee gaven het blad enig cachet en waarde. Het zal niemand ontgaan dat het verhaal van Sirius over Bolleke en Krispijn een poëtisch meesterwerkje is, in de trant van zijn strip *Polochon/Ploem* die toen in *Bravo!* liep.

Ook de stripbijdrage van DeBudt (die tijdens de bezetting nog als Leo signeerde) is merkwaardig; Buth was toen een jong aankomend talent – leerling en medewerker van Frits Van den Berghe – die zijn weg zocht in allerlei publicaties. Hij publiceerde overigens in 1943 zijn eerste meesterwerk met een album over Munchhausen (bij Het Licht) maar zijn ware stripcarrière begon reeds in 1941 toen hij op tekst van Blanka Gyselen een lange strip in *Volk en Staat* (Antwerpen) publiceerde: *De wereldreis van Flip en Flop*. Dat jaar tekende hij in de Gentse krant Vooruit ook de stop comic *Mijnheer Dingens*. In 1943 verschijnen beide strips opnieuw in *Ons Rakkersblad*. De Flip en Flop-strip die hier in tweekleurendruk verschijnt blijft jammer genoeg onafgewerkt. (*inmiddels deels herdrukt door Brabant Strip in het vakantiealbum van 2008*)

Na de oorlog zou Buth trouwens weer relaties aanknopen met de familie Ysebie en een aantal covers tekenen voor de verteluurtjes en detective-verhalen, maar ook rubrieken en spelletjes publiceren en, niet te vergeten, schier de hele *Ivanov's Almanak* voor zijn rekening nemen.

Helaas de bijdrage van Buth bleef toen beperkt, vermoedelijk weer om financiële redenen of problemen; trouwens had Buth in die jaren voldoende werk bij *Het Volk*, *'t Kapoentje*, *Taptoe*, *De Post*, *Zonneland* en andere uitgeverijen en publicaties, incluis het werk voor zijn reclamebureau.

Een derde Vlaamse stripauteur, Pack, is onbekend en onbemind gebleven. Van hem kennen we enkel wat eerder in *De Dag* verscheen; hier leverde hij van 1935 af illustraties en een comic strip, *Lotgevallen van Mijnheer Peirtsegaele en zijn vriend Goetgebuer*.

Uiteraard zal het niemand ontgaan dat hoewel vele jonge rakkers OR lezen omwille van de voortzetting van de *Verteluurtjes* het juist de strips zijn die het blad enig cachet geven; dat valt des te meer op wanneer ook de *Verteluurtjes* wegvallen en het blad gevuld wordt met een wirwar van korte verhalen of vervolgverhalen, meestal uit het Duits vertaald. Op de strips na werd de inhoud steeds minder attractief.

HU HAD HET NU EENS GEVONDEN!
OP DE EERSTE, DE BESTE BANK, DIE IK ONTMOET, ZET IK MIJ.
HEMEL! NU HEB IK PECH! DIE VERVLOEKTE BANK IS NU GEVERFD!
ZIEZOO! OP DIE MANIER KAN IK TOCH HOG RUSTIG ZITTEN...
NU BEN IK UITGERUST EN KAN IK ME NAAR MIJN BEGEVEN...
ZONDER ZELF ME GEVULD TE HEBBEN!...

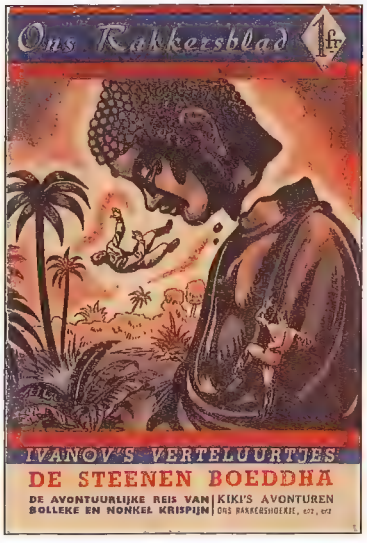

Van links naar rechts: Ivanovs verteluurtjes 327 met Ons Rakkersblad, Mr Dingens uit Ons Rakkersblad 60, Ons Rakkersblad 1 door Sirius

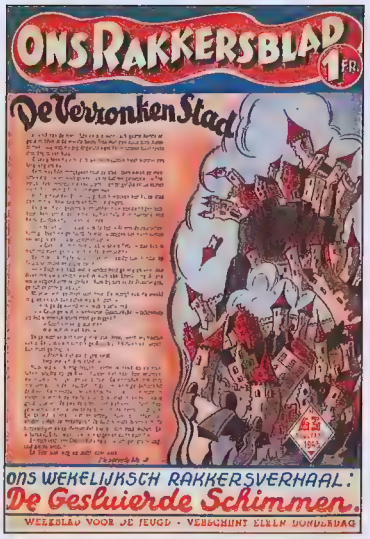

Van links naar rechts: Ons Rakkersblad 19 dor Mortier, Ons Rakkersblad 41, Ons Rakkersblad 63

Tenslotte weze nog gemeld dat Antoon Mortier, die na het verdwijnen van Sacha Ivanov het lot van OR in handen neemt, reeds van nr 1 af debuteert met een "feuilleton": *Kiki's avonturen, uit het dagboek van een dashond*, gebaseerd op de "lotgevallen" van Rachels eigen hondje (dat wel Lompi heette).
Zo werd Antoon meteen voor de leeuwen gegooid met een eerste bijdrage als auteur.
We geven hier de historiek van het blad.

Het contact met de lezer, in casu de "rakker", was een essentieel element in de uitgeverspolitiek van de Ivanovs. Sacha Ivanov had een vertellersgave maar zij had ook nood aan contact met haar lezertjes. Vandaar dat vernuftig idee van een "rakkersblad", als spreekbuis tussen auteur en lezer.
In het *rakkersblad* kon de rakker alles kwijt wat zijn adoratie voor helden en schrijver (vermits Ivanov verondersteld werd een man te zijn) betrof, in een eigen club met andere rakkers en makkers, een foto, een gedicht, deelname aan een prijskamp, etc.
Uiteraard werd dat stramien zo lang mogelijk in OR behouden. Maar na het overlijden van SI blijkt overduidelijk dat de familie Ysebie meer en meer moeite ondervindt om het blad op redelijke en rationele manier te vullen. Maar "the show must go on" en week na week moet er gezorgd worden, voor een nieuw en volledig nummer. Echter zonder editoriaal van Sacha en zonder verteluurtje...
In 1942 liep alles nog op wieltjes; op pagina 2 van OR staat onder de hoofding en gegevens en uitgeversadres een kort editoriaal, een directe aanspreking van de lezer benadrukt door de telefoonhoorns waartussen de titel met de telefoondraad gevormd: *Allo allo hier spreekt Sacha*. In een korte tekst wordt nieuws verschaft over de auteur of de publicatie.
Zelden zal deze tekst ontbreken, soms verhuist hij naar pagina 14 zoals in de nrs 27 en 28 (8 en 15 april 1943).
In nr 30 pocht Sacha dat de Rakkersclub **16000** (!) leden telt.
Overdreven uiteraard maar misschien is het de oplage, wie weet?
In nr 31 van 6 mei '43 meldt Sacha in een kort redactioneel dat ze ziek is, al drie weken in de kliniek ligt en haar toestand zeer ernstig is.
Een week later klinkt het nog erger, want Sacha neemt van op haar lijdensbed afscheid van haar rakkers, "*misschien voor langen tijd!*" Het mag dan allemaal melodramatisch klinken, het is ook bittere realiteit, want Rachel/Sacha heeft nog maar enkele maanden te leven en op de Geldmunt moet men in alle staten zijn. De "fans", zeg maar rakkers of lezers van *Verteluurtjes* en *Rakkersblad*, zijn dus niet onwetend dat er wat schort met Sacha Ivanov; de naam verdwijnt ook uit het blad zonder dat er verder gewag wordt gemaakt van enige ziekte of overlijden, noch dat enige reden voor het opdoeken van de verteluurtjes wordt gegeven.
Op 21 mei '43 (nr 33) verschijnt het eerste editoriaal ondertekend door Antoon Mortier, met als adres: Drukkerij Erasmus te Gent.
"*Onzen grooten schrijver is ziek*" luidt de droeve boodschap.
Van nr 35 af schrijft Mortier alle editorialen, vaak erg moraliserend en gaat het bergaf met de rubrieken.
Nr 37 staat dan weer vol grote aankondigingen, alsof er veranderingen op til staan. En dat is ook zo want in nr 38 prijkt er een Brussels adres (Koninklijke Prinsstr 44) in OR en vallen foto's en Rakkersnieuws weg.
Hoewel het Gentse adres van Erasmus vermeld blijft, wordt pas in nr 41 specifiek gevraagd om alle correspondentie te sturen naar Brussel. Immers was in nr 40 de rubriek voor de rakkers weer beginnen verschijnen. Van nr 42 af wordt A. Mortier ook aangeduid als verantwoordelijk hoofdopsteller en van nr 53 af staat ook het adres van Edito (uitgever van diverse pulpboekjes) te Brussels als uitgever aangeduid.
Later verhuist Mortier weer naar Gent (Raes van Gaverestr.).
Buiten de rubrieken *Ons Rakkershoekje, Onze rakkersclub* en *Rakkersnieuws*, gevuld met foto's, lokale ledenlijsten en gedichtjes, werden er ook de onvermijdelijke spelletjes gebracht (*het hoekje van rakker weetal*); Antoon Mortier zelf zorgde voor wat handenarbeid met zijn rubrieken *Knutselkunst* en *Knutselhoekje*, terwijl Marcel Vandevelde vaak vertelde over poppen en poppenspel.
En dan was er ook nog de bijdrage *Grootvader Grimm vertelt*, in de nrs 21, 22, 24, 25 en 38.
De hele redactionele bijdrage werd van nr 11 af aangevuld met de nogal Gentse humor van Pierken (Brief van Pierken) wat bij sommige ouders mogelijk de wenkbrauwen deed fronsen die zich de Brief van Pierken uit de krant Vooruit herinnerden.
Sommige nummers getuigen van veel vindingrijkheid inzake tekstbijdrage, in andere nummers is het redactioneel onbestaande ofwel te overvloedig aanwezig en gaat het meestal ten

koste van degelijke strips. Want daar wringt het schoentje.
Het wegvallen van de verteluurtjes en het ontbreken van duidelijke striphelden heeft de Ivanovs parten gespeeld. Er was veel goede wil aanwezig maar weinig, te weinig talent om het blad boeiend te houden. Gezien de oorlogsomstandigheden was er ook geen greep op de realiteit maar dat is normaal, zij het dat in nr 1 onder de titel *Boerenhulp aan stadskinderen* 2 pagina's worden gewijd aan sociale hulp. Lang heeft dat niet geduurd...

COVERS EN ILLUSTRATIES:

Het opvallende van OR was uiteraard die tweekleurige verschijning in blauw en rood (zoals ook *Bravo!* voor de oorlog verscheen), die vooral de frontpagina redelijk aantrekkelijk maakte. De titel ONS RAKKERSBLAD verscheen wit op een blauwe achtergrond, onder- en bovenaan rood omlijst. De prijs rechts in een ruitje: 1 fr.
Meestal stond op de cover een grote illustratie (die van nr 1 is van de hand van Sirius) en onderaan deze tekening stond IVANOV'S VERTELUURTJES met daaronder de daarbij passende titel, eventueel ook melding van een beeldverhaal (Bolleke en Krispijn) of een feuilleton.
Helemaal onderaan in kleinere letters: weekblad voor de jeugd – verschijnt elken donderdag.
Dus nogal wat tekst en uitleg op de cover. Meestal waren die frontpagina's nogal wisselvallig, soms zeer mooi, vaak heel lelijk. Is de cover van nr 1 zoals gezegd van Sirius, dan zijn de meeste covers niet ondertekend. De coverillustratie diende meestal als verwijzing naar het lange verhaal, het zogenaamde "verteluurtje" edoch niet altijd; soms is de cover niet meer dat een "kartoen" (zie de covers nrs 21; 24, 28 en 30 terwijl op nr 31 zelfs een stripje voorkomt), één nummer heeft een hele strip op de cover en sommige van die covers brengen zowel illustratie als gagstrip.
Voor de kerstnummers deed men een speciale inspanning, niet alleen een (nogal) fraaie tekening maar ook driekleurendruk.
Buiten die van Sirius (1, 3, 4, 8, 15 en 17) zijn er nog enkele fraaie covers o.m. die van JAB (nrs 6 en 7) zowat de enige kunstenaar die zijn oeuvre signeerde, net als Fritz Preiss die de wintercover van nr 16 (21/01/43) ondertekent; Antoon Mortier nam de cover van nr 19 voor zijn rekening.
Een cover met Bolleke en Krispijn en met Flip en Flop zal jammer genoeg nooit verschijnen.
Naar het einde toe zijn de kaftillustraties ook minder mooi. Zo bvb. de onhandig geretoucheerde foto van nr 48 waar verwezen wordt naar het meisjespubliek.
Van waar kwamen die illustraties?
Sommige illustraties waren originele tekeningen, anderen waren bestaande illustraties overgenomen uit oude Ivanov's verteluurtjes, nog andere gewoon links en rechts gegapt uit buitenlandse bladen en tijdschriften, soms summier hertekend!
Dat geldt trouwens ook voor enkele gagstrips, bvb. Duitse stopcomics, zo geplunderd uit de *Fliegende Blätter*, of Engelse stripjes tot en met *Jacobssons Adamson*, pover en slordig nagetekend maar immer duidelijk herkenbaar. Arm Vlaanderen!

DE GEBROEDERS Lilienthal
De lustige geschiedenis van BARON VAN MUNKHUIZEN
Druon Antigoon DE REUS
Ons lustig hoekje
DE EIK DIE IN EEN GLAS WATER GROEIT
LUCIFER BRANDT IN EEN FLESCH
DE STANDVASTIGE LUCIFER

Ons Rakkersblad 55 (pag. 4 en 5)

ONS RAKKERSBLAD (IVANOV'S VERTELUURTJES), *WEEKBLAD VOOR DE JEUGD.*

Frequentie: verschijnt elke donderdag.
Prijs: 1 fr.
Formaat: 18/27
68 nummers verschenen van 08/10/1942 tot 20/01/1944
Zijnde 13 nrs in 1942 (01-13), 52 nrs in 1943 (14-65), 3 nummers in 1944 (66-68)
Pagina's: 16 pagina's van nr 1 t/m 54, 8 pagina's van nr 55 tot 68
Er verschenen 2 bundelingen met coverillustratie van Sirius
Kleur: bi-chromie (rood/blauw) op voor- en achterplat alsook 2 dubbele pagina's; steunkleur voor 2 pagina's. Nummers in 3-kleurendruk: kerstnummers '42 en '43.
Drukker: gedrukt door N.V. Erasmus te Gent
Uitgever: Ivanov uitgaven t/m 41 (juli 1943) (de naam van de drukker had toen reeds de naam van Ivanov vervangen), Uitg. Edito, Brussel van nr 42 af.
Hoofdredacteur: Sacha Ivanov, nadien Antoon Mortier.
Tekenaars: Sirius (anoniem), Leo Debudt (Buth), Pack, Antoon Mortier (pseudoniem Amor) e.a.

STRIPVERVOLGVERHALEN

● 01 t/m 26
De avontuurlijke reis van Bolleke en nonkel Krispijn (anoniem maar van Sirius)
● 08/10/42 – 01/04/43
1 pagina per aflevering
● 38 t/m 63
De groote avonturen te land, ter zee en in de lucht van Jan Dapper en zijn vriend Marc (Pack)
● 24/06/43 – 16/12/43
1 tot 2 stroken per aflevering
● 57 t/m 63
De vroolijke avonturen van Tijl Uilenspiegel (Zon)
● 04/11/43 – 16/12/43
1 tot 3 stroken per aflevering
● 58 t/m 68
De wereldreis van Flip en Flop
(anoniem maar van Leo Debudt)
(onvoltooid / eerder in Volk en Staat)
● 11/11/43 – 20/01/44
2 stroken per aflevering
● 52 t/m 58 – 61 t/m 62
De lustige geschiedenis van Baron van Munkhuizen (anoniem)
● 30/09/43 – 11/11/43 + 02/12/43 – 09/12/43

KORTE HUMORISTISCHE STRIPS

● 05, 08, 11, 20
Kokedie het rare mijnheertje (Pack)
2 stroken per aflevering
● 06
Franske en M. Dingens (anoniem)
Losse vakjes
● 05, 07, 10
De geschiedenis van Hok en Dok (Pack)
3 stoken tot 1 pagina per aflevering
● 12
Van twee rakkers Fik en Rik (anoniem)
(plagiaat van Engelse serie)
1 pagina
● 4, 17
Adamson (O. Jacobsson)
2 stroken

DE WERELDREIS VAN FLIP EN FLOP
DE VROOLIJKE AVONTUREN VAN TIJL UILENSPIEGEL.
De groote avonturen van JAN DAPPER en zijn vriend MARC
ONS RAKKERSBLAD
Ons Rakkersblad 63 (pag. 8)

● 16
Fik (anoniem)
4 stroken
● 25, 26, 27, 29
Flupke Simpels (anoniem)
2 tot 4 stroken
● 35 t/m 47, 49, 51, 53 t/m 62
De vrolijke lotgevallen van vader en zoon Paps (anoniem)
Staat eerst op het volle blad achteraan en van nr 55 af met een halve pagina op het voorplat
● 57
De lotgevallen van Jan Goedkoop (anoniem)
1 strook
● 57 t/m 68
Mr Dingens (Leo Debudt)
(Eerder verschenen in Vooruit)
1 strook, blok of vertikaal

Er verschenen in de loop der uitgave ook heel wat niet-getitelde gagstrips die we hier overzichtelijk citeren.

Anonieme – meestal gepikte of titelloze gastroken of –platen verschenen o.m. in nrs 1 (halve pag.), 2 (halve pag./Duits) en 3, 4, 9, 12, 22.
Sommige gags werden geleverd door de lezers, zo Roger Zaman, die een halve pagina levert in nr. 15, of in nr 18 waar anoniem een halve plaat staat. Die gags staan meestal onder de inleidende begroeting door Sacha Ivanov, dus op pa. 2.
Antoon Mortier alias AM alias Amor levert duchtig wat gagstrips, naast wat Engels en Duits grafisch werk.

● 19 halve plaat door Amor
● 20 halve plaat door AM
● 21 4 stroken door Amor
● 22 halve plaat van Duitse origine (anoniem)
● 23 halve plaat waarschijnlijk Engels
● 24 halve plaat van Duitse origine
● 30 drie strookjes "Kiki en Lompi" over twee dashonden anoniem maar waarschijnlijk AM
● 31 drie stroken op de cover met ondertekst en anoniem op tekst van Sacha Ivanov
● 31 halve plaat op pag. 2
● 32 3 stroken op pag. 2
● 33 enkel kartoens
● 34 gagplaat met ondertekst op pag. 2
● 34 gagplaat met ondertekst op achterplat
● 36 halve plaat met ondertekst
● 41 1 gagstrook (getekend P. Peters) van Duitse makelij
● 42 1 stripplaat met ondertekst
● 43 1 gagstrook (Engels?)
● 44 1 gagstrook met ondertekst
● 45 gagstrook met ondertekst (Engels?)
● 46 1 gagplaat met ondertekst (Engels?)
● 48 Halve gagplaat van Engelse origine
● 52 1 gagstrook
● 53 1 gagstrook
● 57 1 gagstrip van 2 stroken
● 61 1 gagstrook van Leo (Debudt)
● 67 1 gagstrip van 2 stroken

Deze tekst verscheen eerder in Detective Story nr 25 (2005) Ivanov-nummer waarin Bolleke en Krispijn voor het eerst werd herdukt evenals de onvoltooide strip Jantje Piek en Krollebol. Waar nodig werd de tekst aangepast en verbeterd in samenwerking.

U WAS WEER GEWELDIG! JA, OOK U!

TERUGBLIK BS-LEDENDAG NAZARETH MET KRINGS

Foto's Hendrik Neyts

catawiki

catawiki.be

Samen maken we de beste stripcatalogus
Al 250.000 strips uitgebreid beschreven

Hou je verzameling en zoeklijst gratis bij
Vink in de catalogus aan wat je hebt en mist

Maak je collectie compleet
Al een half miljoen strips te koop

Open eenvoudig je eigen webwinkel
Bereik het grootste verzamelaarsnetwerk

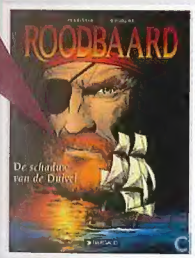

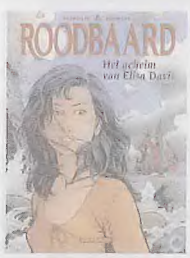

Ontmoet andere stripverzamelaars
Wissel kennis en ervaring uit

"Catawiki is een paradijs voor verzamelaars. Je collectie bijhouden, kopen en verkopen gaat sneller en makkelijker dan ooit."

Tammo Meedendorp, op Catawiki bekend als gebruiker 'Collectioneur'

KLIK OP ONZE NIEUWE WEBSITE

WWW.STRIPWINKELBEO.BE

Originele plaat van Pom (eerste pagina)

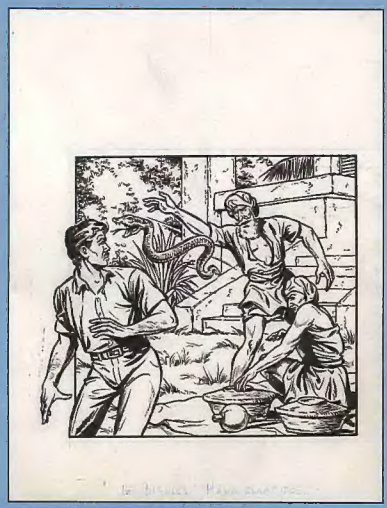

Originele tekening Biggles

Originele plaat van "De koning drinkt"

Voor alle nieuwe strips, originele tekeningen, mooie eerste drukken en veel meer

Fotoboek Vandersteen

Originele schets van "De koning drinkt"

Stripwinkel Beo
Oude Vaartplaats 16
2000 Antwerpen
Tel 03 | 233 25 36
Fax 03 | 231 29 78

www.stripwinkelbeo.be | e-mail : beostripwinkel@skynet.be